

D o k u m e n t y
RADY GENERALNEJ

Nr 406

Rok XCI styczeń–kwiecień 2010 r.

Dokumenty

Rady Generalnej Towarzystwa Salezjańskiego Świętego Jana Bosko

Organ urzędowy animacji i łączności dla Zgromadzenia Salezjańskiego
Z języka włoskiego tłumaczył ks. Janusz ZAPAŁA

Korekta – ks. Mieczysław Kaczmarzyk

W TYM NUMERZE

1. LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO
**GŁOSIĆ EWANGELIĘ MŁODZIEŻY
WIĄZANKA 2010**
Stulecie śmierci księdza Michała Rua 3
2. WSKAZANIA I DYREKTYWY (w tym numerze brak)
3. DYSPOZYCJE I NORMY (w tym numerze brak)
4. DZIAŁALNOŚĆ RADY GENERALNEJ
 - 4.1 Kronika Przełożonego Generalnego 40
 - 4.2 Kronika Radców Generalnych 59
 - 4.3 Kronika Rady Generalnej
5. DOKUMENTY I WIADOMOŚCI
 - 5.1 «Sprawiedliwość i kultury:
drogi przyszłości dla życia konsekrowanego» 85
 - 5.2 „System Zapobiegawczy i prawa ludzkie:
wychowawcze wyzwanie na Trzecie Tysiąclecie” 91
 - 5.3 Ksiądz Bosko i Instytucje rządowe 98
 - 5.4 Pismo podziękowania ze strony Księdza Generała za nadanie
Honorowego Obywatelstwa Miasta Turynu, dnia 18 grudnia 2009 r.,
w dniu 150. rocznicy założenia Zgromadzenia Salezjańskiego 101
 - 5.5 Biskupi Salezjańscy 107
 - 5.6 Zmarli Współbracia (3 elenko 2009) 110

Druk: Poligrafia Inspektoratu Towarzystwa Salezjańskiego
ul. Konfederacka 6, 30-306 Kraków; tel. (012) 266-40-00

1. LIST PRZEŁOŻONEGO GENERALNEGO

GŁOSIĆ EWANGELIĘ MŁODZIEŻY

WIĄZANKA 2010

Stulecie śmierci księdza Michała Rua

Wprowadzenie: Kilka znaczących wydarzeń w drugim semestrze 2009 – **Komentarz do Wiązanki 2010: 1. Wstęp: Wiązanka i jej motywacje.** – 2. **Naszym powołaniem, to być uczniami i apostołami.** – 3. **Zadanie uczniów, to wysłuchać „pragnienia zobaczenia Jezusa”.** – 4. **Najpierw uczniami, potem apostołami.** – 5. **Aby „ukazywać Jezusa” młodzieży.** 5.1. Cel ewangelizacji: spotkać Chrystusa w Kościele. 5.2. Sposób ewangelizacji: kroczyć razem. 5.3. Motywacja ewangelizacji. 5.4. Ponowne przemyślenia pastoralne. 5.5. Procesy przyspieszające zmiany. – 6. **Tak jak Ksiądz Michał Rua, który był uczniem i apostołem.** 6.1. „Najwierniejszy”. 6.2. Owocna wierność. 6.3. Wierność dynamiczna. – 7. **Wskazówki do wprowadzenia w życie Wiązanki.** – 8. **Zakończenie: Ksiądz Bosko ewangelizatorem, znakiem miłości Boga do młodzieży (Medytacja na temat obrazu Księdza Bosko autorstwa Sieger Koedera).**

Turyn-Valdocco, 18 grudnia 2009

150. rocznica Założenia Zgromadzenia Salezjańskiego

Umiłowani Współbracia,

piszę do was z Valdocco, dziś 18 grudnia, data, w której to świętujemy 150 rocznicę założenia naszego umiłowanego Zgromadzenia, data, w której to wznosimy hymn chwały Panu, który był wielkoduszny wobec nas. Bóg obficie pobłogosławił działanie tej grupy młodzieńców z Oratorium z Valdocco, którzy zebrani wokół Księdza Bosko „w celu i z myślą zainicjowania i zachowania ducha prawdziwej miłości bliźniego, który wymagany był w dziełach Oratoriów dla zaniedbanej i zagrożonej młodzieży”, zdecydowali założyć wspólnie Stowarzyszenie lub Zgromadzenie (por. *MB VI*, s. 335-336). Stanowi zakończenie obchodów tego Jubileuszu, ustalonego w zeszłym roku, w którym to chcieliśmy odnowić nasze śluby zakonne i uczynić naszym zobowiązanie

naszych młodych ojców założycieli: to aby pozostać zawsze z Księdzem Bosko, podjąć się jego „snu”, jego planu duszpasterskiego, zapewnić, *Deo volente*, kontynuację i rozwój jego charyzmatu i jego posłannictwa.

Z tej perspektywy, rok 2009 był bardzo ubogacający i owocny przez bardzo wiele inicjatyw podjętych w Inspektoriatach, ażeby wzbudzić odnowę duchową i duszpasterską współbraci. Jednym z elementów, który bardziej pomógł w tym zaangażowaniu, było ponowne odkrycie Konstytucji, jako autentycznego „testamentu Księdza Bosko i księgi życia dla nas, oraz rękojmi nadziei dla maluczkich i ubogich” (*Konst.* 196). Drodzy współbracia, pozwólcie mi, że jeszcze raz powiem wam, iż powinny być one zawsze coraz bardziej poznawane, miłowane, modlone i przeżywane.

Rok 2010, od samego początku otwiera przed nami świetlaną postać Księdza Rua. Umiał on stać się synem, uczniem i następcą Księdza Bosko. Podzielił w połowie, to znaczy w całkowitej jedności, jego trudy i cierpienia. Upodabniał się dzień po dniu do naszego Ojca i przyczynił się do rozkwitu i rozszerzenia Zgromadzenia i Rodziny Salezjańskiej z owocną i dynamiczną wiernością. W tym wszystkim staje on przed naszymi oczyma, jako nasz wzór! W odpowiedzi Księdzu Rua chcemy powtórnie uczynić naszymi wskazania przedstawione w moim poprzednim okólniku. Są to wskazania proste i zrozumiałe. Prawdziwy program życia.

W tym miejscu, zanim przedstawię wam komentarz do Wiązanki 2010, chciałbym przekazać wam kilka wiadomości, na temat głównych wydarzeń przeżywanych w tych ostatnich miesiącach: od lipca, aż do dnia dzisiejszego. Dla bardziej szczegółowego zapoznania się odsyłam was do lektury Kroniki Przełożonego Generalnego, oraz do tej Radców, zawartej w tym numerze *Dokumentów Rady Generalnej*. Znajdziecie tam wizytacje przeprowadzone w różnych Inspektoriatach oraz wystąpienia, które odbyły się w podczas wielu spotkań i zjazdów. Tutaj chciałbym jedynie wspomnieć te wydarzenia, które wydają mi się bardziej znaczące.

Przed wszystkim pragnę uczynić wzmiankę o pielgrzymce śladami Świętego Pawła, którą to ze wszystkimi członkami Rady Generalnej,

odbyliśmy od 27 czerwca do 5 lipca. Przeszliśmy przez główne miejsca, które naznaczyły życie Apostoła Pawła, na jego drodze spotkania z Chrystusem i na jego niestrudzonej podróży głoszenia Ewangelii: z Tarsu, miejsca jego urodzenia, do Damaszku, Antiochii, Efezu i Aten. Według tego cośmy zamierzali, było to naprawdę przeżycie duchowe, skandowane czytaniem Słowa Bożego i „lectio divina”, prowadzone przez księdza Juan José Bartolomé oraz rozważania na temat Pawła ewangelizatora. Temat, który przywołał nasze zobowiązanie ewangelizacyjne, zaproponowane nam przez KG26 i stanowi punkt ogniskowy Wiązanki 2010. Pielgrzymka była również okazją spotkania się ze wspólnotami salezjańskimi, które działają w tych miejscach: Damaszek i Aleppo w Syrii, Istanbuł w Turcji. W każdej ze wspólnot odwiedziny Przełożonego Generalnego i Rady, były przeżyte jako moment braterski i świętowania, także ze strony młodzieży i Rodziny Salezjańskiej.

Wydarzenie, które mocno nas dotknęło, prawdziwy cios w serce, była śmierć naszego bardzo ukochanego współbrata księdza Antonio Domenech, która miała miejsce 20 lipca we Wspólnocie Martí Codolar, w Barcelonie. Nie mogę nie wspomnieć o nim, ponieważ ksiądz Domenech był członkiem Rady Generalnej przez 12 lat, pełniąc swoją posługę Zgromadzenia w Dykasterium Duszpasterstwa Młodzieżowego. Były to lata całkowitego poświęcenia, pracy, bogatej w kompetencję i dynamizm. Nie zapomnimy nigdy jego świadectwa życia: jego miłości do życia, jego silnej wiary i poczucia nadziei, które cechowały lata jego choroby. Okres cierpienia, próby i łaski, który przemienił go aż do ostatecznego spotkania z Panem. Pragniemy jemu wyrazić naszą wdzięczność i nasz podziw.

W dniach 15 i 16 sierpnia, wspólnie z Matką Yvonne Reungoat, uczestniczyłem w „Zjeździe Europejskim” na Colle Don Bosco, obchodząc również rocznicę urodzin naszego Założyciela i Ojca. Takie wydarzenie z obecnością Współbraci, Córek Maryi Wspomożycielki i animatorów ze wszystkich Inspektorii Europy było spotkaniem, w którym mogliśmy ponownie przeżyć to, jak charyzmat Księdza Bosko jest aktualny i „blisko” młodzieży. Byłyby wystarczające tylko te dane, aby docenić wartość doświadczenia Zjazdu. Należy dodać, że takie spotkanie było przygotowane z dużym zaangażowaniem i kompetencją ze stro-

ny Dykasteriów Duszpasterstwa Młodzieżowego SDB i CMW, wyłaniając wyraźny protagonizm młodzieży tak, jak tego chciał Ksiądz Bosko. Są to dobitne elementy które zawsze zapewniają powodzenie tego typu inicjatyw.

W pierwszych dniach września, razem z księdzem Adriano Bregolin i kilkoma innymi przyjaciółmi przewędrowaliśmy „Drogę Santiago”. Bardzo piękne przeżycie ludzkie i duchowe. Pragnę zaproponować ją, jako ekspresyjną ikonę drogi życia i szlaku wiary, którą każdy z nas jest wezwany przebyć. W wywiadzie udzielonym dla Wiadomości Inspektorialnych Inspektorii León, Hiszpania (która w czasie podróży udzieliła nam wsparcia logistycznego) podkreślałem, że ta droga poddaje próbie przede wszystkim wytrzymałość fizyczną pielgrzyma; uczy uregulować rytm drogi na ten towarzyszy wędrowki; ofiaruje przestrzenie i czasy, aby kontemplować przyrodę w miarę jak się posuwa naprzód, podążając muszlą (ikona i wskazówka marszu dla pielgrzyma), która wskazuje drogę, którą należy iść; pomaga spotkać się w ciszy z samymi sobą; z wielką prostotą zaprasza do refleksji nad własnym życiem i do modlitwy. Możecie doskonale wyobrazić sobie radość z dojścia do celu, wraz z wieloma innymi pielgrzymami, mając następnie możliwość odprawienia Mszy świętej na grobie Apostoła.

W ostatnią niedzielę września, spotkałem się z uczestnikami *Harambée*. Następnie w Bazylice Maryi Wspomożycielki przeżyłem łaskę wysłania 140 salezjańskiej ekspedycji misyjnej. Tego roku liczba misjonarzy, szczególnie liczna, chciała obrazować kolejny znak obchodów 150 rocznicy założenia Zgromadzenia. Tego rodzaju ekspedycja, jest zawsze bardzo piękną i znaczącą, w której realizujemy to, ile zażądał od nas Pan Jezus, aby: być jego świadkami, aż po krańce świata. Jest to również kontynuacją tego, co Ksiądz Bosko rozpoczął w odległym 1875 roku, kiedy to wysłał swoich pierwszych misjonarzy salezjańskich do Argentyny.

Od 6 do 14 października mieliśmy „zebranie pośrednie” Rady Generalnej, podczas której, wznawiając studiowanie Regionów, rozpatrzyliśmy ten Azji Południowej. Rozważanie to pozwoliło nam lepiej poznać stan tego Regionu, w tym momencie najbardziej kwitnący w powołania do Zgromadzenia; ustalając wyzwania, którym należy sta-

wić czoło; oceniając zasoby będące do dyspozycji i proponując znaczące kierunki na najbliższą przyszłość. Temat zostanie ponownie podjęty z Inspektorami Regionu w przyszłym semestrze w Sri Lanka.

Od 21 do 26 tego samego miesiąca udałem się do Peru, na spotkanie z Inspektorami Regionu Ameryki Środkowej. Takie spotkania, w których uczestniczy również Wikariusz, ustalane są w celu akompaniowania każdemu Regionu. O charakterze tych zebrań, nawiązałem już w poprzednich listach. Chciałbym podkreślić, że zdobyte doświadczenie na zebraniach i następnie konkretyzowane okazuje się zawsze korzystniejsze, jeśli chodzi o dobór metodologiczny, oraz wzbogacające tych samych Inspektorów, którzy w nich uczestniczą. Z okazji tego spotkania przewodniczyłem także seminarium doskonalenia z Inspektorami, Delegatami ds. Formacji i Duszpasterstwa Młodzieżowego i kilkunastoma animatorami, które dotyczyło dokumentu V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej w Aparecida. Spotkania tego rodzaju były prowadzone przez księdza Egidio Viganñ po Konferencjach CELAM w Puebla i Santo Domingo. Dążeniem tego było to, aby ustawić Zgromadzenie w harmonii z Kościołem Ameryki Łacińskiej.

W listopadzie złożyłem wizytę w Inspektoriatrach Dimapur i Guwahati, w Indiach, które mogą być uważane, z całą słuszością, za najbardziej udaną inkulturację charyzmatu i posłannictwa salezjańskiego. Uwidaczniają to poprzez wzrastanie Kościoła, jak również przez rozwój naszego Zgromadzenia na obszarze północno-wschodnich Indii. Nie ma wątpliwości, że imię Księdza Bosko jest jakby magicznym słowem na całym tym obszarze, owoc bodźca misyjnego, który został dany od początku przez Biskupa Louis Mathias i wszystkich wielkich misjonarzy, którzy dokonali wzorowego i owocnego zakorzenienia Kościoła i właściwej inkulturacji charyzmatu, porównywalnej do tej przeprowadzonej przez pierwszych misjonarzy w Ameryce Południowej. Byli to odważni, przedsiębiorczy współbracia, którzy włożyli solidne zaangażowanie dla poznania języków i miejscowych kultur. Zaangażowani w promocję ludzką, przede wszystkim poprzez edukację, byli stale wielkimi ewangelizatorami i troszczyli się o powołania. Uznanie, które mamy od osób bliskich i obcych nam, od chrześcijan i nie chrześcijan, od ludzi rządu i Kościoła, potwierdza nam, jak wielka była epo-

peja misyjna w tej części Indii. To wspaniałe urzeczywistnienie daje nam również okazję do zastanowienia się, dlaczego w określonych kontekstach Zgromadzenie rozwinęło się tak dobrze, choćby wśród grup plemiennych, podczas gdy w innych trudzono się niemało, aby zbudować Kościół lokalny i mieć powołania dla Kościoła i Zgromadzenia.

Jeszcze w miesiącu listopadzie, od 15 do 22, wygłosiłem w Turcifal, w Portugalii, Rekolekcje dla Inspektorów, członków Rad inspekcyjnych i innych zaproszonych współbraci, z Regionu Europy Zachodniej. Wydaje mi się, że to stanowi jedną ze swoistych usług animacji Przełożonego Generalnego, który w taki to sposób może lepiej przedstawić swoje spojrzenie na życie konsekrowane w ogólności, jak również na to salezjańskie w szczególności, i tak zapoznać ze swoim nauczaniem i liniami zarządu, poprzez które ma zamiar ożywić i prowadzić Zgromadzenie. Osobiście jestem bardzo zadowolony z modlitewnej i refleksyjnej atmosfer, jaka się wytworzyła. Na zakończenie Rekolekcji chciałem udać się do Fatimy, aby modlić się do Matki Boskiej i powierzyć Jej wszystkim was, drodzy współbracia, nasze dzieła ze światem osób dorosłych i młodzieży, które zbierają się wokół nich. Nie ukrywam przed wami, że czułem właśnie potrzebę odwiedzin tego Sanktuarium, uświęconego przez obecność Maryi.

Aby podsumować, na koniec miesiąca listopada uczestniczyłem w Semestralnym i Walnym Zgromadzeniu Unii Przełożonych Generalnych (USG), na którym był rozważany temat życia konsekrowanego w Afryce. Na najbliższych Zgromadzeniach będziemy rozważać na temat życia konsekrowanego w Europie i mogę was zapewnić, że to zagadnienie wzbudza ogromne zainteresowanie: jesteśmy przekonani, że jeśli życie konsekrowane wzięło początek w Europie i stąd rozwinęło się i rozprzestrzeniło na cały świat, tak też jest ważne, aby odrodziło się tutaj. Jak widzicie, to wszystko jest po linii z „Projektem Europa”, który coraz bardziej jest podejmowany również przez inne Zgromadzenia.

I oczywiście przechodzę aby przekazać wam mój **Komentarz do Wiązanki 2010**.

* * *

„Nie ma z pewnością nic piękniejszego,
jak spotkanie z Chrystusem i dzielenie się Nim z innymi”¹

Drodzy Współbracia,
Córki Maryi Wspomożycielki,
Członkowie całej Rodziny Salezjańskiej,
Młodzieży.

Tak, jak każdego roku, spotykam się z wami, aby przedstawić komentarz do Wiązanki 2010 roku. Jako prawdziwy program duchowy i duszpasterski, pomoże nam ona w umacnianiu naszej tożsamości salezjańskiej, we wzmacnianiu naszego zjednoczenia umysłu i serca, aby włączyć się w Kościół jako „uczniowie i apostołowie”, w budowaniu Królestwa i przemianie świata. Dzisiaj, bardziej niż kiedy indziej, świat potrzebuje Chrystusa i Jego Ewangelii; dlatego potrzebne są osoby, które żyją dla Królestwa Bożego, tak jak to zrobił Jezus; konieczne jest świadectwo uczniów, nowych mężczyzn i kobiet, narodzonych nie z ‘ciała’, lecz z Ducha; potrzebni są apostołowie poważnie zaangażowani w utrzymaniu świata, sprawiedliwości, solidarności i międzyludzkiego braterstwa.

1. Wstęp: Wiązanka i jej motywacje

Po apelu, jaki wystosowałem w roku ubiegłym, w którym zapraszałem Rodzinę Salezjańską, aby żyła i działała jako „ruch”, aby w ten sposób być bardziej widzialni, bardziej znaczący i skuteczni w swojej posłudze zbawiania młodzieży, w roku 2010, chciałbym widzieć was ożywionych tym samym duchem i współodpowiedzialnych za wspólny program: głoszenie Ewangelii młodzieży i prowadzenie jej do osobistego spotkania się z Jezusem Chrystusem.

Ojciec Św., w swoim słowie programowym, przekazanym mi w liście z okazji XXVI Kapituły Generalnej salezjanów, pisał:

„Niech ewangelizacja będzie dzisiaj głównym i priorytetowym celem waszej misji. Obejmuje ona wielorakie zadania, pilne wyzwania, roz-

¹ BENEDYKT XVI, cfr. *Sacramentum Caritatis*, n. 84.

ległe pola działania, a jej podstawowym celem jest zachęcanie wszystkich, aby swe ludzkie życie przeżywali tak, jak je przeżywał Jezus. W kontekstach wieloreligijnych, a także w środowiskach zsekularyzowanych, trzeba znaleźć nowe sposoby, by umożliwić, zwłaszcza ludziom młodym, poznanie osoby Jezusa i zafascynowanie się Nim na zawsze”².

Dlatego, z okazji setnej rocznicy śmierci ks. Michała Rua, do końca oddanego Księdzu Bosko i jego charyzmatowi, pragnę zaprosić członków całej Rodziny Salezjańskiej, aby stawali się coraz bardziej uczniami rozkochanymi i entuzjastycznymi apostołami Jezusa, a także, aby się zaangażowali w ewangelizowanie młodzieży. Mówmy im o Chrystusie, przedstawiamy nasze spotkanie z Nim, opowiadajmy Jego historię, bez której ryzykuje się, że stanie się On postacią mitologiczną lub polityczną, przedstawiamy im program szczęśliwości, który On nam ofiaruje w *‘Błogosławieństwach’*, mówmy jak pięknym byłoby życie, gdyby pewnego razu z Nim się spotkało i jak radosnym byłiby ci, którzy zostali przez Niego pochwyteni i wciągnięci w sprawę Królestwa Bożego.

Zaangażowanie ewangelizacyjne jest owocem tożsamości ucznia, który zdecydowawszy się iść za Jezusem, staje się Jego osobistym reprezentantem i gorliwym misjonarzem. Chcemy przyjąć wyzwanie pomagania młodzieży „patrzac na innych, nie tylko własnymi oczami i poprzez swoje uczucia, ale również z perspektywy Jezusa Chrystusa”³. To prawda, że jako salezjanie, realizujemy naszą misję, ewangelizujemy wychowując i wychowujemy ewangelizując. Nie jest to slogan czy jakieś puste słowo bez znaczenia. Wyraża ono ścisły związek, jaki istnieje między ewangelizacją a wychowaniem, nie mieszając ich i szanując ich wzajemną autonomię, bo służą one budowaniu osoby ludzkiej, aby ją doprowadzić do pełni Chrystusa. Wychowanie jest wtedy autentyczne, kiedy uwzględnia wszystkie zdolności dziecka, nastolatka, młodzieńca i jest wyraźnie ukierunkowane na całkowitą formację osoby, otwierając ją na transcendencję. Ewangelizacja zaś, ze swej strony ma w sobie wielką wartość wychowawczą, ponieważ szuka możliwo-

² BENEDYKT XVI, *List do ks. Pascual Chavez Villanueva, Przełożonego Generalnego Salezjanów z okazji XXVI Kapituły Generalnej*, 1 marca 2008, n. 4; cfr. KG26, s. 91.

³ BENEDYKT XVI, cfr. *Deus caritas est*, n. 18.

ści przekształcania umysłu i serca, stworzenie [niejako] nowej osoby, jako rezultatu swojego upodobnienia się do Chrystusa.

Wiązanka na rok 2010 czerpie z niedawno zakończonego roku św. Pawła i z Synodu poświęconego Słowu Bożemu, którego posynodalna Ekshortacja Apostolska Papieża jest w przygotowaniu, a która pomoże nam w głoszeniu i dawaniu świadectwa o pięknie spotkania z Chrystusem, Słowem Bożym, które żyje wśród nas. W czasie Synodu, w którym miałem szczęście uczestniczyć, wygłosiłem konferencję na temat fragmentu Łukasowego o uczniach z Emmaus, widzianego jako model ewangelizacji młodzieży, zarówno ze względu na treść, jak i metody; wzięcie go do ręki i rozważanie, może być rzeczą przydatną.

Oto, więc program duchowy i duszpasterski na rok 2010:

**„Panie, chcemy zobaczyć Jezusa”
Za wzorem Księdza Rua,
jako autentyczni uczniowie i pełni pasji apostołowie,
niesiemy młodzieży Ewangelię.**

Już wiele grup Rodziny Salezjańskiej, zgadza się z tym zobowiązaniem. Tytułem przykładu przytoczę dwa cytaty z Kapituł Generalnych SDB i CMW.

Kapituła Generalna XXVI Salezjanów jest świadoma naglącej potrzeby ewangelizacji, jak również centralnego miejsca propozycji osoby Jezusa Chrystusa: „Pojmujemy ewangelizację, jako naglącą potrzebę naszego posłannictwa, świadomi, że młodzi mają prawo usłyszeć orędzie o osobie Jezusa, jako źródle życia i obietnicy szczęścia teraz i w wieczności”⁴. Naszym „podstawowym zadaniem okazuje się zatem proponowanie wszystkim przeżywania ludzkiej egzystencji tak, jak przeżywał ją Jezus [...] W centrum powinno być głoszenie Jezusa Chrystusa i Jego Ewangelii, połączone z wezwaniem; do nawrócenia, do przyjęcia wiary i do włączenia się w Kościół; od tego rozpoczynają się drogi wiary i katechizacji, życia liturgicznego i świadectwo czynnej miłości”⁵.

⁴ KG26 SDB, n. 24.

⁵ BENEDYKT XVI, cfr. *List do ks. Pascual Chavez Villanueva*.

Kapituła Generalna XXII Córek Maryi Wspomożycieli przyznaje natomiast, że tym, co nas przynagla jest miłość Boża: „Wieczernik, miejsce gdzie apostołowie przebywają razem, nie jest stałym miejscem zamieszkania, lecz punktem wyjścia. Duch Święty przemienia ich z bojaźliwych w gorliwych i pełnych odwagi misjonarzy, którzy po drogach świata niosą radosną wieść o Chrystusie zmartwychwstałym. Miłość przynagla ich do opuszczenia miejsca i wyjścia ku nowym granicom, aby stać się darem: „Miłość wzrasta poprzez miłość”⁶. Maryja, która z Wieczernika uczy otwierania drzwi na oścież, była pierwszą, która przeżyła doświadczenie wyjścia i podróży. Pierwsza ewangelizowana stała się pierwszą ewangelizującą. Niosąc Chrystusa innym, ofiaruje swoją posługę, niesie radość, pozwala doświadczać miłości”⁷.

2. Naszym powołaniem, to być uczniami i apostołami

Być uczniami, którzy szczerze przyjmują Słowo Boże i być apostołami, którzy radośnie je przekazują, jest powołaniem każdego chrześcijanina. Na tym polega życie i misja Kościoła. Sam Jezus rozpoczął, głosząc Ewangelię o Królestwie Bożym i powołując uczniów, aby ich wysłać do przepowiadania. Nie tylko tych Dwunastu, ale wszyscy ochrzczeni są wezwani do tego, aby być uczniami, którzy zaprzyjaźnili się ze Słowem, utożsamiają się z Panem, przyjmują nawet Jego zamiłowania, mają Jego życzenia, żyją w przyjaźni z Nim, stając się przekonanymi i gorliwymi apostołami, wysłanymi do wszystkich środowisk życia, aby dawać świadectwo wiary, dawać rację nadziei, współpracować w przekształcaniu kultury i społeczeństwa, budować świat, gdzie będzie sprawiedliwość i pokój, być sumieniem solidarności wśród narodów i grup społecznych i propagować braterstwo pomiędzy ludźmi. Żaden chrześcijanin nie może uchylać się od tego powołania i misji. Wszyscy – nie tylko kapłani, misjonarze czy zakonnicy – poruszeni miłością, jaką Chrystus ma dla nas na mocy sakramentu Chrztu, jesteśmy powołani, aby być ewangelizatorami. Możemy odpowiedzieć temu nakazowi Pana w rodzinie, w miejscu pracy, w naszych wspólnotach;

⁶ Cfr. BENEDYKT XVI, *Deus caritas est*, n. 18.

⁷ KG XXII CMW, *Più grande di tutto è amore*, n. 33.

działaniem i słowem, to znaczy miłością, jaką wkładamy w działanie i słowa uważając, aby były zgodne z Ewangelią. Ewangelizować, to znaczy włożyć zacyzn takiej energii, aby tak zmienić mentalność i serce ludzi, a przez nich struktury społeczne, aby były bardziej zgodne z obrazem Boga. Nie chodzi tu o działalność poufałą; ewangelizować, to powodować prawdziwą rewolucję społeczną, dogłębną, jedynie skuteczną. To tłumaczy, dlaczego napotyka ona na tyle oporów i kontrastów, jawnych i potajemnych.

Zanim pomyślimy o środkach i sposobach ewangelizowania, jest rzeczą konieczną mieć motyw, tzn. „być zakochanym” w Bogu, mieć doświadczenie swojej przyjaźni i intymności: „nie nazywam was już sługami, bo sługa nie wie, co czyni jego pan, ale nazwałem was przyjaciółmi, albowiem oznajmiłem wam wszystko, co usłyszałem od Ojca mego” (J 15,15). Pomiędzy momentem powołania a momentem wysłania jest czas, w którym uczniowie „są” z Panem, aby nabyć Jego stylu życia, nauczyć się czytać historię osobistą i ogólną jako historię zbawienia, aby doświadczyć we własnym życiu prawdy, dobroci i piękna orędzia, które zostało im powierzone i dla którego głoszenia zostali powołani.

Jak mówiłem w słowie wstępnym na otwarciu zjazdu semestralnego Unii Przełożonych Generalnych, przygotowującego Synod o tematyce „Słowo Boże w życiu i misji Kościoła”: „Tylko minister Ewangelii – zarówno osoba konsekrowana jak i laik – który nosi w sercu Ewangelię, jako przedmiot kontemplacji i motyw modlitwy, będzie mógł mieć ją w swoich ustach jako skarb, o którym należy mówić i będzie ją miał w swoich rękach, jako konieczny obowiązek do przekazania”⁸.

W tym pięknym obowiązku przyjęcia, wcielenia i przekazywania Słowa Bożego, Maryja jest nam matką i nauczycielką, gdyż – jak mówi św. Augustyn – Ona poczęła Syna, najpierw duchem a dopiero potem ciałem. W Ewangelii bowiem Łukasza, Maryja jest przedstawiona jako ta, która na słowa zwiastowania odpowiada z nadzwyczajną otwartością: „Oto ja służebnica Pańska, niech mi się stanie według twego słowa” (Łk 1,38). Maryja jest wzorem ucznia, który wobec wydarzeń, ja-

⁸ P. CHAVEZ, *Nie jest rzeczą słuszną, że my zaniedbujemy Słowo Boże*, Pozdrowienie wstępne na Assembliesi USG, Rzym 21 listopada 2007.

kie widzi, ale nie może ich pojąć, zachowuje wszystkie te rzeczy i rozważa je w swym sercu (cfr. Łk 2,19).

Na początku działalności Jej Syna, na weselu w Kanie, prosiła służy, aby „czynili to wszystko, co On im powie”(J 2,5), a w czasie swojej działalności, jest razem z uczniami, którzy „słuchają Słowa Bożego i zachowują je” (Łk 11, 27-28. A kiedy przyszedł czas męki, Maryja stoi pod krzyżem, dzieląc aż do końca opuszczenie, odrzucenie i cierpienie Syna, przyjmując dokładnie Jego testament: „Niewiasto, oto twój syn” (J 19, 25-27). I wreszcie po zmartwychwstaniu, trwa na modlitwie z uczniami w oczekiwaniu na przyobiecane Ducha Świętego (cfr. Dz.Ap. 1,14). Oto nasz wzór ucznia i apostoła Słowa.

3. Zadanie uczniów, to wysłuchać „pragnienia zobaczenia Jezusa”

Właśnie, ponieważ ewangelizacja nie jest tylko orędziem do głoszenia, ale jest objawieniem Boga w Jezusie, jest autentyczną wówczas, kiedy prowadzi do spotkania z osobą Jezusa i jest skuteczna, kiedy głosi zbawienie, jakie Bóg zechciał nam dać w Synu. Ewangelizacja zakłada więc dynamikę wewnętrzną, która pochodzi ze świadomości religijnej, wyrażonej w ludzkim pragnieniu zobaczenia Boga, które Psalmista wyraża w ten sposób: „O Tobie mówi serce moje; szukajcie Jego oblicza; twojego oblicza Panie, ja szukam” (Ps. 26,8). Jeden z uczniów ośmielił się zapytać Jezusa: „Panie, pokaż nam Ojca, a wystarczy nam” (J 14,8). To nam mówi, że ewangelizowanie to spotkanie osób, a osoba jest ewangelizowana właśnie kiedy spotyka i przyjmuje osobę Jezusa.

Św. Jan Ewangelista wspomina, że pewni grecy, gdy przyszli do Jerozolimy na święto Paschy, zbliżyli się do Filipa z prośbą, by mogli „zobaczyć Jezusa” (J. 12, 21).

Nie wiedząc, co robić z tak niespodziewanym pytaniem, Filip rozmawiał o tym z Andrzejem i razem „poszli, aby powiedzieć o tym Jezusowi”. Wówczas On zdał sobie sprawę z tego, że przyszła Jego godzina, tyle razy odraczana, aby został uwielbiony.

W chwili, w której ci, co byli obcy odczuwali pragnienie, aby Go zobaczyć, Jezus rozpoznał, że nadszedł czas ogłosić wydanie siebie na śmierć, godzinę uwielbienia, decydujący moment dla zbawienia wszystkich.

Jezus uświadomił sobie swoją godzinę, kiedy się dowiedział, że są niektórzy grecy, którzy chcą Go zobaczyć. Wiedział o tym, gdyż powiedziało mu to dwóch uczniów. Nie zdając sobie z tego sprawy, Filip i Andrzej pomogli Jezusowi rozpoznać decydującą chwilę Jego życia. Bez tych dwóch uczniów grecy nie mogliby wyrazić pragnienia zobaczenia Chrystusa; bez nich Jezus nie wiedziałby, że nadszedł czas Jego uwielbienia. Jezus potrzebował uczniów, aby w pragnieniu by być widzianym przez pogan uznać wydarzenie godziny Jego chwały.

Jezus i dziś potrzebuje uczniów, którzy pozwolą usłyszeć w sercach ludzi, w ich radościach i lękach, nie zawsze wyrażoną chęć przynależności do Niego i spotkania się z Nim. Tym, co znów pobudza Jezusa do działania na rzecz zbawienia, jest świadomość, że był upragniony. Tylko uczeń, który jest blisko Niego może zrozumieć, kto spośród tych, którzy Go szukają, rzeczywiście pragnie Go spotkać. Uczeń idzie za Jezusem, aby ułatwić spotkanie z Nim tym, którzy chcą Go zobaczyć. W ten sposób uczeń Jezusa staje się Jego apostołem: Jezus potrzebuje uczniów, towarzyszy życia i posłannictwa, aby uznać nadejście swojej godziny. Uczeń Jezusa doprowadzając do Niego tych, którzy chcą Go zobaczyć, przekształca się w Jego apostoła.

Rozpoznać wśród tylu dążeń dzisiejszej młodzieży prawdziwe pragnienie „zobaczenia Jezusa”, jest dla nas, członków Rodziny Salezjańskiej motywem, nawet, jeżeli nie jedynym, to jednak podstawowym, aby być prawdziwymi uczniami Chrystusa. Jeżeli tego nie uczynimy, to kto przedstawi Jezusowi marzenia i potrzeby młodych ludzi? Kto ukaże młodym Jezusa? Członkowie Rodziny Salezjańskiej są powołani, by słuchać pragnień młodych, aby spotkać Jezusa a równocześnie odczytywać sytuację młodzieżową w taki sposób, by wyjaśnić ich pragnienie zbliżenia się do Jezusa. W ten sposób możemy dzisiaj pomóc Jezusowi w zbawianiu młodych i w ten sposób być Jego prawdziwymi przyjaciółmi i Jego apostołami.

To oznacza, że ewangelizowanie młodzieży musi brać pod uwagę konkretne sytuacje, w jakich się ona znajduje, zwracając szczególną uwagę na ich kulturę silnie naznaczoną przez wartości subiektywności i autoprezentacji (samooceny), które ich prowadzą do formowania grup wśród rówieśników i do oddalenia się od świata dorosłych. W tym

względnie wyjaśniającymi są słowa Benedykta XVI w katechezie z 5 sierpnia 2009, kiedy mówił o świętym Proboszczu z Ars: „Jeżeli wówczas panowała „dyktatura racjonalizmu”, w dzisiejszych czasach obserwuje się w wielu środowiskach pewnego rodzaju „dyktaturę relatywizmu”. Obydwie one jawią się jako nieadekwatne odpowiedzi na słuszną potrzebę człowieka posługiwania się w pełni własnym rozumem, jako elementem wyróżniającym i konstytutywnym jego tożsamości. Racjonalizm był nieadekwatny, ponieważ nie uwzględniał ludzkich ograniczeń i sam rozum chciał uczynić miarą wszystkich rzeczy, przemieniając go w boga. Współczesny relatywizm upokarza rozum, ponieważ w praktyce stwierdza, że istota ludzka nie może poznać z całą pewnością niczego, co wykracza poza dziedzinę nauk pozytywnych. Tymczasem dzisiaj, podobnie jak wówczas, człowiek „żebrzący o sens i spełnienie swego życia”, stale poszukuje wyczerpujących odpowiedzi na zasadnicze pytanie, jakie wciąż sobie stawia”⁹. Oto, dlaczego młodzi ludzie – zwłaszcza oni – potrzebują cierpliwych i wyrozumiałych przewodników, chociaż nie zawsze to wyrażają.

Dlatego to, co odnosi się do informacji o religii w ogólności, a do chrześcijaństwa w szczególności, dane na temat młodych, nie przedstawiają żadnych wątpliwości. Oddalenie, przedwczesne, nieuzasadnione porzucenie, ukazują stosunek wielu młodych do instytucji, do tematyki i do osób związanych z religią. Dzisiaj coraz częściej można spotkać młodych, którzy nigdy w życiu nie mieli kontaktu ze sprawami religii, lub mieli go w sposób niewystarczający, aby zrozumieć problem Boga; są i tacy, którzy oddalili się po początkowym doświadczeniu pełnym obietnic.

Słuchać wyraźnego lub niejasnego krzyku młodzieży, która chce zobaczyć Jezusa, zakłada w dzisiejszej sytuacji, skierowanie się do tych przestrzeni i tematów życiowych, gdzie młodzi czują się jak we własnym domu, aby im ukazać, że wśród bardziej autentycznych pragnień życia i szczęścia jest ukryte pytanie o sens i szukanie Boga.

Bardzo precyzyjnie potraktował taką sytuację mój czcigodny poprzednik, ks. Juan Edmundo Vecchi. „Świat młodzieżowy to ziemia

⁹ OSSERVATORE ROMANO czwartek 6 sierpnia 2009, s. 8.

misyjna z powodu ilości tych, którzy, ze względu na sposób życia i modele kulturalne, do których nie dotarło jeszcze światło Ewangelii, a którzy ze względu na słownictwo werbalne, umysłowe i egzystencjonalne, bardzo różne od tradycyjnego, jeszcze raz muszą usłyszeć pierwsze orędzie”¹⁰.

„Przyjmijmy fakt, że Bóg interesuje młodych. Potwierdza to każda analiza. Wysoki procent pytaných stwierdza, że odczuwa w jakiś sposób potrzebę Boga i są przekonani o Jego istnieniu. Z tego jednak nie wynika zobowiązanie do kultu i konsekwentnej moralności i nie łączy się to z prawdą, że o Bogu mówią Kościoły.

Obraz Boga, jaki mają młodzi ludzie zmienia się, jak w kalejdoskopie. Nie można jednak napiętnować go zbyt pospiesznie, jako fałszywy. Jest on raczej niepełny i zaciemniony, niekiedy nawet sporo. Potwierdzająca się pewna nieufność, co do instytucji i obrazu Boga, jakie one prezentują, a także podawane jako dowody niektóre zasady weryfikacji, typowe dla współczesnego sposobu myślenia, nie będą kryteriami, do obiektywnej oceny ważności, różnego ukazywania Boga.

W przyjęciu jednej z nich, przeważa wybór subiektywny. Nie jest to wcale złe. Wiara jest wolnym aktem woli, poruszonej łaską i oświeconej przez rozum. Z pewnością jednak będą to obrazy powodujące trudności. Bóg bywa przedstawiany jako przedmiot, obraz, rozmówca, ustosunkowanie się do Niego i okaże się, że każdy Go będzie widział inaczej. Stąd rodzi się pojęcie bardzo szerokie Boga [...]

Są młodzi ludzie, u których obraz Boga osobowego prawie zaniknął, a z tym również wszelkie o Niego pytanie. Obrazy i zapytania pozostają w zakamarkach sumienia, tak jak w kącie, do którego się nie zagląda.

W tym kontekście jest On bardziej podobny do placu, niż do kościoła; można więc postawić pytanie kiedy i jak mówić o Bogu, na jaki obraz ukierunkowywać praktyki i orędzia. To jasne, że jako Bóg objawił się przez fakty i słowa, wypada więc, aby i nasze mówienie było potwierdzone przez fakty i słowa, wydarzenia i natchnienia”¹¹.

¹⁰ J.E. VECCHI, „L'aeropago giovanile”, NOTE DI PASTORALE GIOVANILE (NPG) 1997, n. 4 (maj) s. 3.

¹¹ J.E. VECCHI, „Parlare di Dio ai giovani”, NPG 1997, n. 5 (czerwiec), ss. 3-4.

4. Najpierw uczniami, potem apostołami

Aby ukazać Jezusa młodym ludziom, trzeba Go najpierw znać, żyć z Nim, być Jego przyjaciółmi, Innymi słowy, nie można być świadkami i apostołami Jezusa, jeżeli wpierw nie będziemy Jego uczniami. Apostołem bowiem nie zostaje ten, kto chce nim być, ale ten, kto jest wezwany. Filip, Andrzej i inni członkowie pierwszej grupy apostołów, byli wezwani przez Jezusa, każdy po imieniu, wybrani spośród licznej grupy: „przywołał do siebie tych, których sam chciał, powołał dwunastu, „aby Mu towarzyszyli i by mógł ich wysłać na głoszenie nauki: (Mk 3,13-14). By przyjść do Jezusa, musieli odłączyć się od rzeszy idącej za Nim. Ten, kto został zaproszony, aby być z Jezusem i przepowiadać w Jego imieniu, nie należy do grupy tych, którzy Go szukają; należy do tych, którzy już Go spotkali i zdecydowali się pozostać z Nim.

Pierwszym nakazem, jaki otrzymuje apostoł, to inicjujące zaproszenie przez Tego, kto go wezwał, by „być” ze swoim Mistrzem. W apostołstwie przebywanie razem poprzedza wysłanie; towarzyszenie wyprzedza głoszenie; osobista wierność jest wstępem do misji. Będą bowiem wysłani przez Jezusa ci, którzy byli z Nim, dzieląc trud podróży i odpoczynek, posiłek i sen, sukcesy i rozczarowania, życie i plany. Zanim Ewangelia zajmie ich umysł i spowoduje zmęczenie, musiała być przyjęta sercem i powodować radość. Jezus nie powierza swej Ewangelii temu, kto nie ofiarował Mu swojego życia (cfr. Dz. Ap. 1, 21-22). Pierwsi, których Jezus wysłał, byli Jego pierwszymi towarzyszami.

Ludzie, którzy chcieli poznać Jezusa, zbliżyli się do apostołów, którzy przecież byli z Nim; pragnienie spotkania z Jezusem powodowało, że tłum szukał tych, którzy byli Jego uczniami. Tylko uczeń, który jest blisko Jezusa, może ułatwić dojście do Niego tym, którzy tego pragną. Stąd powstaje pilna potrzeba, odczuwana przez ludzi młodych, aby spotkać się z uczniami Jezusa, którzy ich do Niego doprowadzą, bo zawsze są z Nim. Tylko prawdziwi uczniowie mogą być wiarygodnymi apostołami.

W niedawno zakończonym roku postać Pawła pomogła nam zrozumieć, że przed „ewangelią łaski” ogłoszoną wszystkim, jest doświadczenie spotkania ze Zmartwychwstałym. Paweł zdołał głosić Ewange-

lię Bożą w zupełnie nowy sposób, gdyż objawił mu się Zmartwychwstały (cfr. Gal 1, 15-16), na drodze do Damaszku. Z tego doświadczenia rodzi się Pawłowy program życia: „Dla mnie żyć, to Chrystus”, a także jego pastoralny plan: „Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii” (1Kor 9,16). Jeżeli „Chrystus jest wszystkim dla nas” i jeżeli „niczego nie będziemy przedkładać nad miłość Chrystusa”, wówczas nasze życie stanie się radosnym świadectwem i propozycją dla wszystkich spotkania się z Nim.

5. Aby „ukazywać Jezusa” młodzieży

Odnalezienie Jezusa nie oznacza jeszcze spotkania się z Nim. Nie zawsze „znaleźć” Jezusa w jakimś poważnym doświadczeniu religijnym, budzi wielką radość i entuzjazm, prowadzi do wiary, do autentycznego spotkania się z Jezusem, gdyż, jak w przypowieści o ziarnie (cfr. Mk 4), gleba, na którą ono pada nie jest przystosowana.

W spotkaniu inicjatywa należy do Jezusa. „To On występuje naprzód i czeka na spotkanie. Wchodzi do domu, zbliża się do studni, gdzie przychodzi kobieta, aby zaczerpnąć wody, spotyka się z poborcą podatków, skierowuje swój wzrok ku temu, który siedział na drzewie, zbliża się do będącego w drodze. Z Jego słów, gestów i z całej Jego postawy widać urok, który ujmuje rozmówcę. Jest to podziw, miłość, ufność i wdzięk.

Dla wielu, to pierwsze spotkanie przerodziło się w pragnienie, aby Go jeszcze słuchać, zaprzyjaźnić się z Nim, iść za Nim. Będą siadać wokół Niego, zadając pytania, wspomogą Go w misji, będą prosić o nauczanie modlitwy, będą świadkami chwil radosnych i przykrych. W niektórych przypadkach takie spotkanie zakończy się zaproszeniem do zmiany życia¹². Takie jest jednomyślne świadectwo czterech Ewangelii.

Takie samo doświadczenie towarzyszy spotkaniu Jezusa z młodymi. Dla każdego z nich faktem decydującym był moment, w którym Jezus ukazuje się jako ten, który nadaje sens życiu, do którego można się zwrócić, poszukując prawdy, dzięki któremu można zrozumieć kon-

¹² J.E. VECCHI, „Wychowanie do wiary: spotkanie z Chrystusem”, NPG 1997, n. 3 (kwiecień), s. 3.

takt z Bogiem i wyjaśniać sytuacje ludzkie. Rzeczą najważniejszą jest przejście od uwielbienia do poznania i od poznania do zażyłości, do zakochania, do pójścia za Nim, do naśladowania.

Faktem jest, że nie można „zobaczyć Jezusa”, jeżeli On nie „pozwoli się widzieć”. Nikt nie może przyjść do mnie, powiedział, jak tylko ten, którego pociągnie mój Ojciec

(cfr. J 6,44). Nie wystarczy więc pragnienie spotkania Go, aby dojść do radości poznania; nie wystarczy spotkać Jego uczniów, aby spotkać Jezusa i uznać Go Panem.

Opowiadanie o uczniach z Emmaus, wzorcowy przykład spotkania człowieka wierzącego z samym Słowem wcielonym (cfr. Łk 24,13-15), ukazuje cel, do którego ma dojść człowiek wierzący i opisuje drogę do niego prowadzącą. Wydarzenie odtwarza drogę wiary i opisuje jej etapy, które zawsze są aktualne. Opowiadanie Łukasze ukazuje nam dokładną drogę ewangelizacyjną, podając, kto jest ewangelizującym i jak się ewangelizuje: to Jezus, idąc razem z uczniami, ewangelizuje za pośrednictwem swojego słowa i daru eucharystycznego.

5.1 Cel ewangelizacji: spotkać Chrystusa w Kościele

Opowiadanie rozpoczyna się opisem wyjścia dwóch uczniów Jezusa z Jeruzalem.

Zasmuceni tym, co się tam wydarzyło trzy dni temu, opuszczają wspólnotę, w której jednak niektórzy zaczęli opowiadać, że widziano Pana żywego; dwóch uczniów nie może uwierzyć tym pogłoskom rozgłaszanym przez kobiety (cfr. Łk 24,22-23; Mk 16,11). Jednak na końcu drogi, kiedy zobaczą Jezusa, powtarzającego gest łamania chleba, rozpoznają Go, aby Go zaraz stracić z oczu i powrócić do wspólnoty. Nieoczekiwane zakończenie drogi do Emmaus, to spotkanie ze wspólnotą w Jerozolimie. Zmartwychwstały bowiem nie pozostał z nimi, a oni nie mogli być sami: dlatego powrócili do wspólnoty, gdzie ponownie spotkali Jezusa w świadectwie Apostołów: „Naprawdę Pan zmartwychwstał i ukazał się Szymonowi” (Łk 24,34). Kryterium sprawdzenia autentyczności spotkania z Jezusem jest dar wspólnoty odkrytej ponownie, jako własny dom, w którym mieszka Pan, jako rodzina, do której przynależą wszyscy ci, którzy Go widzieli.

Ponowne odkrycie wspólnoty i odnalezienie się w Kościele, miejscu przeżywania tej samej wiary, to logiczna konsekwencja osobistego spotkania ze Zmartwychwstałym. Głoszenie Ewangelii poza wspólnotą, wydaje się niezrozumiałym hałasem (cfr. Łk 24,22-23). Dzisiaj, bardziej, niż kiedyś, a nawet więcej, niż kiedyś musimy się liczyć z trudnościami, na jakie napotyka ewangelizacja. Pierwsza z nich to dezinformacja, gdyż o Jezusie nie tylko mówi się mało, ale są nawet starania, aby Go usunąć z kultury współczesnej, z organizacji społecznych, z osobistej świadomości. Jego obecność nie ma znaczenia dla społeczności, a Jego brak postrzegany jest jako korzyść. Drugą trudnością, to subiektywne widzenie Jezusa, który pozbawiony swojej istotnej historyczności, staje się Chrystusem na naszą miarę, wymyślonym przez nasze pragnienia, czy potrzeby. Trzecia trudność jest bardziej wyrafinowana: w tak zwanym dialogu między religiami, chciałoby się zredukować Chrystusa do roli jednego z wielu mistrzów duchowych lub założycieli religii, a nawet więcej, nie uznawać Go już za Zbawiciela wszystkich. Jest wreszcie nie wyimaginowane niebezpieczeństwo, a raczej dość powszechne nawet wśród chrześcijan, a mianowicie uważać, że Chrystus do tego stopnia jest znany, że nie ma On nam nic więcej do powiedzenia; nie warto więc mieć Go za przewodnika i Pana, bo jest On kimś bez znaczenia.

Opowiadanie Łukasze o uczniach z Emmaus mówi nam, że gdyby Zmartwychwstały nie utworzył z nich wspólnoty, to w czasie drogi i przy stole dwaj uczniowie nie stwierdziliby, że On jest żywy i nie powróciłaby im chęć, aby być razem. Trzeba zauważyć, że nie ma znaczenia to, iż ktoś, kto wraca do wspólnoty, wcześniej ją opuścił; decydującą rzeczą jest to, że powraca jak najszybciej, zaraz po ujrzeniu Pana. Tylko ten, kto na nowo podejmuje życie wspólne, wie, że Zmartwychwstały był z nim i odczuwa wielką radość, bo miał Go przy sobie (cfr. Łk 24,35.32).

Należy obawiać się ewangelizacji, która, pomijając sprawę metody i intencji, nie wychodzi od życia wspólnego ewangelizatorów i nie jest powodowana radością ze spotkania Chrystusa we wspólnocie. Gdyby tak było, to taka ewangelizacja nie byłaby wynikiem spotkania ze Zmartwychwstałym i nie prowadziłyby do spotkania się z Nim. Ci, którzy

widzieli Zmartwychwstałego i jedli z Nim, nie mogli Go zatrzymać, ale pragnęli opowiedzieć o tym przeżytym doświadczeniu, wracając do swojej wspólnoty. Nie jest rzeczą przypadku, ale dowodem na prawo życia chrześcijańskiego, że: ten, kto wie i głosi, że Jezus zmartwychwstał, razem z innymi przeżywa swoje doświadczenie.

Nawet, jeżeli jest prawdą, że Jezusa można spotkać na każdym miejscu, to jednak Jego domem, miejscem, w którym przebywa, jest Kościół, wspólnota wierzących, czyli tych, którzy uważają Go za swojego Pana; jest to rodzina Jego uczniów, którzy dzielą z Nim życie i misję.

Bez wątplenia musimy skorygować zniekształcony obraz Kościoła, jaki może mieć wielu młodych ludzi. Niektórzy „mówią o nim z miłością, jakby to była ich własna rodzina, więcej, własna matka. Wiedzą, że w nim i od niego otrzymali życie duchowe. Nawet, jeżeli znają jego braki, zmarszczki a nawet skandale, to jednak są to dla nich rzeczy drugorzędne, wobec dobra, jakie Kościół, jako mieszkanie Chrystusa i miejsce promieniowania Jego nauki, świadczy jednostkom i całej ludzkości: to moc oddziaływania dobra, która uwidacznia się w dziełach i osobach, to doświadczenie Boga poruszone przez Ducha Świętego, a uwidaczniające się w świętości, to mądrość płynąca ze Słowa Bożego, miłość, która łączy i tworzy solidarność, bez względu na granice narodów i kontynentów, to perspektywa życia wiecznego.

Inni traktują go obojętnie, jakby to była jakaś rzeczywistość, z którą nie mają nic do czynienia i nie czują się jej częścią. Oceniają go tylko zewnątrz. Kiedy mówią ‘Kościół’, odnoszą to tylko do niektórych jego instytucji, do pewnych sformułowań wiary lub do pewnych norm moralnych, które im nie odpowiadają. Takie wrażenie odnosi się z lektury niektórych czasopism. [...] Nie zdają sobie oni jednak sprawy z tego, czym jest Kościół, jaka jest jego relacja, co więcej jego utożsamienie się z Chrystusem. Dla wielu jest to prawda nieznaną lub praktycznie zapomnianą. Nie brak i takich, którzy ją interpretują jako roszczenie sobie pretensji, aby zmonopolizować osobę Chrystusa, kontrolować interpretacje na Jego temat i zarządzać dziedzictwem Jego wizerunku, prawdy, uroku, jaki Chrystus przedstawia.

Natomiast dla człowieka wierzącego jest on czymś istotnym: Kościół jest kontynuacją, miejscem przebywania, realnej obecności Chry-

stusa, jest miejscem, w którym udziela On swojej łaski, prawdy i życia w Duchu Świętym.[...]. I tak właściwie jest. Kościół żyje pamięcią o Chrystusie, ciągle rozważa i studiuje na wszelki sposób Jego Słowa, dobywając z nich nowe wartości, aktualizuje Jego obecność w celebrowaniu nabożeństw, stara się rzucać światło na rzeczy nadprzyrodzone poprzez wydarzenia i poglądy na życie aktualne, przyjmuje i kontynuuje misję Chrystusa w całej jego rozciągłości, głosi Królestwo i stara się o przemianę niehumanicznych warunków życia. Przede wszystkim Jezus jest jego głową, który pociąga jednostki i łączy je w jedno widzialne ciało i budzi energie we wspólnotach”¹³.

Jeżeli taka jest prawdziwa rzeczywistość Kościoła, to mamy obowiązek sprawić, aby i młodzi go kochali jako matkę ich wiary, który ich pomnaża jako dzieci Boże, pomaga znaleźć powołanie i misję, która będzie im towarzyszyć przez całe życie i który ich oczekuje, by wprowadzić do domu Ojca. To jest to, co Ksiądz Bosko potrafił zrobić w sposób niezrównany przez wychowanie i ewangelizację swoich chłopców na Valdocco. Zobaczmy, co możemy zrobić dzisiaj my dla chłopców, którzy chcą zobaczyć Jezusa.

5.2. Sposób ewangelizacji: kroczyć razem

Racją, dla której prawdopodobnie epizod z Emmaus jest tak aktualny, jest jego zgodność z naszą sytuacją duchową. Łatwo być przyrównanymi do uczniów, którzy wracają do domu, jeszcze przed zachodem słońca, obarczonych znajomością faktów i smutkiem. W przygodzie dwóch uczniów z Emmaus znajdujemy ważne etapy, które należy przeżyć, aby w wychowaniu młodzieży do wiary, powtórzyć doświadczenie paschalne, które towarzyszy narodzeniu życia we wspólnocie i świadectwu apostołskiemu.

Punkt wyjścia: iść do Jezusa z własnymi żałami

Nie to, co wydarzyło się w Jerozolimie „w tych dniach”, ale wewnętrzny zawód osobisty był powodem powrotu do Emmaus. Żyli razem z Jezusem i to życie rozbudziło w nich wielkie nadzieje: wydawało

¹³ J.E. VECCHI, „Mistrzu, gdzie mieszkasz?”, NPG, n.7 (pa’dziernik), s. 3.

się, że „to On miał wyzwolić Izraela” (Łk 24,19.21). Natomiast Jego śmierć na krzyżu pogrzebała wszelkie ich oczekiwania i ich wiarę. To jest logiczne, że było to dla nich klęską i rozczarowani odczuwali, że zostali oszukani. Dzisiejszą młodzież niewiele różni od tamtych uczniów; ale może nic nie jest im tak wspólne, jak zawiedzenie ich marzeń, zmęczenie życiem i sceptycyzm, aby być uczniem. Myślą często, że nie warto iść za Jezusem, nie opłaca się; ktoś, kto jest nieobecny, nie ma wartości dla ich życia.

Nadszedł czas, aby iść do Emmaus. Idąc ze swoimi strapieniami, mieli również sposobność spotkania się z Jezusem. Nie można przecież iść samemu. Młodzi ludzie potrzebują Kościoła, który reprezentując Chrystusa, przybliży się do ich problemów i przygnębienia, nie tylko będzie towarzyszem drogi i zmęczenia, ale będzie umiał rozmawiać z nimi na ich poziomie, interesując się tym, co ich niepokoi, biorąc pod uwagę ich niepewności. W jaki sposób Rodzina Salezjańska potrafi reprezentować Zmartwychwstałego Pana, jeżeli się nimi nie zajmuje, jeżeli nie będzie się pytał o ich „radości i nadzieje”, o ich „smutki i niepokoje”, czyli, jeżeli nie widać zatroskania o ich sprawy i ich życie?

W czasie drogi: wiedząc wiele o Jezusie, pozwolić Mu mówić

W czasie drogi, tylko nieznajomy, jak się wydawało, nie miał żadnej wiedzy o tym, co się wydarzyło w Jerozolimie (cfr. Łk 24,17-24). Znajomość tylu rzeczy o Jezusie nie doprowadziła jednak uczniów do rozpoznania Go; znali kerygmę, ale nie doszli jeszcze do wiary; wiedzieli tyle o Nim, ale nie byli zdolni zobaczyć Go; mieli tyle wiadomości o zmarłym, ale nie byli zdolni, aby Go zobaczyć żywym. Nieznajomy musiał zaangażować się gruntownie, aby im pomóc zrozumieć wydarzenie w świetle Bożym. Jezus zaczął przytaczać jeszcze raz swoje życie, ukazując je jako zrealizowanie obietnic. Aby więc móc Go rozpoznać, musieli pozwolić Mu mówić.

Podobnie jak Chrystus, również Rodzina Salezjańska musi zrezygnować z podsycania w młodych słabych nadziei, fałszywych oczekiwań; musi ich natomiast uczyć, jak znosić to, co ma miejsce w nich lub wokół nich, pomagając im odczytywać wydarzenia w świetle Bożym, zgodnie z Jego Słowem. Jeżeli nie doprowadzimy ich do przekonania,

że wszystkie wydarzenia, jakie mają miejsce są częścią planu Bożego, owocem i próbą wielkiej miłości, to jak młodzi ludzie będą mogli czuć się kochanymi przez Boga? Aby móc tego dokonać, musimy stać się ich przyjaciółmi w poszukiwaniu sensu życia i w poszukiwaniu Boga. Oto jest droga, jeszcze mało wykorzystywana w Kościele, a bardzo ważna dla młodzieży: bez znajomości Pisma św. nie można znać Jezusa¹⁴.

Etap decydujący: przyjąć Jezusa do swojego domu

Przybywszy do Emmaus, uczniowie nie doszli jeszcze do osobowego poznania Jezusa, w nieznanym towarzyszu podróży, nie rozpoznali Zmartwychwstałego. W istocie Emmaus nie było celem podróży, ale było etapem decydującym. Poproszony, aby pozostał, jeszcze jako nieznaną, Jezus powtarza swój gest, nie wypowiadając przy tym słowa. Praktyka eucharystyczna jest dla wierzących znakiem Jego rzeczywistej obecności. Uczniowie z Emmaus nie rozpoznali Pana, kiedy razem z Nim byli w drodze i od Niego uczyli się zrozumieć sens wydarzeń. To, czego Jezus nie mógł zrobić towarzysząc im, rozmawiając i interpretując Słowo Boże, dokonało się przez gest eucharystyczny.

Dopiero wtedy, gdy powtórzył gest identyfikujący Go lepiej, otworzyły się ich oczy, aby mogli w zachwycie uznać w Nim Zmartwychwstałego (cfr. Łk 24,30-31). Kiedy we wspólnocie łamie się chleb, Jezus przestaje być kimś anonimowym. "Nie można utworzyć wspólnoty chrześcijańskiej, jeżeli nie ma korzenia i podstawy w sprawowaniu Eucharystii"¹⁵. Wychowanie do wiary, które by zapomniało lub odrzucało sakramentalne spotkanie młodych z Chrystusem, nie jest drogą, która prowadzi do spotkania z Nim. Eucharystia jest i musi pozostać „źródłem i szczytem ewangelizacji”¹⁶; „źródłem i szczytem życia chrześcijańskiego”¹⁷.

„Młodzi, tak jak i my, znajdują Jezusa we wspólnocie kościelnej. Jednak w jej życiu są chwile, w których On się objawia i komunikuje w sposób szczególny: są to sakramenty, a w szczególności Pojednania

¹⁴ Cfr. DV 25.

¹⁵ PO 6.

¹⁶ PO 5.

¹⁷ LG 11.

i Eucharystii. Bez doświadczenia w nich przeżywanego, znajomość Jezusa staje się nieadekwatna i niewystarczająca, co prowadzi do nie rozpoznania Go wśród innych ludzi, jako zmartwychwstałego Zbawiciela.

Istotnie są tacy, którzy dzieląc nawet życie społeczne i ideały Kościoła, umiejscawiają Jezusa jedynie wśród wielkich mędrców, wśród geniuszów religijnych; być może uważają Go jako wyższą emanację ludzkości, która wpływa na nas głębią swojej nauki i przykładem życia. Brak jednak u nich osobistego doświadczenia o Zmartwychwstałym, o Jego władzy, by dać życie, o komunii z Ojcem przez Niego.

Słusznie się mówi, że sakramenty są żywą pamiątką Jezusa: tego, co On uczynił i co robi jeszcze dziś dla nas, tego, czym jest dla naszego życia: [sakramenty] rozbudzają więc ponownie naszą wiarę w Niego, pomagają dostrzec Go lepiej w naszym życiu i w wydarzeniach. Są one również ujawnieniem tego, co wydaje się być ukryte w zakamarkach naszego życia, a z czego zdajemy sobie sprawę: w sakramencie Pojednania, odkrywamy zasadę Bożej dobroci i całokształt naszego życia; w jego świetle oceniamy przemijanie życia i staramy się realizować je w nowy sposób. Sakramenty dają energię, łaskę przekształcającą, gdyż przekazują życie Chrystusa zmartwychwstałego i zaszczepiają je w nas; dają nam wiadomości nie teoretyczne, ale przeżywane w sposób doniosły w jego rozmiarach i możliwości.

Są zapowiedzią, zadatkami obietnicy zjednoczenia i radości, która została nam dana i której się powierzamy. W Pojednaniu otwierają się nam oczy i widzimy, jacy moglibyśmy być, żyjąc zgodnie z planem i pragnieniem Boga; otrzymujemy znów Ducha Świętego, który nas oczyszcza i odnawia. Jak powiedziano, jest to sakrament naszej przyszłości jako synów, zamiast przeszłości jako grzeszników. W Eucharystii Chrystus nas włącza w swoją ofiarę dla Ojca i umacnia nasze oddanie się bliźniemu. Pobudza w nas pragnienie i daje nadzieję, że zarówno miłość do Boga jak i względem braci stają się łaską dla wszystkich i dla wszystkiego; głosimy Jego śmierć, ogłaszamy Jego zmartwychwstanie, przyjdź Panie Jezu”¹⁸.

¹⁸ J.E. VECCHI, „Rozpoznali Go przy łamaniu chleba”, NPG 1997, n. 8 (listopad), ss. 3-4.

5.3. *Motywacja ewangelizacji*

Potrzeba ewangelizacji nie jest prozelityzmem, ale wyrażeniem pragnienia zbawienia bliźnich, oraz radością dzielenia się z innymi pełnią życia w Jezusie. Kto już spotkał Pana, nie może milczeć. Musi Go głosić. Być milczącymi byłoby skazaniem Go znów na śmierć; a On żyje! Sens misji wciela nakaz, jaki Jezus skierował do uczniów: „będziecie moimi świadkami, aż po krańce ziemi” (Dz. Ap. 1,8).

Ksiądz Bosko, od początku swojej działalności, zaakceptował ten apel Jezusa, niosąc Ewangelię najbiedniejszym chłopcom. Mówiąc o Zgromadzeniu mówił: „to Stowarzyszenie na początku było zwykłym katechizmem”¹⁹. Już nazajutrz po zatwierdzeniu Konstytucji (1874), 11 listopada 1875, wysłał pierwszą wyprawę misyjną do Ameryki Łacińskiej. Jako Rodzina Salezjańska jesteście zaproszeni do włączenia się w tę pierwotną inspirację Księdza Bosko, jaką stanowi wymiar ewangelizacyjny i misyjny jego życia, i jego charyzmatu. To wszystko ukazuje jego duchowy testament, który nam został przekazany.

Działalność misyjna jest dziś szczególnie aktualna, przede wszystkim dlatego, że świat stał się znów „ziemią misyjną”. Po drugie dlatego, że dzisiaj pojmujemy inaczej wymiar misyjności, jako realizacji „*missio ad gentes*”. Jest ona związana z wyczuciem różnic, z wysiłkiem dialogu z innymi wyznaniem chrześcijańskimi i innymi religiami oraz wymaga od nas zaangażowania się w promocję ludzką i kulturową²⁰. To nas jednak nie zwalnia od tego, by być misjonarzami, co więcej, zobowiązuje nas, by być nimi jeszcze bardziej.

5.4 *Ponowne przemyślenia pastoralne*

Jeżeli chcemy dziś ewangelizować i nadać priorytet konieczności ewangelizacji, musimy odnowić duszpasterstwo. Oto niektóre uwagi na ten temat.

Centralne miejsce osoby Jezusa Chrystusa

Pan Jezus nie jest tylko treścią ewangelizacji; jest jej podstawowym podmiotem. Jezus Chrystus bowiem, nie proponuje orędzia, któ-

¹⁹ MB IX, s. 61.

²⁰ Cfr. EN 19.

re byłoby oddzielone od jego osoby, tak że Jego słowa i czyny, Jego ziemskie koleje życia mogłyby być ograniczone do zwykłych narzędzi, które należy przekazać. On sam jest treścią swojego głoszenia, gdyż On jest Słowem żywym i skutecznym, w którym Bóg komunikuje się z ludźmi. Źródłem całego dzieła ewangelizacyjnego jest osobowe spotkanie z Chrystusem. Nie chodzi tu, oczywiście o zwykłe nakłanianie, ale o jasne ukazanie prawdy, co ma konsekwencje bardzo znaczące. Wśród tych, zaznaczam przede wszystkim wymaganie pokonania podziału między treścią i metodą ewangelizacji i po drugie, konieczność utrzymania równowagi pomiędzy pytaniami słuchaczy a mówieniem im tylko i wyłącznie o Jezusie. To wymaga weryfikacji, czy nasze metody duszpasterskie są zgodne z centralnym miejscem propozycji osoby Jezusa Chrystusa. Metodologia, która wyłącznie kładzie nacisk na słuchacza Słowa przeszkadza skuteczności samego Słowa.

Świadectwo wspólnoty ewangelizowanej i ewangelizującej

Świadectwo jest elementem podstawowym w działalności duszpasterskiej. Jego pierwszeństwo wypływa logicznie z centralnego miejsca, jakie zajmuje osoba Jezusa Chrystusa w akcji ewangelizacyjnej. Taka akcja nie powstaje głównie z potrzeb ludzkich, by dać na nie odpowiedź, ale ze spotkania z tajemnicą osobistą łaski, poświadczoną przez świadectwo; ona nie bierze się z pustki lub z braku, ale z pełni miłości, która się uzewnętrznia i w niej uczestniczy. Właśnie dlatego w centrum działania ewangelizacyjnego obecne jest świadectwo wspólnoty, które porusza sumienia przez swój sposób życia, a nie jest tylko zwykłym planem pastoralnym, któremu poświęca się większy lub mniejszy wysiłek. Dlatego szczególnego znaczenia nabiera osoba ewangelizatora, który przede wszystkim ma być uczniem wierzącym, a następnie apostołem, któremu można wierzyć, więcej apostołem, któremu można wierzyć właśnie dlatego, ponieważ jest uczniem wierzącym.

Ewangelizacja i wychowanie

W Rodzinie Salezjańskiej daje się zauważyć potrzebę ponownego rozważenia powiązania między ewangelizacją a wychowaniem, pokonując powtarzający się bezwład ogólnych formułek. Na ten temat Kapituła Generalna XXVI salezjanów mówi: „W tradycji salezjańskiej

wyraziliśmy ten związek na różny sposób, np.: „uczciwi obywatele i dobrzy chrześcijanie”, lub „ewangelizować, wychowując i wychowywać, ewangelizując”. Zauważamy konieczność kontynuowania refleksji nad tym delikatnym związkiem. W każdym razie jesteśmy przekonani, że ewangelizacja proponuje wychowaniu w pełni sprawdzony model człowieczeństwa i że wychowanie, kiedy dotyka serca młodzieży oraz rozwija religijną świadomość życia, sprzyja i towarzyszy procesowi ewangelizacji²¹. Rozwój tej pracy znajduje punkt odniesienia w wyraźnym stwierdzeniu tekstu kapitulnego, według którego należy „zachować razem integralność głoszenia i stopniowanie propozycji²², nie poddając się pokusie przekształcenia stopniowości w procesie pedagogicznym w stronniczość wybiórczą propozycji lub w opóźnieniu wyraźnego głoszenia Jezusa Chrystusa, uniemożliwiając w ten sposób osobiste spotkanie z Panem.

Ewangelizacja w różnych kontekstach

Ewangelizacja domaga się również zwrócenia uwagi na różne konteksty. Konieczność niesienia orędzia zmartwychwstałego Pana mobilizuje nas do porównań z sytuacjami, które brzmią nam jako apel i troska: ludy, którym jeszcze nie głoszone ewangelii, sekularyzacja, która zagraża krajom o starej tradycji chrześcijańskiej, fenomen emigracji, nowe dramatyczne formy ubóstwa i przemocy, szerzenie się ruchów i sekt. Każdy kontekst przedstawia własne wyzwania głoszeniu orędzia. Nieraz żąda się również od nas wyjaśnień na temat dialogu ekumenicznego, między religiami i między kulturowego, nowej wrażliwości na sprawę pokoju, obrony praw ludzkich, a także ochrony świata, wielu wyrażań solidarności i wolontariatu. Te elementy uznane w Egzortacjach apostołskich jako następstwo synodów kontynentalnych, zobowiązują nas, aby znaleźć nowe drogi (sposoby) głoszenia Ewangelii Jezusa Chrystusa, z szacunkiem i w uznaniu kultur lokalnych.

Uwaga na rodzinę

Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę, która jest podstawowym podmiotem wychowania i pierwszym miejscem ewangelizacji. Kościół

²¹ KG26 SDB n.25.

²² Tamże.

wziął pod uwagę poważne trudności, w jakich znajduje się rodzina i mówi się o konieczności nadzwyczajnej pomocy dla jej formacji, dla jej rozwoju i odpowiedzialnego wykonania jej obowiązku wychowawczego. Dlatego również my jesteśmy wezwani do tego, aby duszpasterstwo młodzieżowe było coraz bardziej otwarte na duszpasterstwo rodzinne. Tak mówił papież Benedykt XVI do nas salezjanów w czasie Kapituły Generalnej XXVI: „W wychowaniu młodych ludzi niezwykle ważne jest, aby rodzina była podmiotem aktywnym. Ona natomiast często nie wie, jak wyjść naprzeciw wyzwaniom, które niesie wychowanie; wiele razy nie jest w stanie dać tego, co wynika z jej specyfiki, lub zupełnie jej nie ma. Miłość i zaangażowanie na rzecz młodzieży, które są charakterystyczne dla charyzmatu Księdza Bosko, powinny doprowadzić do takiego samego zaangażowania się we włączanie rodzin i ich formację. Zatem wasze duszpasterstwo młodzieżowe powinno otworzyć się w sposób zdecydowany na duszpasterstwo rodzin. Troszczyć się o rodziny, to nie znaczy zwalniać je z wysiłku na rzecz ludzi młodych, przeciwnie, to sprawić, aby ta praca była trwalsza i bardziej skuteczna”.²³

5.5 Procesy przyspieszające zmiany

Aby stawić czoła wymaganiom ewangelizacji i móc realizować nowe przemyślenia duszpasterstwa młodzieżowego, należy zmienić mentalność, przekształcić struktury i przyspieszyć niektóre procesy zmian. Trzeba więc przejść:

- od mentalności, która daje pierwszeństwo roli bezpośredniego zarządzania do mentalności, która uprzywilejowuje ewangelizację wśród młodzieży;
- od ewangelizacji opartej na wydarzeniach bez jej kontynuacji, do systematycznego i całkowitego jej przedstawienia;
- od mentalności indywidualistycznej, do stylu wspólnotowego, co wciąga młodych, rodziny i świeckich do głoszenia Jezusa Chrystusa;

²³ BENEDYKT XVI, *Przemówienie Jego Świątobliwości w czasie audyencji dla kapitułnych*, 31 marca 2008; por. KG 26 s. 125.

- od postawy samowystarczalności duszpasterskiej do dzielenia się projektami z kościołami lokalnymi;
- od rozważania skuteczności naszej obecności przez słowa szacunku wypowiedziane przez innych, do jej oceny pod kątem wierności Ewangelii;
- od postawy wyższości kulturowej do pozytywnego przyjęcia innych kultur różnych od naszej;
- od rozważania Rodziny Salezjańskiej tylko jako okazji do spotkania, znajomości i wymiany doświadczeń, do zaangażowania, aby uczynić z niej prawdziwy ruch apostołski na rzecz młodzieży.

Jestem przekonany, że aby odpowiedzieć jako uczniowie Pana Jezusa, nie mamy innego wyjścia, jak życie teologalne, intensywne życie przeniknięte wiarą, nadzieją i miłością, przeżyte dogłębnie, a także radykalność życia ewangelicznego, życia promiennego, ukazanego w posłuszeństwie, ubóstwie i czystości. To jest nasze proroctwo!

Jezus nas uczył i udzielił nam swojego Ducha, abyśmy mogli być solą ziemi, światłem świata, zaczynem w społeczeństwie, powołanymi, aby oświecać i promieniować, by chronić i dodać smaku, aby wzrastać i przekształcać

To wszystko zakłada:

- przyjęcie ze zdolnością tworzenia i zdolnością do podjęcia nowej ewangelizację tak, żeby dosięgła głębin kultury, zwłaszcza ludzi młodych, naszych odbiorców;
- odzyskać centralne miejsce Boga w naszym życiu prywatnym i wspólnotowym, starając się o wysoki poziom życia duchowego we wspólnocie, ukazując świadectwo wspólnotowe naśladowców Chrystusa;
- zdecydować się na tworzenie wspólnot o prawdziwym duchu rodzinnym, bogatych w wartości ludzkie i zupełnie oddanych służbie młodych, zwłaszcza ubogich, będących w potrzebie, z marginesu społecznego, by tworzyć z nich dom i szkołę jedności;
- zaznaczyć obecność salezjańską wśród młodych, czyniąc charyzmatyczne wybory, które pozwolą na współdziałanie w życiu młodzieży, tworząc nowy model obecności, zdecydowanie bardziej ewan-

gelizujące, umiejscawiając się tam, gdzie możemy być bardziej skutecznymi w zakresie duszpasterskim, duchowym i powołaniowym²⁴.

6. Tak jak Ksiądz Michał Rua, który był uczniem i apostołem

Kto ponownie będzie czytał historię Zgromadzenia salezjańskiego, 150 lat od jego założenia i sto lat po śmierci Ks. Rua, pierwszego następcy Księdza Bosko, nie może nie uznać, że nasz charyzmat powstał z misji Kościoła, a tym, co nas pobudza, jest zaangażowanie duszpasterskie, którego Ksiądz Bosko nauczył się od ks. Cafasso, to mianowicie, że jesteśmy wysłani przez Jezusa, aby pełnić Jego własne posłannictwo i Jego dzieło, ale z uśmiechniętą twarzą Księdza Bosko i zdecydowaniem Ks. Rua.

6.1 „Najwierniejszy”

Dlatego nie mogę w tej chwili nie wspomnieć o Ks. Michale Rua, który jest dla nas wzorem tego, co znaczy dla nas salezjanów być uczniami i apostołami. Uczczenie setnej rocznicy jego śmierci jest dla nas bodźcem, aby być uczniami i apostołami Jezusa idąc w ślady Księdza Bosko, którego on był pierwszym następcą.

Był on „najwierniejszym”, dlatego najbardziej pokornym i zarazem najbardziej mężnym synem Księdza Bosko”. Tymi słowami Paweł VI, 29 października 1972 r., w dniu jego beatyfikacji wyrył na zawsze ludzką i duchową sylwetkę Ks. Rua. W tej samej homilii²⁵ wygłoszonej pod kopułą Św. Piotra, nakreślił sylwetkę nowego błogosławionego słowami, które określały jego podstawową charakterystykę: wierność. „Następca Księdza Bosko, to znaczy kontynuator: syn, uczeń, naśladowca... Przykład Księdza Bosko był dla niego szkołą, jego życie historią, jego reguła duchem, jego świętość wzorem, wzorcem; ze źródła uczynił nurt, rzekę”. Słowa Pawła VI, wynoszące na wyżyny życie tego „wątlego i wyniszczzonego kapłana”; odkryły diament, który błyszczał w spokojnej, pokornej treści szarych dni.

²⁴ PASCUAL CHÁVEZ VILLANUEVA, *Pod tchnieniem Ducha. Tożsamość charyzmatyczna i pasja apostołska. Rekolekcje dla Kapitułnych FMA*, LDC Torino 2009, s. 17.

²⁵ Cfr. AAS r. i vol. LXIV, 1972 N.11, ss. 713-718.

Wszystko rozpoczęło się dawno temu, poprzez dziwny gest. Jako ośmiolatek, po stracie ojca, Michał z czarną wstążką w marynarce, wyciągnął rękę do Księdza Bosko, aby otrzymać medalik. Ale zamiast medalika Ksiądz Bosko podał mu swoją lewą rękę, podczas gdy prawą uczynił gest, jakby ją chciał przedzielić na pół. Powiedział mu: „Weź Michałku, weź ją”. Ku wielkiemu jego zdziwieniu powiedział słowa, które stały się sekretem jego życia: „My dwaj będziemy zawsze dzielić wszystko po połowie”. W ten sposób rozpoczęła się ta wspaniała wspólna praca między świętym Mistrzem a uczniem, który zawsze wykonywał wszystko po połowie. Michał zaczął przyjmować sposób myślenia i zachowania Księdza Bosko. Później powiedział: „Większe wrażenie robiło na mnie obserwowanie Księdza Bosko w jego nawet małych czynnościach, aniżeli czytanie czy medytowanie jakiejś pobożnej książki”²⁶.

6.2 *Owocna wierność*

Nie jeden kardynał w Rzymie, po śmierci Księdza Bosko był przekonany, że Zgromadzenie Salezjańskie bardzo szybko się rozpadnie. Ks. Rua liczył dopiero 50 lat. Lepszą rzeczą byłoby wysłać do Turynu papieskiego Komisarza, który dołączyłby salezjanów do jakiegoś innego zgromadzenia o wypróbowanej tradycji. „W wielkim pośpiechu – zaświadcza pod przysięgą ks. Barberis – biskup Cagliari zwołał Kapitułę, dołączając niektórych starszych salezjanów i skierowano list do Ojca Świętego, w którym wszyscy przełożeni i starsi oświadczyli, że wszyscy zgodnie opowiadają się za Ks. Rua, jako przełożonym i nie tylko mu się podporządkowują, ale go akceptują z wielką radością. Dnia 11 lutego Ojciec Święty zatwierdził Ks. Rua na urzędzie na okres 12 lat, zgodnie z wymogiem Konstytucji”²⁷.

Papież Leon XIII znał Ks. Rua i wiedział, że salezjanie przez niego kierowani będą kontynuatorami swojej misji. I tak się stało. Salezjanie i dzieła Salezjańskie pomnożyły się jak chleby i ryby w rękach Pana Jezusa. Ksiądz Bosko założył 64 dzieła, Ks. Rua doprowadził je do 341. Do śmierci Księdza Bosko było 700 salezjanów, w ciągu 22 lat,

²⁶ A. AMADEI, *Sługa Boży Michał Rua*, t. I, SEI Torino 1933, s. 30.

²⁷ Positio 54-55.

za Ks. Rua liczba ta doszła do 4000. Misje Salezjańskie, które Ksiądz Bosko zapoczątkował, obejmowały w czasie jego życia Patagonię, Ziemię Ognistą, po Urugwaj i Brazylię, Ks. Rua powiększył ten zapal misyjny i misjonarze salezjańscy dotarli do Kolumbii, Ekwadoru, Meksyku, Chin, Indii, Egiptu i Mozambiku.

Aby nie pomniejszyła się wierność Księdzu Bosko, Ksiądz Rua nie obawiał się podróżować wzdłuż i wszerz.. Całe jego życie było usiane podróżami. Odwiedzał salezjanów, gdziekolwiek oni byli, mówił im o Księdzu Bosko, zapalał ich swoim duchem. Po ojcowsku, ale dokładnie dowiadywał się o życiu współbraci i funkcjonowaniu dzieł, i na piśmie zostawiał dyrektywy i napomnienia, aby kwitła wierność Księdzu Bosko.

6.3. *Wierność dynamiczna*

W homilii, w czasie beatyfikacji Paweł VI stwierdził: „Zastanówmy się chwilę nad charakterystyką sylwetki Ks. Rua, sylwetki, która pozwoli nam go zrozumieć... Nadzwyczajny rozwój Rodziny Salezjańskiej miał swój początek w Księdzu Bosko, ale kontynuację w Ks. Rua. Ten jego naśladowca służył dziełu salezjańskiemu w całej swej ekspansywnej żywotności, rozwinął go z podręcznikową dokładnością, ale zawsze z genialnym nowym podejściem.

Paweł VI kontynuuje: „Czego uczy nas Ks. Rua? Uczy nas być kontynuatorami. Naśladowanie ucznia nie jest biernością, ani służalczością... Wychowanie jest sztuką, która ukierunkowuje rozumny, ale wolny i oryginalny rozwój potencjalnych zdolności ucznia. Ks. Rua przedstawia się jako pierwszy kontynuator przykładu i dzieła Księdza Bosko... Zauważamy, że stoimy wobec atletry pracy apostołskiej, działającego zawsze na wzór Księdza Bosko, ale w wymiarach własnych i rosnących. Oddajemy cześć Bogu, który zechciał... dać jego apostołskiemu trudowi nowe pola pracy duszpasterskiej, jakie gwałtowny i nieuporządkowany rozwój społeczny postawił przed kulturą chrześcijańską”.

Nawet, gdy oddamy się pobieżnej lekturze zadziwiająco dużej ilości listów Ks. Rua, listów okólnych, tomów, które sumują jego 22-letnie dzieło następcy Księdza Bosko, możemy odkryć w sposób imponujący, że to, co stwierdził Papież istotnie jest prawdą: jego wierność

Księdzu Bosko nie jest statyczna, ale dynamiczna. On naprawdę wy-czuł bieg czasów i potrzeby młodzieży, bez lęku rozszerzając dzieło Salezjańskie na nowe pola.

7. Wskazówki do wprowadzenia w życie Wiązanki

Po tej wzmiance o osobie Ks. Rua, który tak rozwinął Rodzinę Salezjańską, pragnę teraz podać kilka kroków użytecznych, aby ukazać, że grupy Rodziny Salezjańskiej powinny się zaangażować wspólnie w niesieniu młodzieży Ewangelii. Zostało to zaproponowane poszczególnym grupom Rodziny Salezjańskiej, ale również lokalnym i inspektorialnym Konsultom Rodziny Salezjańskiej.

7.1. Na lokalnych i inspektorialnych Konsultach Rodziny Salezjańskiej dokonać refleksji, w jaki sposób zrealizować to, o czym mowa w podrozdziale 5.4., czyli, w jaki sposób realizować przemyślenia duszpa-sterstwa, aby skuteczne były wybory odnoszące się do centralnego miej-sca propozycji osoby Jezusa Chrystusa, osobistego i wspólnotowego świadectwa, wzajemnego wkładu w edukację i ewangelizację, zwróce-nie uwagi na różne konteksty i włączenie rodzin.

7.2. Na lokalnych i inspektorialnych Konsultach, wychodząc od „Kar-ty posłannictwa Rodziny Salezjańskiej”, określić sposoby wspólnego zdobywania doświadczenia w ewangelizacji młodzieży, promując lek-turę Pisma Św., również wśród nich, czyniąc ich coraz to lepszymi ewan-gelizatorami wśród ich kolegów.

7.3. Pobudzić do współpracy Rodzinę Salezjańską, zarówno na szcze-blu inspektorialnym, jak i lokalnym, do realizowania posłannictwa mło-dzieżowego jako odnowionej formy przepowiadania i katechezy, włą-czając w to samych młodych jako ewangelizatorów swoich rówieśników.

7.4. Dowartościować Adhortacje apostolskie wydane po zakończeniu Synodów kontynentalnych, celem określenia priorytetów i właściwych form własnego środowiska dla ewangelizacji młodzieży. W przypadku Ameryki Łacińskiej, przystąpić do „kontynentalnej misji”, zaplanowanej przez Zgromadzenie Biskupów, które odbyło się w Aparecida; w przy-padku regionu Afryki i Madagaskaru iść za wskazaniem Synodu Bisku-pów z października 2009.

8. Zakończenie

Jak zwykle, kończę prezentację Wiązanki opowiadaniem, które tym razem jest komentarzem ks. Józefa Gruenner, niemieckiego inspektora, jaki zrobił do obrazu „Ksiądz Bosko lalkarz”, namalowanego przez Sieger Koedera, emerytowanego proboszcza z diecezji Rottenburg-Stuttgart, przyjaciela salezjanów. Zaledwie zobaczyłem ten obraz byłem oczarowany tak mocnym i bogatym treściowo ukazaniem, naszego drogiego założyciela i ojca.

Chodzi tu o prawdziwą ikonę „Księdza Bosko ewangelizatora, znak miłości Boga do młodzieży”. Jak wszystkie ikony, dzieło to musi być studiowane i oceniane całościowo, ale i w detalach. Życzę, żeby kontemplacja tego obrazu pobudziła każdego z nas, do stawania się gorliwymi ewangelizatorami młodzieży, w przekonaniu, że w Ewangelii dajemy im najcenniejszy dar; jedynie Chrystus jest zdolny pozwolić im zrozumieć sens ich życia, sprowokować do zobowiązujących wyborów życia i uczynić z nich apostołów swoich rówieśników.

Ksiądz Bosko ewangelizatorem, znakiem miłości Boga do młodzieży

Medytacja na temat obrazu Księdza Bosko autorstwa Sieger Koedera

„Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest Ojciec wasz” (Łk 6,36)

Mógłby nas zadziwić sposób, w jaki ksiądz-artysta Sieger Koeder namalował Księdza Bosko. Nie przedstawia go tak, jak tyle istniejących fotografii, np. czy to wśród swoich chłopców, czy jako „typowego świętego”, ale przedstawia Księdza Bosko takim, jakim był, i jaki jest obecnie, odsłania nam głębię jego życia. W ten sposób obraz staje się również bardzo piękną ilustracją tego, o czym nasz Ojciec pisał w swoim liście z Rzymu z 1884 r., jako centrum swojego systemu prewencyjnego.

Ksiądz Bosko: rozentuzjasmowany lalkarz

Po prawej stronie widzimy Księdza Bosko w sutannie, stojącego za ciemną zasłoną, która spełnia rolę zasłony. Postać jest ukryta przed oczami widzów, natomiast widać dwie lalki, które trzyma w górze. Na jego twarzy widać skoncentrowanie, a także entuzjizm: uśmiecha się i oczywiście

jest całkowicie pochłonięty przez swoją akcję. Wydaje się, że podoba mu się entuzjazm widzów.

Ksiądz Bosko: wychowawca bogaty w idee

Umie on zafascynować chłopców, młodzieńców, dorosłych, aby ich zdobyć przez gry i rozrywki, najprostszymi metodami i środkami, a także posługując się słowem, drukami, angażując dla nich swoją kreatywność i swoją wielką wrażliwość. Posługuje się wszystkim, aby ich zdobyć do tego, co uważa za misję daną mu przez Opatrzność. Czyni to umieszczając w centrum „orędzie”, którego jest tylko pośrednikiem a nie protagonistą.

Ksiądz Bosko: rozmiłowany katecheta

Dwie lalki w podniesionych rękach Księdza Bosko – jedna przedstawiająca ojca a druga syna w ramionach ojca – są symbolem dla jego życiowego planu: pozwolić zrozumieć i doświadczyć ubogiej i opuszczonej młodzieży oraz warstwom ludowym tajemnicę niewysłowionej miłości Boga i Jego nieskończonego miłosierdzia do wszystkich. Przypowieść biblijna o miłosiernym ojcu, który nigdy nie zapomniał w sercu swoim marnotrawnego syna, a który zawsze miał nadzieję i oczekiwał na jego powrót (cfr: Łk 15, 11-32), to nie tylko przedmiot dla udokumentowania lalek, ale dominujący temat całego życia Księdza Bosko. Obraz przedstawia kulminacyjny moment opowiadania biblijnego: miłosierny ojciec odświętnie ubrany obejmuje syna marnotrawnego, który właśnie powrócił, zwracając mu godność i wszelkie prawa, jakie miał wcześniej, otwierając w ten sposób nowe perspektywy dla jego życia.

Ksiądz Bosko: ojciec miłosierny

Ksiądz Bosko nie jest ojcem na wzór aktora w przedstawieniu, ale staje się nim i jest nim w rzeczywistości, biorąc za wzór ojca z opowiadania biblijnego. W dolnej części obrazu, po prawej jego stronie, Ksiądz Bosko jest przedstawiony w chwili obrony jednego ze swoich chłopców, który uważnie przygląda się Księdzu Bosko. Chłopiec ten namalowany jest tym samym niebieskim kolorem, jak figurka przedstawiająca syna marnotrawnego: być może symbolizuje starszego brata z przypowieści, który nie jest jeszcze gotowy i skłonny, by zaakceptować ojcowskie

miłosierdzie. Być może, mogłoby go reprezentować tylu chłopców, którym Ksiądz Bosko ofiarował miejsce bezpieczne, gdzie by mogli czuć się pewnie, gdzie doświadczyli miłosierdzia, serdecznej i pewnej miłości, co kontrastowało z tym wszystkim, co musieli przeżywać na ulicy i w więzieniu.

Ksiądz Bosko ze swoimi chłopcami

Adresaci Księdza Bosko to dzieci i chłopcy, którzy uważnie śledzą to, co on robi. Po raz drugi został Ksiądz Bosko przedstawiony po lewej stronie obrazu: stoi pośród chłopców i obejmuje ich serdecznie, tak jak ojciec miłosierny w przedstawieniu. Chłopcy są bardzo zainteresowani tym, co dzieje się na scenie, słuchając orędzia i doświadczając w tym momencie efektu, a mianowicie: z Księdzem Bosko, mogą się czuć dobrze, zaakceptowani takimi, jakimi są. Miłość Księdza Bosko jest zaważalna i staje się przekonywującym doświadczeniem. Jest to miłość „ojca, brata i przyjaciela”.

Ksiądz Bosko: zwiastun w świecie

Malarz umieścił wszystko pod gołym niebem, poza murami miasta, które widać na drugim planie. W tamtych czasach Ksiądz Bosko udawał się do Turynu, krążąc po ulicach i placach, aby szukać i spotykać się z chłopcami i młodzieńcami. Wszedł w ich świat, siedł na spotkanie z nimi, stając się w pewnym sensie jednym z nich, jak to napisał w liście z Rzymu. Tam było jego ulubione miejsce, aby prowadzić swoją misję pasterza i ewangelizatora: łapać młodych tam, gdzie się znajdują, kierując jednak ich uczucia na to, „co w górze” i prowadzić ich „do nieba”. Ksiądz Bosko został namalowany, jeśli tak można powiedzieć, z nogami na ziemi, w świecie rzeczywistym, wzrok jednak i ręce skierowane są ku niebu; on nigdy nie zapomniał ani jednego ani drugiego.

Ksiądz Bosko: świadek, który zaprasza

W czasie liturgii święceń kapłańskich, biskup mówi do kandydata: „Teraz żyj tym, co głosisz!” To właśnie Ksiądz Bosko czynił przez całe swoje kapłańskie życie. On był przekonany o nieskończonej, niezłomnej miłości Boga do ludzi, o miłości Boga, który bardziej jest gotowy przebaczyć i odnowić to, co jest słabe, aniżeli karać. Ksiądz Bosko był świad-

kiem przekonywującym, przez swój sposób życia i działania, na podwórzu i w pracowni, w szkole i w kościele: jest świadkiem ojcowskiego miłosierdzia „dobrego Boga”, który nigdy nie rozpacza nad człowiekiem, ale prowadzi go od rozłąki i osamotnienia z powrotem „do domu swojego”.

Obraz Koedera pozwala nam zobaczyć człowieka, którego należy podziwiać, więcej, jest to zaproszenie Księdza Bosko dla nas ” Bądźcie miłosierni, jak miłosierny jest wasz Ojciec”.

Drodzy Współbracia, członkowie Rodziny Salezjańskiej, przyjaciele, jako uczniowie zakochani w Jezusie, jego świadkowie i apostołowie przekonani i radośni, prowadźmy młodych do Chrystusa i nieśmy młodzieży Ewangelię.

Pascual Chávez V.
Ks. Pascual Chávez Villanueva
Przełożony Generalny

4. DZIAŁALNOŚĆ RADY GENERALNEJ

4.1 Kronika Przełożonego Generalnego

Czerwiec – Lipiec 2009

Miesiące czerwiec i lipiec 2009 – od 2 czerwca aż do 31 lipca – zostały głównie poświęcone przez Księdza Generała przewodniczeniu zebraniom Rady Generalnej, w czasie trwania *letniej sesji plenarnej*, ze wszystkim tym, co zakłada faza przygotowawcza tychże spotkań i wykonywanie kolejnych zatwierdzonych uchwał.

Swoisty czas prac Rady połączony był z audycjami i kolokwiami Radców, Inspektorów, współpracowników i innych osób, oraz z pewnymi spotkaniami lub szczególnymi wydarzeniami.

Sporządza się tutaj wzmiankę niektórych tych wydarzeń. Pierwszym z nich, jest spotkanie ze wspólnotami „Obszaru Kalikstiańskiego”, dokąd udał się Ksiądz Generał 1-go czerwca, razem ze wszystkimi Radcami, z okazji obecności Urny Księdza Bosko we wspólnocie pw. św. Tarcyzjusza.

Należy wspomnieć, że w sobotę 6 czerwca, po spotkaniu w godzinach porannych z członkami Rady ds. Centrów Kształcenia Zawodowego, po południu udał się, aby zagłosować, po raz pierwszy jako włoski obywatel, w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

We wtorek 9 czerwca, wieczorem oficjalnie powitał Inspektorów zjeżdżających się do Domu Generalnego na zwykle zaprogramowany kurs na początku ich mandatu posługi. Kurs formacji zaabsorbował w szczególnie sposób Księdza Generała, w środę 10, aby dokonać kompletnej prezentacji roli i zadań Inspektora (które będą ponownie podejmowane przez różnych Radców), i w sobotę 20, kiedy to głosi dzień skupienia dla Inspektorów, wraz z odprawieniem Mszy świętej konkludującej. Następnie, w tych dniach, spotyka osobiście każdego Inspektora, przeanalizowując razem sytuację i ewentualne problemy Inspektorii, oraz obowiązki, jakie czekają Inspektora w trakcie sześćciolecia, które on rozpoczyna.

Spośród licznych spotkań, w ciągu tych dni, należy wskazać na to czwartkowe, 11-go, wieczorem, z Magdi Cristiano Allam, wybranego do Parlamentu Europejskiego, który skierowuje swe pozdrowienie, podczas „słówka wieczornego” i zatrzymuje się na kolację.

W niedzielę 14 czerwca, Ksiądz Generał spędza przedpołudnie w Genzano, zaproszony przez Jego Ekscelencję Biskupa Marcello Semeraro, na celebrację Uroczystości *Corpus Christi*, i Burmistrza, Enzo Ercolani, na *infiorata*, która w tym roku zbiega się z obecnością Urny Księdza Bosko. Po Mszy świętej, w audytorium miejskim, Ksiądz Generał przyjmuje słowa uznania i po czym mówi o 150 rocznicy założenia Zgromadzenia Salezjańskiego.

W piątek 19 czerwca, wieczorem, Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, przewodniczy Mszy świętej we Wspólnocie Domu Generalnego, na zakończenie której wręcza drobne upominki dla współbraci, którzy obchodzą jubileusze profesji zakonnej (ko. Luigi Caldarelli, ko. Luigi Zanon, ko. Valentino Persico, ks. Carlo Garulo i ks. Giancarlo Manieri).

Środa 24 czerwca, Uroczystość św. Jana Chrzciciela, tradycyjne święto imieninowe Księdza Bosko oraz święto Księdza Generała, spędza cały dzień w Parafii pw. „Santa Maria della Speranza”, z udziałem całej Rady, Inspektorów z Włoch i Inspektorów przybyłych na kurs, Kardynała. Oscar Andrés Rodríguez Maradiaga, Biskupa Angel Divassón, Matki Generalnej Yvonne Reungoat i licznych CMW, Przełożonej Generalnej Salezjanek Oblatek, Przełożonej Generalnej Sióstr Bożej Miłości z Miyazaki, oraz wielu współbraci i członków Rodziny Salezjańskiej.

W czwartek 25, w godzinach porannych ks. Chávez przewodniczy obradom Rady i w południe razem ze wszystkimi Radcami, współbraćmi ze wspólnoty i współpracownikami Dyrekcji Generalnej, powitał Urnę Księdza Bosko, która zatrzyma się w Domu Generalnym. Wieczorem przewodniczy Mszy świętej i, po kolacji, uczestniczy w czuwaniu, z pożegnaniem Urny Księdza Bosko.

Od 27 czerwca do 5 lipca Ksiądz Generał i Rady – do których dołączył Prokurator, ks. Francesco Maraccani – przeszli przez główne miejsca, które przebył św. Paweł na swojej drodze spotkania się z Chryś-

tusem i głoszenia Jego Ewangelii: z Tarsu, miejsca jego urodzenia, do Damaszku, Antiochii, Efezu i Aten. Było to, według tego co zamierzaliśmy, prawdziwe duchowe przeżycie, skandowane lekturą Słowa Bożego i „lectio divina”, prowadzoną przez ks. Juan José Bartolomé, i rozważaniami samego Księdza Generała na temat Pawła, jako ewangelizatora, rozważania te przywoływały zobowiązanie ewangelizacji postanowione na KG26, i które będzie także tematem Wiązanki 2010. Pielgrzymka była też okazją spotkania się ze wspólnotami salezjańskimi, które działają w tych miejscach: Damaszek i Aleppo w Syrii, Istanbuł w Turcji. W każdej z tych wspólnot odwiedziny Przełożonego Generalnego i Rady były przeżyte, jako moment braterski i świętowania, także ze strony młodzieży i Rodziny Salezjańskiej.

Po powrocie do siedziby wznowione są prace Rady Generalnej według ustalonego programu.

W poniedziałek 6 lipca, pośród innych, Ksiądz Generał przyjął Jego Ekszelencję Riccardo Ezzati, SDB, Arcybiskupa z Concepción (Chile).

W środę 8 lipca, po południu, razem z wszystkimi Radcami, Ksiądz Generał udaje się do Castel Gandolfo na semestralne spotkanie obydwóch Rad SDB – CMW.

Dnia 9 lipca, w godzinach popołudniowych, udaje się do „Sacro Cuore” na kolację z Kard. Tarcisio Bertone i Radą Inspektorialną Okręgu Centralnego Włoch (ICC).

W piątek 10 lipca, w godzinach porannych, ks. Chávez przyjmuje Biskupa Francesco Panfilo SDB, następnie przewodniczy posiedzeniu Rady Generalnej, po zakończeniu którego wyjeżdża na UPS (Papieski Uniwersytet Salezjański), wraz z ks. Adriano Bregolin, ks. Francesco Cereda i ko. Claudio Marangio na wprowadzenie w urząd nowo mianowanego Jego Magnificencję Rektora, ks. Carlo Nanni. Po obiedzie powraca do siedziby i w godzinach popołudniowych przyjmuje Jego Ekszelencję Mario Fiandri, SDB, nowego Biskupa Wikariatu Petén w Gwatemali.

W piątek 17 lipca, rankiem, Ksiądz Generał, ks. Adriano Bregolin i ko. Claudio Marangio udają się di Willi Barberini, w Castel Gandolfo, na spotkanie z Sekretarzem Stanu, Jego Eminencji Kard. Tarcisio Bertone. Po południu przemawia, skierowując początkowe pozdrowie-

nie, na spotkaniu Komisji dla „Projektu Europa”, z którą to spotka się ponownie w niedzielę 19 lipca, ażeby przewodniczyć jej końcowemu zebraniu.

W sobotę 18 lipca, razem ze swoim Wikariuszem, ks. Chávez wyjeżdża do Barcelony, w Hiszpania, aby odwiedzić ciężko chorego ks. Antonio Domenech. Dwa dni później, rankiem w poniedziałek 20 lipca, otrzymuje wiadomość o śmierci drogiego współbrata, który tak wiele dokonał, jako Radca Generalny ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego.

W czwartek 23 lipca, Ksiądz Generał przewodniczy posiedzeniu, na którym wraz z całą Radą Generalną, dokonują studium nad Encykliką *Caritas in veritate*, przedstawionej przez ks. Mario Toso.

W piątek 24 lipca, po posiedzeniu Rady, ks. Chávez wyjeżdża do Werony na okoliczność wydarzenia kulturalnego, i aby przewodniczyć Eucharystii z okazji jubileuszu profesji zakonnej kilkunastu CMW w Forrette. Powraca do siedziby w niedzielę, po południu i później bierze udział w kolacji inauguracyjnej Zgromadzenie światowe z okazji stulecia Stowarzyszenia Byłych Wychowanków i Wychowanek CMW, na zakończenie którego będzie następnie obecny po południu, w piątek 19 lipca, w Bazylice Księdza Bosko w Cinecittá, przekazując słowa pozdrowienia wraz z Matką Generalną Yvonne Reungoat i Przewodniczącym Stowarzyszenia.

W piątek 31 lipca, Ksiądz Generał kończy miesiąc lipiec, przewodnicząc posiedzeniu konkludującemu letnią sesję plenarną Rady Generalnej.

Sierpień 2009

Pierwsze dni sierpnia Ksiądz Generał spędza w siedzibie, poświęcając czas, oprócz pracy w biurze, na spotkania i rozmowy. Spośród spotkań należy wskazać to z Radą Światowej Konfederacji Byłych Wychowanków Księdza Bosko, w poniedziałek 3 sierpnia.

W środę 5 sierpnia, wraz z ks. Juan José Bartolomé, ks. Chávez wyjeżdża do Turynu, aby spędzić kilka dni na odpoczynku w Les Combes. Przybywszy do Turynu, zostali przyjęci przez Inspektora, ks. Stefano Martoglio, z którym udali się do Châtillon, gdzie zatrzymują się na obiedzie ze wspólnotą, aby potem dotrzeć do Les Combes.

Ks. Chávez pozostanie w Les Combes aż do poranka, w sobotę 15 sierpnia, kiedy to wyjeżdża do Colle Don Bosco, gdzie zostają powitani, razem z Matką Generalną Yvonne Reungoat, przez wspólnotę salezjańską, grupę prenowicjuszy i współbraci, którzy biorą udział w kursie języka włoskiego, oraz przez uczestników „Confronto Europeo”. W namiocie, gdzie jest spotkanie, przeprowadzany jest dialog, poprzez pytania młodzieży i odpowiedzi Księdza Generała i Matki Generalnej. W godzinach popołudniowych, po celebracji Eucharystii, w małym kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych, wyjeżdża do Turynu. Tutaj skierowuje słowa pozdrowień do wspólnoty Oratorium pw. św. Ludwika i zwiedza kościół pw. św. Jana Apostoła, który jest w trakcie prac restauracji, potem udaje się na Valdocco.

Rano, w niedzielę 16 sierpnia, Ksiądz Generał powraca do Colle Don Bosco, na zakończenie „Confronto”, celebruje Eucharystię w dzień rocznicy narodzin Księdza Bosko. Po południu wraca do Rzymu.

W środę 19 sierpnia, ks. Chávez udaje się do Domu „Fraterna Domus” w Sacrofano, na całodziennie spotkanie ze współbraćmi z Włoch, uczestników „kwinkwenum”, którym przedstawił temat „Słowo Boże i młodzież”, zatrzymując się później – po południu – aby porozmawiać z nimi na powyższy temat i zakończył celebracją Eucharystyczną.

W czwartek 20 sierpnia, wieczorem, ks. Generał wyjeżdża do Brazylii na *wizytację Inspektorii Campo Grande i Recife*.

W piątek 21 sierpnia, po południu, przybywa do *Campo Grande*, gdzie zostaje powitany przez Radcę Regionalnego, ks. Natale Vitali, Inspektora, ks. Lauro Shinohara, współbraci, członków Rodziny Salezjańskiej i młodzież. W godzinach po południowych zwiedza „Ampares”, centrum wychowawcze, gdzie skierowuje pozdrowienia do członków tego centrum edukacyjnego.

W sobotę 22 sierpnia, przez cały dzień uczestniczy w uroczystościach w Corumbá. Składa wizytę w Parafii pw. Księdza Bosko, ma spotkanie z organami władzy i członkami rozmaitych działalności, podległych centrum „SEMPER” (grupy zarządzającej i administracyjnej, Centrum zawodowe, Szkoły im. Księdza Bosko). Następnie spotyka profesorów i kierownictwo Szkoły i Wydziału „Santa Teresa” oraz zatrzymuje się na obiad we wspólnocie ze współbraćmi i zaproszonymi

gośćmi. Po południu skierowuje słowa pozdrowień do członków Rodziny Salezjańskiej w Sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych i później odprawia Mszę św. we wspólnocie CMW, po czym powraca do Campo Grande.

W niedzielę 23 sierpnia, do południa spotyka się z Rodziną Salezjańską w teatrze Szkoły im. Księdza Bosko w Campo Grande i pozostaje na obiedzie ze wspólnotą prenowicjuszy, nowicjuszy, asystentów i studentów teologii. Po południu ma zebranie z animatorami grup młodzieżowych i kończy dzień celebracją Mszy św. w Parafii pw. Św. Jana Bosko.

W poniedziałek 24 sierpnia, rano, ma zebranie z wychowawcami Szkoły im. Księdza Bosko, jest na obiedzie razem z dyrektorami wspólnot salezjańskich Inspektorii, po czym ma spotkanie ze współbraćmi. Wieczorem przewodniczy oficjalnej inauguracji Muzeum Misyjnego.

We wtorek 25 sierpnia, przed południem spotyka się z Radą Inspektorialną i po obiedzie jedzie do *Recife*, gdzie jest przywitany przez Inspektora, ks. João Carlos Ribeiro, oraz kilkunastu współbraci i członków Rodziny Salezjańskiej.

W środę 26 sierpnia, w *Recife*, przedpołudnie poświęca na zebranie z Inspektorami Brazylii (*CISBRASIL*). Po południu spotyka Radę inspektorialną i grupy animacji Inspektorii.

W czwartek 27 sierpnia, w *Jaboatão*, ks. Chávez cały dzień przeznacza na formację dla współbraci z Inspektorii z *Recife*. Składa również wizytę w szkole, która mieści się obok nowicjatu.

W piątek 28 sierpnia, rano, w sali gimnastycznej Domu „Sacro Cuore” w *Recife*, Ksiądz Generał przewodniczy Eucharystii dla młodzieży z domów SDB i CMW. Po południu, w *Carpina*, zwiedza szkołę i aspirantat, następnie spotyka Córki Maryi Wspomożycielki i wygłasza im konferencję, po której to następuje celebracja Eucharystii.

W sobotę 29 sierpnia, Ksiądz Generał jest powitany przez Rodzinę Salezjańską w Sanktuarium *Sacro Cuore* w *Recife*. Po czym następuje celebracja Eucharystyczna i pierwsza konferencja do Rodziny Salezjańskiej i wychowawców. Po obiedzie pozdrawia odpowiedzialnych poszczególnych grup Rodziny Salezjańskiej, potem ma zebranie z odpowiedzialnymi grup „*Joseleitos*” i „*Medianere della Pace*”, po czym

wyłasza drugą konferencję do Rodziny Salezjańskiej, która kończy się serią pytań i odpowiedzi oraz udzieleniem błogosławieństwa Maryi Wspomożycielki.

W niedzielę, 30 sierpnia ks. Chávez odbywa podróż powrotną do Rzymu z postojem na kilka godzin w São Paulo, gdzie udziela wywiadu dla TV *Canção Nova* i celebkuje Eucharystię dla kilkunastu współbraci i prenowicjuszy.

Wrzesień 2009

We wtorek 1 września, Ksiądz Generał udaje się do Domu Generalnego Misjonarzy Kombonianów Serca Jezusowego, gdzie wyłasza rozważanie, przygotowujące do ich Kapituły Generalnej. Po południu, razem z ks. Adriano Bregolin, jego bratem i kuzynem, wyjeżdża do Hiszpanii, aby wziąć udział jako pielgrzymi w *Cammino di Santiago*. O północy przybyli do Vigo i zostali powitani przez ks. Ángel Fernández Artime, który będzie ich wsparciem w czasie podróży, oraz innych współbraci ze wspólnoty Szkoły im. Księdza Bosko.

W środę 2 września, przemierzają pierwszy etap „cammino portoghese” z Tui do Redondella. W czwartek 3 września, przebywają drugi etap, z Redondella do Pontevedra. Po ich dojściu do celu przemieszczają się do salezjańskiego domu w Cambados. Wieczorem, po Mszy św. i kolacji, ks. Chávez wygłosił „słówko wieczorne” do współbraci. Trzeci etap, w piątek 4 września, prowadzi pielgrzymów z Pontevedra do Calda des Reis. Po ich przybyciu udają się do domu CMW. Wieczorem, po celebracji Eucharystii i kolacji, Ksiądz Generał skierowuje pozdrowienia „słówka wieczorne” do sióstr. W sobotę, wyruszyli na czwarty etap, z Calda des Reis do Esclavitud, po czym udają się do domu salezjańskiego w Santiago. Także tutaj wieczorem, po celebracji Mszy św. i kolacji, Ksiądz Generał wyłasza „słówko wieczorne” do współbraci.

Piąty i tym samym ostatni etap, w niedzielę 6 września, prowadzi z Esclavitud do Santiago de Compostela. Po przybyciu do Santiago zatrzymują się na modlitwie w Katedrze, następnie udają się do biura, aby dostarczyć dokument uwierzytelniający przebycie drogi pielgrzymkowej. Wieczorem, wraz z Inspektorem, ks. José Rodríguez Pacheco,

ks. Filiberto Rodríguez, Przełożonym Wizytatorii Angoli, ks. Ángel Fernández i kilkunastoma innymi współbraćmi, ks. Chávez celebryje Eucharystię w kaplicy, gdzie znajdują się relikwie Apostoła, w Santiago.

W poniedziałek 7 września, ks. Chávez i ks. Bregolin udają się do La Coruña na inaugurację nowej fazy działalności socjalnej, na rzecz imigrantów. Następnie zatrzymują się na obiad w Cambados i powracają do Vigo, gdzie Ksiądz Generał przewodniczy Mszy św. dla dwóch wspólnot z Vigo, spożywa kolację razem ze współbraćmi i kończy pozdrowieniem na „słówku wieczornym”. We wtorek 8 września, Ksiądz Generał i jego Wikariusz odwiedzają dwa dzieła działalności społecznej, zależne od parafii pw. Maryi Wspomożycielki w Vigo, po czym powracają do Rzymu.

Od środy 9 do piątku 11 września Ksiądz Generał jest obecny w siedzibie, gdzie wykonuje powszednią pracę, z wieloma odwiedzinami i spotkaniami z Radcami i licznymi współbraćmi. Spośród wizyt należy wskazać tą – w czwartek 10 września, na kolacji – dwóch Biskupów salezjańskich z Brazylii, Jego Eksceleńcję Valerio Breda, Biskupa z Penedo, i Jego Eksceleńcję Edvaldo Gonçalvez Amaral, Arcybiskupa z Maceió, z okazji ich „Wizyty *ad limina*”.

W piątek 11 września rano, Ksiądz Generał udaje się do Auxilium na spotkanie z Radą Akademicką Wydziału. Po powrocie ma zebranie z ks. Adriano Bregolin, ks. Garzia i ks. Reginold, współbraćmi odpowiedzialnymi za Parafię pw. „La Nativitá di Maria” w Selva Candida, w Rzymie.

W sobotę 12 września, wczesnym rankiem, Ksiądz Generał w towarzystwie ks. Adriano Bregolin i ks. Alberto Lorenzelli, jedzie do La Spezia, gdzie przewodniczy Eucharystii z okazji wprowadzenia na urząd S. Celestyny Corna, jako Przełożonej Inspektorii Emiliana-Ligure-Toscana (ILS) CMW. Po obiedzie ks. Chávez, w towarzystwie ks. Piergiorgio Placci, Wikariusza Inspektora ILE, jedzie do Mediolanu. Po przybyciu tam, został powitany przez Inspektora, Dyrektora wspólnoty i współbraci. Po kolacji, wygłasza „słówko wieczorne” do młodzieży, animatorów z Inspektorii.

W niedzielę 13 września, przed południem spotyka młodych współbraci z Inspektorii, później ze współbraćmi, którzy będą składać śluby

wieczyste, po czym pozostawia przesłanie do programu telewizyjnego i kończy słowami pozdrowienia do młodych wolontariuszy misyjnych. Po południu przewodniczy Eucharystii, podczas której przyjmuje profesję ślubów wieczystych 7 młodych współbraci i 2 sióstr CMW, w Bazylice pw. św. Augustyna. Zaraz po celebracji ks. Chávez, w towarzystwie Inspektora i jego Wikariusza, wyjeżdżają do Bolonii. Przybywszy do wspólnoty, zatrzymuje się, aby wyrazić słowa pozdrowień i na kolację. Następnie, razem z ks. Adriano Bregolin, kontynuuje podróż powrotną do Rzymu.

Dni, od 14 do 16 września, spędzone w siedzibie, obfitują jak zwykle w przyjmowanie wizyt i spotkania.

W czwartek 17 września, ks. Chávez spotyka nowych misjonarzy 140 wyprawy misyjnej. Na obiedzie gości Jego Ekscelencję Valmor Cesar Teixeira, SDB, Biskupa z Bom Jesus da Lapa, Jego Ekscelencję António Emidio Vilar, SDB, Biskupa z São Luiz de Cáceres. W godzinach popołudniowych przyjmuje ks. Luigi Bolla, misjonarza wśród tubylców Achuar w Amazonii. Po modlitwie Nieszporów wygłasza „słowo wieczorne” do współbraci wspólnoty Domu Generalnego, po czym jest na kolacji z grupą misjonarzy.

W poniedziałek 21 września, ks. Chávez odbywa podróż do Weroni i z powrotem, aby odwiedzić ks. Francesco Maraccani, przebywającego w szpitalu w Negrar. Na lotnisku zostaje powitany i towarzyszą mu, dyrektor Wspólnoty Instytutu Księdza Bosko, ks. Germano Colombo i ks. Gianmario Breda. Po obiedzie, we wspólnocie Księdza Bosko, wyjeżdża do Rzymu.

We wtorek 22 września, w południe, Ksiądz Generał przewodniczy Mszy św. ze współbraćmi wspólnoty Instytutu św. Tomasza z Messyny, przybyłymi w pielgrzymce do Rzymu, i zatrzymuje się z nimi na obiedzie. Po południu, w towarzystwie ks. Saimy Ezhanikatt, jedzie do domu CMW pw. Sant’Agnello, gdzie zatrzymuje się aż do piątku 25 września.

W sobotę 26 września, do południa, Ksiądz Generał jest w podróży do Turynu, gdzie jest przyjęty przez Inspektora, ks. Stefano Martoglio. W godzinach popołudniowych, w sali multimedialnej Misji Księdza Bosko, bierze udział w sesji zdjęciowej do prezentacji Wiązanki 2010.

Po niesporach wygłasza „słówko wieczorne” do współbraci wspólnoty z Valdocco.

W niedzielę 27 września, rankiem, spotyka uczestników *Harambée*, którym mówi o konieczności ewangelizacji. W południe przewodniczy Eucharystii wysłania *140 salezjańskiej wyprawy misyjnej*. Wieczorem wyjeżdża do Madrytu. Przyjęty przez Dyrektora Prokury, ks. Agustín Pacheco, jest na kolacji ze współbraćmi w Prokurze, po czym kontynuuje podróż do São Paulo, Brazylia.

W poniedziałek 28 września, z rana przybywa do São Paulo, gdzie zostaje powitany przez grupę współbraci. Później podąża do Manaus. Powitany jest tutaj przez swojego Wikariusza, Radcę Regionalnego ks. Natale Vitali, Inspektora ks. Damásio Medeiros oraz innych współbraci. Wieczorem przewodniczy Eucharystii.

We wtorek 29 września, przedpołudnie poświęcone jest *spotkaniom z Inspektorami Regionu Ameryki Łacińskiej – Stożek Południowy*. Wieczorem ma zebranie ze współbraćmi Inspektorii z Manaus, po czym następuje Eucharystia, podczas której dokonuje się wprowadzenie na urząd nowo mianowanego Inspektora, ks. Benjamin Morando.

W środę 30 września powraca do São Paulo, tam robi krótki postój w Domu Inspektorialnym, po czym odlatuje do Madrytu, Hiszpania.

Październik 2009

Ksiądz Generał przyjeżdża do Madrytu w czwartek 1 października, powitany przez Inspektora, ks. Luís Onrubia, i jego Wikariusza, ks. Mariano Sáez.

W piątek 2 października, spędza cały dzień w Salemance, składa wizytę u Biskupa, ks. Carlos López Hernández, byłego wychowanka salezjańskiego, ma spotkanie z wychowankami Szkoły im. Maryi Wspomożycielki i, po południu, celebrowe Eucharystię dla Rodziny Salezjańskiej, dokonuje poświęcenia statuy Księdza Bosko umieszczonej na dziedzińcu Szkoły, wygłasza konferencję do zakonników z Salamanki i, w końcu, skierowuje słowa pozdrowień do młodzieży uczestniczącej w musicalu.

Powróciwszy do Madrytu, w sobotę 3 października, przed południem ks. Chávez ma zebranie ze współbraćmi z Inspektorii, w Ato-

cha, celebryje Eucharystię z Rodziną Salezjańską w kościele pw. Maryi Wspomożycielki i, po południu, spotyka się z młodzieżą w domu w Paseo Extremadura.

W niedzielę 4 października, Ksiądz Generał celebryje Eucharystię w Parafii pw. św. Jana Bosko w Paseo Extremadura, która jest transmitowana przez Telewizję Hiszpańską (TVE). Kolejno ma zebranie z Radą Inspektorialną. Wieczorem, po modlitwie Nieszporów, wygłasza „słowo wieczorne” do współbraci domu inspektorialnego.

W poniedziałek 5 października, rano, Ksiądz Generał przewodniczy Eucharystii z okazji inauguracji roku akademickiego 2009–2010 w Centrum Nauczania Wyższego (CES) Księdza Bosko i wygłasza wykład inauguracyjny. Po obiedzie wyjeżdża do Rzymu.

Od wtorku 6 do środy 14 października, odbywa się *sesja pośrednia Rady Generalnej*, której przewodniczy ks. Chávez, przy obecności swojego Wikariusza, Radców sektorów animacji i Regionalnego ks. Maria Arokiam Kanaga, będąca w planie dnia – razem i innymi tematami – analiza Regionu Azji Południowej. W czasie trwania sesji, oprócz zebrań z Radą (zwykle rano i wieczorem), kalendarz Księdza Generała jest zagęszczony audycjami i spotkaniami z Radcami, współbraćmi i innymi osobami. W czwartek 8 października, należy wskazać wizytę Kard. Joseph Zen, który zatrzymuje się na obiedzie, i z Inspektorem Republiki Czech, ks. František Blaha. W piątek 9 października, przyjmuje Dr Magdi Cristiano Allam, w towarzystwie ks. Maurizio Verlezza.

W niedzielę 11 października, przed południem, Ksiądz Generał udaje się do Siciliano na celebrację eucharystyczną, zamykającą Zebranie wewnątrz kapitułarne Sióstr Najświętszego Serca Słowa Wcielonego.

W poniedziałek 12 października, po południu, przed posiedzeniem Rady, przyjmuje Jego Ekscełencję Luc Van Looy, przybyłego do Rzymu z racji kościelnych obowiązków.

W środę 14 października, w pierwszej części poranka, Ksiądz Generał kończy sesję pośrednią Rady Generalnej. W południe koncelebryje wspólnotową Mszę św. z okazji urodzin ks. Adriano Bregolin, po której następuje obiad. Po południu wyjeżdża do Sant’Agnello, towarzysząc parze przyjaciół z Meksyku. Zatrzymują się tam do soboty 17 października.

Powróciwszy do Rzymu, w niedzielę 18 października, Ksiądz Generał gości na obiedzie Jego Ekscelencję Albert Vanbuel, SDB, Biskupa w Republice Środkowo Afrykańskiej, który uczestniczy w Synodzie dla Afryki.

W poniedziałek 19 października, rano, na zaproszenie O. Joseph Tobin, Przełożonego Generalnego Redemptorystów i Zastępcy-przewodniczącego USG (Unii Przełożonych Generalnych), skierowuje słowa pozdrowień do członków Kapituły Generalnej Redemptorystów, która ma miejsce w „Salesianum”. Potem składa serdeczne życzenia imienninowe Dyrektorowi Domu Generalnego, ks. Giuseppe Nicolussi, i następnie spotyka się ze współbraćmi uczestnikami w Synodzie Biskupów dla Afryki (Jego Ekscelencja Basile Mvé, Arcybiskup z Libreville, Jego Ekscelencja Jean-Pierre Tafunga, Arcybiskup koadiutor z Lubumbashi, Jego Ekscelencja Albert Vanbuel, Biskup z Kaga-Bandoro, ks. Guillermo Basańes, i ks. Aimable Musoni), którzy to zatrzymują się na obiedzie. Po południu przyjmuje z wizytą O. Luigi Mezzadri, wykładowcę historii na Uniwersytecie Gregoriańskim oraz O. Emanuele Boaga, karmelitę, odpowiedzialnego za Instytut Historyczny, razem z ks. Francesco Motto.

W środę 21 października, Ksiądz Generał wyjeżdża do Limy, w Peru, na spotkanie z *Inspektorami Regionu Ameryki Środkowej* i, następnie, kilka dni refleksji na V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej, odbywającej się w Aparecida. Po dotarciu na miejsce jest przywitany przez Inspektora, ks. Vicente Santilli i innych współbraci, Inspektorę, S. Matilde Nevaes i grupę CMW, członków Rodziny Salezjańskiej i młodzież. Przybywszy do domu rekolekcyjnego Sióstr Dominikanek, miejsce zjazdów, ks. Chávez pozdrawia Radcę Regionalnego ks. Esteban Ortiz i Inspektorów oraz Delegatów ds. Formacji i Duszpasterstwa Młodzieżowego, przedstawiciele MGS (Salezjańskiego Ruchu Młodzieży) i Grupy „Opzione preferenziale” Regionu Ameryki Środkowej, którym po kolacji wygłasza „słówko wieczorne”.

W czwartek 22 października i piątek 23, do wczesnego popołudnia, ma miejsce spotkanie z Inspektorami, któremu to Ksiądz Generał przewodniczy i animuje razem z ks. Adriano Bregolin. Po południu 23, zakończywszy zebranie z Inspektorami, wyjeżdża do „Magdalena del

Mar”, do domu formacyjnego, gdzie ma spotkanie z Dyrektorami, Salezjanami z domów z Limy i współbraćmi w formacji początkowej. Następnie jedzie do siedziby CONFER (Konferencja Zakonów), gdzie wygłasza odczyt do zakonników i sióstr zakonnych.

W sobotę 24 października, inauguruje trzydniowe rozważania na temat zebrania z Aparecida celebrując Eucharystię i wygłaszając konferencję, rozpoczynającą i uczestniczy w dalszym programie. Wieczorem jedzie do Szkoły im. Św. Franciszka Salezego, gdzie ma spotkanie z Rodziną Salezjańską i młodzieżą MGS (Salezjańskiego Ruchu Młodzieżowego) Inspektorii Peruwiańskiej, po której następuje kolacja.

W niedzielę 25 października, kontynuuje zebranie na temat Aparecida. W godzinach popołudniowych ks. Chávez udaje się z wizytą do Jego Ekscelencji Ramón Gurruchaga, SDB. Następnie spotyka się z CMW w ich domu inspektorialnym. Po czym dokonuje poświęcenia Centrum Formacji Duszpasterskiej. Dzień kończy się kolacją z postnowicjuszami w Magdalena.

Poniedziałek 26 października, jest ostatnim dniem refleksji na temat Aparecida, który zamyka się końcowym wystąpieniem Księdza Generała, po czym jedzie na lotnisko, aby lecieć z powrotem do Rzymu.

Ksiądz Generał kolejne dni spędza w siedzibie, ze zwyczajnym intensywnym rytmem pracy. W czwartek 29 października, wieczorem, udaje się na UPS (Papieski Uniwersytet Salezjański), aby celebrować Eucharystię we wspomnienie Bł. Michała Rua ze wszystkimi wspólnotami Wizytatorii. Następnie, zatrzymuje się na kolacji, wraz ze współbraćmi Wspólnoty Bł. Michała Rua.

Listopad 2009

W niedzielę 1 listopada, wczesnym rankiem, ks. Chávez udaje się do Bazyliki Świętego Piotra. Tam przewodniczy Mszy św., w Uroczystość Wszystkich Świętych, dla uczestników *Corsa dei Santi*, promowanej przez Fundację „Don Bosco nel Mondo”. Powróciwszy do siedziby, w południe, z towarzyszącym mu jego sekretarzem ks. Juan José Bartolomé, wyjeżdża do **Kuwejtu**. Na lotnisku został powitany przez Dyrektora wspólnoty, ks. Tony D’Souza, i współbraci z dwóch dzieł oraz grupę Współpracowników, z towarzyszącym im Wikariuszem

Apostolskim, Jego Ekscelencją Camillo Ballin, MCCG, z którym osobiście udaje się do jego rezydencji na krótki odpoczynek. O godz. 8:00 udaje się do „Indian English Accademy School” w Salmiya, dzieła przynależącego do Inspektorii „San Francesco Saverio” w Mumbai (INB), które poświęcone jest wychowaniu najbardziej ubogiej młodzieży, z różnych narodowości i wyznań. Ksiądz Generał zostaje przyjęty z entuzjazmem i przewodniczy w spotkaniu kulturalnym, na zakończenie którego zabiera głos w dyskusji, po czym spotyka współpracowników świeckich, profesorów i zatrudnionych w administracji. W południe w rezydencji Wikariatu Apostolskiego, jako gość Jego Ekscelencji Ballin, Ksiądz Generał zatrzymuje się na obiedzie ze wszystkimi księżmi i siostrami zakonnymi Wikariatu, z przedstawicielem Nuncjatury i współbraćmi salezjanami. Po południu, ks. Chávez spotyka się z miejscowymi współbraćmi salezjanami. Kończy dzień celebracją Mszy św. w parafii św. Teresy. Wieczorem Ksiądz Generał spotyka salezjanów współpracowników, byłych wychowanków i Rodzinę Salezjańską, następnie jedzie na lotnisko, skąd kontynuuje podróż do Delhi.

Po swoim przybyciu, rano we wtorek, 3 listopada, na lotnisku jest powitany przez ks. Michael Peedikayil, Przełożonego Inspektorii z New Delhi (INN), i grupę współbraci. Przed obiadem udziela wywiadu. Wieczorem celebryje Eucharystię i później ma spotkanie ze współbraćmi i członkami Rodziny Salezjańskiej.

Następnego dnia, w środę 4 listopada, wczesnym rankiem Ksiądz Generał i ks. Michael Peedikayil jadą do Kolkata, gdzie zostają powitani przez ks. Maria Arokiam Kanaga, Radcę Regionalnego dla Azji Południowej, oraz kilkunastu współbraci z Inspektorii. W południe kontynuują podróż do **Dimapur**. Tam są przyjęci przez ks. James Poonthuruthil, Przełożonego Inspektorii z Dimapur (IND), i licznych SDB oraz CMW.

Późnym popołudniem, przewodniczy Eucharystii z licznym udziałem grupy Salezjańskiej, Córek Maryi Wspomożycielki, Salezjanów Współpracowników i przedstawicieli innych grup Rodziny Salezjańskiej. Po zakończeniu Mszy św., wygłasza konferencję do przybyłych współbraci, którzy pracują w państwach Nagaland, Arunachal Pradesh, Assam i Manipur.

W czwartek 5 listopada, Ksiądz Generał spotyka się z Biskupami salezjańskimi: Jego Ekscelencją Joseph Aind, z Diecezji Dibrugahar, i Jego Ekscelencją P. K. George, z Diecezji Miao, przybyłymi, aby wziąć udział w różnych wydarzeniach podczas wizytacji Inspektorii Dimapur i Guwahati. Następnie jedzie do „Don Bosco Higher Secondary School”, gdzie zostaje powitany przez ponad dwa tysiące dzieci i młodzieży, przybyłych z 46 dzieł salezjańskich, znajdujących się w państwach Nagaland, Manipur, Arunachal Pradesh i Upper Assam. Po czym przewodniczy programowi kulturalnemu, w którym uczestniczą, oprócz młodzieży z naszych dzieł, współbracia salezjanie, Córki Maryi Wspomożycielki, współpracownicy, byli wychowankowie, profesorowie, urzędnicy państwowi, przyjaciele i sympatycy Księdza Bosko.

Z Księdzem Generałem obecni są: Jego Ekscelencja Dominic Lumon, Arcybiskup z Imphal i Administrator Apostolski Diecezji z Kohima, Jego Ekscelencja John Thomas, Biskup z Itanagar, oraz Biskupi salezjańscy, Jego Ekscelencja Joseph Aind i Jego Ekscelencja P. K. George, ks. Maria Arokiam i Inspektorzy, ks. Michael Peedikayil (INN) i ks. James Poonthuruthil (IND), i wiele innych zaproszonych osób. Po południu, w domu inspektorialnym, Ksiądz Generał spotyka Salezjanów Współpracowników z Inspektorii. Po zakończeniu spotkania ze Współpracownikami, ks. Chávez udaje się do domu siedziby postnowicjatu, gdzie zostaje przyjęty przez salezjanów w formacji, dużą liczbę kapłanów i przez ponad 100 przedstawicieli Rodziny Salezjańskiej (CMW, MSMHC, SS. CC., Byłych Wychowanków) oraz innych zakonników. Tutaj Ksiądz Generał celebruje Eucharystię.

Następnego dnia, w piątek 6 listopada, Ksiądz Generał ma zebranie, razem z ks. Maria Arokiam, z Radą Inspektorialną i później przewodniczy Eucharystii, podczas której dokonuje obłóczyn nowicjuszy. Na zakończenie Mszy św., ks. Chávez spotyka przedstawicieli Byłych Wychowanków wraz z Delegatami inspektorialnymi, z państw Nagaland, Manipur, Assam i Arunachal Pradesh. Wczesnym popołudniem Ksiądz Generał, ks. Maria Arokiam, ks. James Poonthurunthil, ks. Michael Peedikayil, oraz inni współbracia jadą samochodem do Guwahati. Po przybyciu o północy do Umran, do szkoły rolniczej z Inspektorii Guwahati, zostają przyjęci przez wspólnotę.

Od soboty 7 listopada do wtorku 10, Ksiądz Generał składa wizytę w *Inspektorii Guwahati, która obchodzi 50 rocznicę erygowania jako Inspektorii*. W sobotę 7, rano, podróżuje samochodem z Umran do Shillong. Przejeżdżając przez Mawlai, Shillong, dzieci i wierni z Parafii pw. Domenico Savio wychodzą, aby przywitać go z wiązkami kwiatów. Po przybyciu do „Don Bosco Technical School” w Shillong, na „Mini Stadium”, Ksiądz Generał celebruje Eucharystię w obecności dwóch tysięcy dzieci i młodzieży oraz licznych salezjanów i członków Rodziny Salezjańskiej. Po Mszy św. następuje program kulturalny. Po obiedzie, Ksiądz Generał udaje się na obszar zabudowania arcybiskupiego, aby uczestniczyć w oficjalnych *Uroczystościach Platynowego Jubileuszu Diecezji Shillong*. Szczególny blask temu wydarzeniu przydała obecność Biskupów salezjańskich z regionu: Jego Ekscelencji Dominic Jala, Arcybiskupem z Shillong; Jego Ekscelencji Thomas Menampambil, Arcybiskupem z Guwahati; Jego Ekscelencji Joseph Aind, Biskupem z Dibrugarh; Jego Ekscelencji George P.K., Biskupem z Miao i Jego Ekscelencji Robertem Kerketta, Biskupem emerytowanym z Tezpur. Na tych wzniosłych obchodach byli obecni także Inspektorzy, ks. José Almeida, (Guwahati), ks. Thomas Anchukandam, (Bangalore), ks. James Poonthuruthil (Dimapur), ks. Noel Maddhichetty (Hyderabad), ks. Thomas Ellicherail (Calcutta) i ks. Michael Peedikayil (New Delhi), oraz wielka liczba Współpracowników, Córek Maryi Wspomożycielki, Sióstr Misjonarek Maryi Wspomożycielki i Byłych Wychowanków. Potem ks. Chávez wyjeżdża do Nongthymmai, aby poświęcić i zainaugurować „Shelter Home Don Bosco” w Rilang. Wśród obecnych należy wskazać Pana BM Lanong i Panią Ampereen Lyngdoh, odpowiednio Zastępcę Prezydenta i Ministra Edukacji w Rządzie państwa Meghalaya.

Na zakończenie tego wydarzenia Ksiądz Generał i osoby towarzyszące, mu wyjeżdżają do „Sacred Heart Theological College”, aby spotkać wspólnotę Studentatu i celebrować, razem z Rodziną Salezjańską, jubileusz Inspektorii „Sacred Heart”, która dała Zgromadzeniu ponad 700 kapłanów. Po kolacji, na nieoficjalnym zebraniu, spotyka się z formatorami Studentatu i Inspektorami, przybyłymi na obchody Jubileuszowe.

Następnego dnia, w niedzielę 8 listopada, Ksiądz Generał, składa krótką wizytę w „Savio Juniorate”, kierując słowa pozdrowienia do aspirantów, zanim uda się do nowicjatu salezjańskiego „Sunnyside” w Shillong. We wspólnocie nowicjacie, ks. Chávez celebry Eucharystię i poświęca sutanny 24 nowicjuszy i medale 3 nowicjuszy koadiutorów. Przed południem, składa wizytę w „Madonna Convent”, Domu Macierzystym Sióstr Wizytek, założonych przez Jego Ekszelencję Huberta Rosario, SDB, grupa ta która ubiega się o przynależność do bycia członkiem Rodziny Salezjańskiej. Potem jedzie do Domu Prowincjalnego Córek Maryi Wspomożycielki (CMW) w Nongthymmai, Shillong. Następnie, w pierwszych godzinach popołudniowych Ksiądz Generał uczestniczy w procesji Eucharystycznej, w mieście Shillong, przemierzając wraz z innymi wiernymi – około 150.000 – trzy kilometry trasy. Procesja jest jednym z ważniejszych wydarzeń, na poziomie religijnym, Kościoła Katolickiego miasta i celebry się ją każdego roku w drugą niedzielę listopada, gromadząc wiernych z całej Archidiecezji. W tym roku procesja, zakończona adoracją i błogosławieństwem Eucharystycznym, miała szczególne znaczenie, albowiem zbiegała się z zakończeniem obchodów Platynowego Jubileuszu Archidiecezji Shillong. Na zakończenie, ks. Chávez ma spotkanie z Narodową Federacją Byłych Wychowanków Księdza Bosko w „Don Bosco Technical School” w Shillong. Później Ksiądz Generał udaje się do rezydencji Arcybiskupa, Jego Ekszelencji Dominic Jala, razem z Biskupami oraz Inspektorami, którzy uczestniczyli w procesji, aby wziąć udział w kolacji.

W poniedziałek 9 listopada, ks. Chávez zwiedza Muzeum i Bibliotekę „Sacred Heart”, po czym jedzie do Cherrapunjee, na poświęcenie Sanktuarium Księdza Bosko, wydarzeniu, w którym biorą udział liczni salezjanie, studenci i ludność. Od razu po obiedzie Ksiądz Generał powraca do Shillong, aby udać się do „St. Anthony’s College”, pierwszej instytucji uniwersyteckiej salezjańskiej, która również obchodzi platynowy jubileusz. Obchody mają styczeń z obecnością Dr D.D.Lapang, ‘Chief Minister’ z państwa Meghalaya, Mr. Charles Pyngrope, Rzecznik Parlamentu, i inni ministrowie, biskupi, inspektorzy, członkowie Rodziny Salezjańskiej, kadra i studenci. Po zakończeniu programu kulturalnego, Ksiądz Generał wyrusza w podróż samochodem do Gu-

wahati. Po przybyciu składa wizytę w domu inspektorialnym CMW, „Auxilium Convent”. Tam zatrzymuje się na kolacji i wygłasza „słówko wieczorne” do sióstr, i później dojeżdża do domu prowincjalnego SDB, gdzie nocuje.

Następnego dnia, we wtorek 10 listopada, w godzinach porannych, w katedrze w Guwahati Ksiądz Generał przewodniczy Eucharystii, razem z salezjanami z Assam i Tura, kończąc w ten sposób obchody jubileuszowe Inspektorii. Po śniadaniu Ksiądz Generał i ks. Maria A. Kanaga spotykają się z Radą inspektorialną, i następnie wyjeżdżają do Azzara. Tutaj ks. Chávez poświęca kamień węgielny pos Uniwersytet „Don Bosco”. Forum zebrane z okazji tego wydarzenia w DBCET składało się z około 1.500 osób, spośród których wiele osobowości, członków Kościoła lokalnego, urzędników rządowych, profesorów, i uczniów różnych szkół z miasta. Po obiedzie, Ksiądz Generał spotyka się z kadrą nowego Uniwersytetu, i potem jedzie na lotnisko w Guwahati, w towarzystwie ks. Maria Arokiam. W czasie postoju w Delhi, zatrzymuje się we wspólnocie w „SPCI Center”, biurze Konferencji Inspektorialnej Azji Południowej, po czym odlatuje do Rzymu.

Spędza kolejne dni – od czwartku 12 listopada do soboty 14 – w siedzibie, ze zwykłym programem pracy. Wśród spotkań, należy odnotować to z Jego Eminencją Kard. Tarcisio Bertone, wraz z ks. Adriano Bregolin, wieczorem w czwartek 12, oraz to z czterema Biskupami salezjańskimi z Brazylii, odbywającymi „Wizytę *ad limina*”: J. E. Fernando Legal, J. E. Irineu Danelon, J. E. Tarcisio Scaramussa i J. E. António Carlos Altieri, na kolacji, w piątek 13 listopada. W przeddzień, wieczorem tego samego dnia 13, ks. Chávez przewodniczył Eucharystii ze wspólnotą w intencji swojego brata Miguel Ángel, który zmarł poprzedniego dnia.

W niedzielę 15 listopada, w południe, Ksiądz Generał wyjeżdża do Portugalii, ażeby wygłosić *Rekolekcje dla Inspektorów i Rad Inspektorialnych Regoinu Europy Zachodniej*. Rekolekcje odbywają się w Turcifal, w Domu Rekolekcyjnym Diecezji Lizbońskiej, i kończą się w sobotę 21 listopada

W ciągu tygodnia należy wspomnieć niektóre spotkania i działalności. We wtorek 17 listopada, ks. Chávez udziela wywiadu do Biuletynu

nu Salezjańskiego Portugalii i kolejny dla innego czasopisma. W środę 18 listopsada, po południowej konferencji, ma zebranie z Radą inspektorialną Inspektorii Francuskiej – Belgii Południowej, w której uczestniczy również Radca Regionalny ks. José Miguel Núñez. Wieczorem, w czasie kolacji, spotyka się z J. E. Joaquim Mendes SDB, Biskupem Pomocniczym Diecezji Lizbońskiej, który przybył, aby pozdrowić Księdza Generała. W czwartek 19 listopada, po porannej konferencji, ks. Chávez, w towarzystwie Inspektora Portugalii i Radcy Regionalnego, udaje się z wizytą do Patriarchy, J. Em. Kard. José Policarpo. Po obiedzie udziela wywiadu telewizyjnego dla *Canção Nova*, i następnie ma zebranie z Radą inspektorialną Inspektorii León. Po południu w piątek 20 listopada, przyjmuje z wizytą Inspektorę S. Santos Maria z Conceição i Radczynię Generalną S. Maria Luisa Miranda.

W sobotę 21 listopada, na zakończenie Rekolekcji, ks. Chávez udaje się do Sanktuarium w Fatimie, po czym jedzie na lotnisko, aby powrócić do siedziby.

W niedzielę 22 listopada, w godzinach porannych, spotyka członków zespołu odnoszącego się do przemyslenia Duszpasterstwa Młodzieżowego, którzy zebrali się w Domu Generalnym razem z Radcą ks. Fabio Attard i jego współpracownikami w Dykasterium.

W poniedziałek 23 listopada, rano, udaje się do siedziby USG (Unii Przełożonych Generalnych), na zebranie z Radą Wykonawczą. W pierwszych godzinach popołudniowych skierowuje słowa pozdrowień do współbraci, którzy kończą kurs formacji misjonarzy.

Od środy 25 listopada do piątku 27, uczestniczy w *Zgromadzeniu USG* (Unii Przełożonych Generalnych), podczas którego zostaje ponownie wybrany na Przewodniczącego.

W sobotę 28 listopada, rankiem, wyjeżdża na Sycylię na „Święto Młodzieży”. Po swoim przybyciu, powitany jest przez ks. Gianni Mazzali, Inspektora, i S. Annę Razionale, Inspektorę, oraz innych współbraci, siostry i członków Rodziny Salezjańskiej. Bezwłocznie udaje się do Plaży na spotkanie z animatorami. Po obiedzie przemieszcza się do Zafferana, gdzie ma spotkanie z Radami inspektorialnymi Rodziny Salezjańskiej.

Następnego dnia ks. Chávez, w towarzystwie Inspektora, odwiedza chorych współbraci w Pedara, potem udaje się do „PalaCatania”, gdzie odbywa się Święto Młodzieży, z uczestnictwem około 4.000 młodzieży, pochodzącej z różnych domów salezjańskich z Sycylii. Wieczorem powraca do Rzymu.

W poniedziałek 30 listopada, rozpoczynając zimową sesję plenarną, jest na zebraniu Rady Generalnej w domu Roma-San Tarcisio, które kończy się celebracją Mszy św. i obiadem z wszystkimi współbraćmi wspólnoty pw. św. Tarcyzjusza i pozostałych wspólnot „Obszaru Kalikstiańskiego”.

4.2 Kronika Radców Generalnych

Wikariusz Księdza Generała

Wikariusz Księdza Generała, ks. Adriano Bregolin, po zakończeniu *letniej sesji plenarnej* Rady Generalnej, uczestniczył w niektórych znaczących momentach Zgromadzenia: Byłych Wychowanek CMW, które odbyło się w Rzymie w „Salesianum”. W szczególności, dnia 31 lipca przewodniczył w rozeznaniu Zgromadzenia, w wyborze Przewodniczącego światowego.

Dnia 4 sierpnia, udał się do Fatimy, w Portugalii, na spotkanie formacyjne (5-6 sierpień) poświęcone młodym kapłanom i koadiutorom z okresu kwinkwennium, z Regionu Europy Zachodniej.

Od 14 do 16 sierpnia towarzyszył Księdzu Generałowi do Turynu z okazji „Confronto Europeo” Salezjańskiego Ruchu Młodzieżowego. W drugiej połowie miesiąca sierpnia przebywał stale w siedzibie.

Od dnia 2 do dnia 8 września towarzyszył Księdzu Generałowi do Hiszpanii. Wzięli razem kilka dni urlopu, przemierzając „Cammino di Santiago”. W niedzielę 6 sierpnia, na zakończenie tego pielgrzymkowego przeżycia, wraz z kilkunastoma współbraćmi i przyjaciółmi, odprawili Mszę św. na grobie Apostoła. Dnia 7, stale razem, byli obecni na otwarciu nowego dzieła socjalnego: biura udzielającego pomocy robotnikom cudzoziemcom w La Coruña.

Powróciwszy do siedziby, wieczorem 15 września, wyjechał do Buenos Aires. Po przybyciu na miejsce, dnia 16 września, od razu kontynuował podróż do miasta Rosario. W tej Inspektorii odwiedził kilka dzieł, wśród których Funes – Aspirantat, Rosario – „San Domenico Savio”, Rosario – „San José”, San Nicolás de los Arroyos i Szkołę Rolniczą w Ferré. Dnia 19 września, wziął udział w spotkaniu Rodziny Salezjańskiej z Argentyny w Rosario, „San José”. Od niedzieli 20 do piątku 25 września, wygłosił Rekolekcje do współbraci salezjanów w siedzibie w Manucho.

Dnia 26 września, w sobotę, razem z Inspektorami Argentyny udał się do Manaus, w Brazylii, na *spotkanie Inspektorów Regionu Ameryki Łacińskiej - Stożek Południowy*. Wtedy z Włoch przybył z tej okazji także Ksiądz Generał. Dzień 29 września, został poświęcony na spotkanie z Inspektorami, na temat dyscypliny zakonnej i odnoszących się do niego działań zarządu. Wieczorem Ksiądz Wikariusz uczestniczył wraz z Księdzem Generałem i wszystkimi Inspektorami we wprowadzeniu na urząd nowego Inspektora z Manaus, ks. Benjamin Morando.

Dnia 30 września, wyjechał razem z Księdzem Generałem w kierunku Europy, od 1 do 4 października zatrzymał się w Inspektorii Madrytu, biorąc udział w niektórych wydarzeniach w Salamance i Madrycie.

Po powrocie do Rzymu, od 5 do 14 października był obecny na *sesji pośredniej Rady Generalnej*.

Po krótkiej przerwie odpoczynku, dnia 21 października wyjechał z Księdzem Generałem do Limy w Peru. Tutaj przedstawił *Inspektorom Regionu Ameryki Środkowej* w refleksję na temat dyscypliny zakonnej i podzielił się z nimi problemami, z którymi można się spotkać w tym Regionie. Od dnia 25 do 27 października, złożył krótką wizytę w dzielach z Cuzco i Calca. W tym samym dniu 27 wyjechał, aby powrócić do Włoch. Dnia 28 października, udał się do Turynu, gdzie częściowo uczestniczył w *Kongresie ACSSA (Stowarzyszenie Miłośników Historii Salezjańskiej)* na temat ks. Michała Rua. Wieczorem 29 października, w święto Bł. Michała Rua, przewodniczył uroczystej Koncelebrze w Bazylice Maryi Wspomożycielki.

Od 30 października do 1-go listopada, spędził kilka dni w rodzinie.

Dnia 3 listopada wyjechał na wizytację animacji do Japonii. Tutaj, dnia 4 listopada złożył wizytę w domu salezjańskim w Osace i spotkał miejscową Rodzinę Salezjańską, dla której wygłosił konferencję, potem uczestniczył także w czasie świętowania.

Dnia 5 listopada spotkał Dyrektorów z Inspektorii. Dnia 6, w towarzystwie Inspektora i Wikariusza inspektorialnego był w Nagasaki. Tutaj również, po pielgrzymce do miejsc męczenników japońskich i do epicentrum katastrofy atomowej z 1945 roku, spotkał się z Rodziną Salezjańską. Późnym wieczorem przeniósł się do Beppu.

Dzień 6 listopada, był poświęcony dla *Sisters of Charity of Jesus* (kiedyś „Siostry od Bożej Miłości z Miyazaki”). Był to dzień kończący ich Kapitułę Generalną Specjalną. Ksiądz Wikariusz wygłosił przemówienie do wszystkich Sióstr Kapitulnych i potem celebrował Eucharystię na jej zakończenie. Po południu spotkał się z miejscową grupą Rodziny Salezjańskiej.

Dnia 8 listopada, udał się do Tokio-Chōfu, gdzie po południu było wielkie spotkanie Rodziny Salezjańskiej, wraz z wygłoszeniem konferencji przez Księdza Wikariusza, po czym nastąpiła celebrowanie Eucharystii i moment akademii, w czasie braterskiego przyjęcia.

Dnia 9 listopada, po celebrowaniu Mszy św. we Wspólnocie CMW, dla Sióstr w podeszłym wieku i chorych, wciąż w Tokio-Chōfu, zwiedził Szkołę Politechniczną „Salesio Kosen”. Następnie po południu, złożył wizytę w Centrum CMW w Akabane, przemawiał do Sióstr Salezjanek z tegoż miasta i zatrzymał się z nimi na kolacji świątecznej.

10 listopada, po Mszy św. celebrowanej dla współbraci w formacji, udał się na lotnisko, aby powrócić do Włoch.

Na kilka dni zatrzymał się w Domu Generalnym, od 11 do 14 listopada, i dnia 15-go Wikariusz, ks. Adriano Bregolin wyjechał do Kanady. Przybywszy do Montrealu, tego samego dnia celebrował Eucharystię w parafii pw. Maryi Wspomożycielki, spotykając się następnie ze współbraćmi ze Wspólnot z Montrealu i Sherbrooke. Dzień później spotkał miejscową Rodzinę Salezjańską, wygłaszając przemówienie i uczestnicząc w chwili świętowania. Dnia 17 listopada, odwiedził Salezjańskie Centrum Młodzieżowe, przemówił do współbraci ze Wspólnoty pw. Maryi Wspomożycielki i uczestniczył w obiedzie wdzięczno-

ści ze wszystkimi świeckimi współpracownikami naszych dzieł. W godzinach wieczornych złożył wizytę w parafii „St. Joseph”.

Kolejnego dnia, 18 listopada, w towarzystwie Inspektora ks. Thomas Dunne, udał się do New York - New Rochelle w USA. Po południu złożył wizytę na placówce w Port Chester, spotykając nowicjuszy, i celebrował Mszę św. w miejscowej parafii dla imigrantów języka hiszpańskiego.

Następnego dnia miał spotkanie z Radą inspektorialną, podczas której zostały przedstawione programy, plany animacji i problemy Inspektorii SUE.

Dnia 20 listopada, udał się do „Marian Shrine – DB Retreat Center”, w Stony Point. Tutaj zwiedził dzieło, celebrował Eucharystię i spotkał się ze współbraćmi.

Wieczorem, tego samego dnia udał się do Orange, aby spotkać współbraci w formacji. Zatrzymał się z nimi na modlitwie, przez dłuższy czas przemawiał do nich i po czym spożył z nimi na kolację Dnia 21 listopada wyjechał do Włoch.

Po kilku dniach pauzy, od 25 do 27 listopada uczestniczył w „Salesianum” w Zgromadzeniu USG (Unii Przełożonych Generalnych).

Radca ds. Formacji

W dniach 1-17 sierpnia, Radca ds. Formacji złożył wizytę w *trzech Inspektoriat* w Indiach. W szczególności, w Inspektorii *Guwahati (ING)* udał się do prenowicjatu w Agartala; w Shillong, w „Sacred Heart College” udzielił posług, wygłosił wykład inauguracyjny roku akademickiego na temat „Tworzyć i studiować teologię po Synodzie na temat Słowa Bożego”, uczestniczył w *Curatorium*; nadal w Shillong przewodniczył Eucharystii, podczas pierwszej profesji zakonnej CMW, spotkał salezjanów koadiutorów w formacji, dla nich swoistej, złożył wizytę w Szkole apostoelskiej „Savio Juniorate”, spotkał nowicjuszy w Sunnyside; w końcu odwiedził Guwahati – Azara, z okazji zapoczątkowania nowego Uniwersytetu „Don Bosco”. W Inspektorii *INH* w *Hyderabad*, uczestniczył przez dwa dni w Zebraniu Konferencji Regionu Azji Południowej, był w nowicjacie w Manoarabad i postnowi-

cjacie w Karunapura, odwiedził parafię pw. „Santa Teresa”, szkołę im. „Don Bosco” i dom dla dzieci ulicy w Navajeevan. W Inspektorii *Bangalore (INK)* miał spotkanie z wykładowcami, studentami i *Curatorium* z „Kristu Jyoti College” w Bangalore; był w prenowicjacie w Mysore; powtórnie w Bangalore złożył wizytę w kościele pw. „Don Bosco” i w parafii pw. „Nostra Signora di Lourdes”.

W sobotę 22 sierpnia w Rzymie – Sacrofano wygłosił dzień skupienia do salezjanów księży i salezjanów koadiutorów z „Kwinkwenium”, z Regionu Włoch i Bliskiego Wschodu. W piątek 28 sierpnia we Frascati uczestniczył w Zebraniu inspektorialnym Okręgu Włoch Centralnych (*ICC*) na temat „Rok Kapłański”. W sobotę, 5 września w Mediolanie przedstawił Wiązanekę 2010 w Inspektorii Lombardia CMW i przewodniczył Eucharystii, podczas przekazania urzędu nowej Inspektorce.

W dniach od 14 do 19 września był w *New Delhi*, w Indiach. Tutaj, po pierwsze, miał spotkanie z Komisją inspektorialną ds. formacji. Następnie, w dniach 15-16, razem z Radcą ds. Duszpasterstwa miał spotkanie z Komisjami regionalnymi ds. formacji i duszpasterstwa młodzieżowego na temat trzeciej centralnej części KG26 odnoszącej się do „konieczności zapraszania”. W dniach 17-18 wziął udział w Komisji regionalnej ds. formacji. W *New Delhi*, oprócz tego, odwiedził szkołę techniczną w Okhla, szkołę w Alaknanda, dom dla dzieci ulicy w Ashalayam.

Od 21 września do 2 października był w *Brazylii i Argentynie*. W dniach 22-23 września w San Paolo uczestniczył w spotkaniu Komisji regionalnych ds. duszpasterstwa młodzieżowego i formacji Regionu Ameryki Łacińskiej – Stożek Południowy, które wspólnie rozważały trzecią centralną część KG26, dotyczącą „konieczności zapraszania”. Dnia 25-26 udał się do Buenos Aires, aby spotkać kierownictwo Salezjańskiego Instytutu Teologicznego (*ISET*) i swoistą wspólnotę formacyjną dla prezbiterów z San Justo. Od 27 września do 2 października spotkał wspólnoty formacyjne z Inspektorii Campo Grande: aspirantat i prenowicjat, nowicjat i postnowicjat; odwiedził parafię pw. Don Bosco oraz Muzeum kultur „Don Bosco”; w końcu spotkał się z Komisją inspektorialną ds. formacji.

Po sesji pośredniej Rady Generalnej, udał się do Mozambiku od 16 do 28 października; tutaj odwiedził nowicjat w Namasha, prenowicjat w Moamba oraz aspirantat w Matola. Uczestniczył w spotkaniu połączonych Komisji ds. duszpasterstwa młodzieżowego i formacji na temat trzeciej centralnej części KG26; następnie uczestniczył w Komisji regionalnej ds. formacji i w spotkaniu Inspektorów Regionu Afryki i Madagaskaru.

Kolejno, wziął udział w spotkaniu Komisji regionalnych ds. duszpasterstwa młodzieżowego i formacji dla Regionu Ameryki Środkowej w Limiem w dniach 30-31 październik, i później dla Regionu Europy Północnej w Krakowie w dniach 5-6 listopada. W Krakowie potem uczestniczył w spotkaniu Komisji regionalnej ds. formacji tego samego Regionu, w dniach 6-7 listopada. Dla Regionu Włoch i Bliskiego Wschodu połączone zebranie Komisji ds. duszpasterstwa młodzieżowego i formacji odbyło się w Rzymie-San Tarcisio w dniach 10-11 listopada; następnie odbyło się zebranie Komisji regionalnej ds. formacji w dniach 12-13 listopada.

W końcu, Radca ds. Formacji, dnia 18 listopada uczestniczył w *Curatorium* w Turynie-Crocetta; dnia 19 listopada w Komisji ds. miejsc duchowości salezjańskiej i w *Curatorium* ds. swoistej formacji salezjanów koadiutorów na Valdocco; dnia 5 grudnia w *Curatorium* studentów teologii z „Gerini” w Rzymie.

Radca ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego

Pierwszym zaangażowaniem Rady ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego w miesiącu sierpniu 2009 było to, aby uczestniczyć w spotkaniu dla nowo nominowanych Dyrektorów Inspektorii z Hiszpanii, które odbyło się w domu inspektorialnym w León, od 31 lipca do 6 sierpnia.

Od 8 do 16 sierpnia Radca uczestniczył w „Confronto 2009”, w którym wzięło udział przedstawicielstwo około 250 młodych animatorów z różnych krajów Europy. Końcowy moment „Confronto” został ubogacony obecnością Księdza Generała i Matki Generalnej dialogującymi z młodzieżą, po czym nastąpiła celebracja eucharystyczna konkludująca.

W końcu sierpnia, od 30 sierpnia aż do 1 września 2009, ks. Fabio Attard, razem z ks. Antonim Balcerzakiem poprowadził trzy dni refleksji i studium dla salezjanów, salezjanek i świeckich współpracowników w dziedzinie Duszpasterstwa Młodzieżowego w Austrii.

Kolejno miało miejsce sześć spotkań w Regionach, podczas których dykasterium Duszpasterstwa Młodzieżowego i dykasterium ds. Formacji, wspólnie prowadzili dni studium na temat animacji powołaniowej i kierownictwa duchowego młodzieży do salezjańskiego życia zakonnego. Spotkania były: od 12 aż do 19 września 2009 podczas wizyty animacji w Nuova Delhi. Drugie spotkanie w Brasilia, Brazylii, od 28 września do 1 października 2009. Trzecie spotkanie odbyło się w Maputo, w Mozambiku, od 19 do 25 października, podczas gdy czwarte spotkanie miało miejsce w Limie, Peru, od 26 do 31 października 2009. Ostatnie dwa spotkania zostały przeprowadzone w Europie: w Krakowie, w Polsce, od 3 do 8 listopada 2009; i w Rzymie, od 10 do 13 listopada 2009 r.

W ciągu pierwszych dni października ks. Fabio uczestniczył w zebraniach *sesji pośredniej* Rady Generalnej.

Radca został zaproszony do wygłoszenia trzech konferencji na temat duszpasterstwa młodzieżowego, konieczności wychowania i kierownictwa duchowego: pierwsza w Nave, jako Wykład inauguracyjny na rozpoczęcie roku akademickiego 2009-2010, w sobotę 10 października 2009; druga konferencja została wygłoszona w Messynie, na Kongresie, który dotyczył Konieczności Wychowania, w poniedziałek 23 listopada 2009; ostatnia konferencja odbyła się na Valdocco, w Turynie, w sobotę 28 listopada 2009, zaproponowana przez ICP dla salezjanów, salezjanek i świeckich współpracowników na temat kierownictwa duchowego.

Poza tym Radca uczestniczył także w następujących spotkaniach: spotkanie z zarządem DBYN w Brukseli, od czwartku 15 do soboty 17 października 2009; udział w konferencji na temat ewangelizacji, wygłoszonej przez Jego Ekscelencję Coda w Turynie-Crocetta, w piątek 13 listopada 2009 r.

Ostatnie dwa obowiązki były następujące: konsultacja na nowego Inspektora w Wielkiej Brytanii, od 14 do 19 listopada 2009; pierwsze

spotkanie ekipy do Przemyslenia Duszpasterstwa Młodzieżowego, które miało miejsce na w Domu Generalnym od piątku 20 listopada aż do niedzieli 22 listopada 2009 r.

Radca ds. Komunikacji Społecznej

Ksiądz Generał powierzył Radcy ds. Komunikacji Społecznej (SC), ks. Filiberto González, Wizytację nadzwyczajną Inspektorii Meksykańskiej – *México (MEM)*. Została ona przeprowadzona w dwóch okresach: pierwszy od 1 sierpnia do 30 września i drugi od 3 do 24 listopada. W tym czasie ks. Filiberto spotkał się z Inspektorem i jego Radą, ze wszystkimi wspólnotami zakonnymi i wspólnotami wychowawczymi oraz ze znaczącymi grupami animacji wychowawczo-duszpasterskiej. Na zakończenie Wizytacji przedstawił wszystkim współpracownikom Inspektorii sprawozdanie, przewodniczył celebracji eucharystycznej i zatrzymał się z nimi na wspólny obiad.

Oprócz zwykłych obowiązków Wizytacji, 6 sierpnia Radca przewodniczył celebracji złożenia ślubów zakonnych przez CMW z Meksyku Południowego (MME), i 15 sierpnia – ślubów wieczystych jednego ze współpracowników z MEM i pierwszej profesji współpracowników z Inspektorii MEG i MEM, te dwie celebracje odbyły się w Narodowym Sanktuarium Maryi Wspomożycielki w Cittá di Messico.

Podczas wizyty we wspólnotach z Puebla nagrał godzinny wywiad dla TV „El Sembrador”, w którym przedstawił 150 rocznicę założenia Zgromadzenia, Księdza Bosko wychowawcę i Oratorium, System Zapobiegawczy oraz salezjańskie Misje w programie dla całej Ameryki języka hiszpańskiego.

Dnia 1 października powrócił do domu Generalnego i wziął udział w sesji pośredniej Rady Generalnej: od 4 do 14 października.

Od 15 do 18 października uczestniczył, razem z ks. Jaime González, członkiem Dykasterium ds. Komunikacji Społecznej (CS), w spotkaniu Delegatów ds. CS z Regionu Iberica w Barcelonie (Martí Codolar i Sarriá).

Od 23 do 30 października wziął udział, razem z ks. Julian Fox, członkiem Dykasterium ds. CS, w trzech spotkaniach, które odbyły się w do-

mu inspektorialnym z Hyderabad w Indiach, dla Regionu Azji Południowej: Delegatów Inspektorialnych ds. CS, Wydawców Biuletynu Salezjańskiego i Dyrektorów Wydawnictw oraz Dyrektorów Centrów Formacji do CS. Odwiedził i skierował słowa pozdrowień do chłopców ulicy, przyjętych w dziele Księdza Bosko.

Po powrocie do Meksyku, 3 listopada ks. Filiberto kontynuował drugą część Wizytacji nadzwyczajnej, zakończając ją 24 listopada.

W międzyczasie członkowie ekipy Dykasterium, oprócz zwykłych prac, zadbali o produkcję *DVD* z Wiązanką i ze 150 rocznicą założenia Zgromadzenia, publikację rocznika „Salesiani 2010”, oraz wśród innych rzeczy *make over* witryny *sdb.org*.

Radca ds. Misji

Zaraz po letniej sesji plenarnej Rady Generalnej, ks. Václav Klement wyjechał na Wizytację Nadzwyczajną Delegatury inspektorialnej *Papua New Guinea i Isole Salomone*, przynależącej do Inspektorii FIN (2-28 sierpień). Przemierzając po raz drugi jako Wizytator dziesięć wspólnot z 38 współbraćmi, mógł zauważyć jakościowy wzrost misyjny, zapału salezjańskiego, dzieląc się ze współbraćmi wyzwaniem cierpliwej pracy powołaniowej i ewangelizacyjnej.

Następnie Radca poprowadził dla Ameryki, razem z Radczynią Generalną ds. misji CMW, S. Alaide Deretti, seminarium formacyjne dla delegatów i koordynatorek animacji misyjnej (Cumbayá-Ekwador, 29 sierpień – 4 wrzesień), w którym uczestniczyło 30 SDB i 37 CMW. Wśród rozlicznych owoców wydarzenia było wspólne przygotowanie i animacja poprzez trzy Dykasteria ds. misji salezjańskiej (CS, Misje, Duszpasterstwo młodzieżowe), ze wsparciem logistycznym i fachowym „Centrum Regionalnego Formacji Ciągłej” z Quito oraz Inspektorii Ekwadoru.

Kurs przygotowawczy do *140. wyprawy misyjnej* (Rzym-Salesianum i Colle Don Bosco, 5-27 wrzesień) był poprowadzony pierwszy raz po KG26 przez całą ekipę Dykasterium: ks. Alfred Maravilla (formacja misyjna), ks. Stanisław Rafałko (prokury-projekty, wolontariat misyjny), ks. Dionisio Pacheco (sekretarz, kurs misjonarzy UPS). Ksiądz

Generał wręczył Krzyże misyjne 33 misjonarzom SDB, 6 misjonarkom CMW, 15 świeckim wolontariuszom misyjnym, pochodzącym z pięciu krajów Europy.

Następnie Radca pozostał w Turynie z wizytą w Prokurze (28-29 wrzesień), której Dyrektorem jest ks. Pier Luigi Zuffetti, zapoznając się z personelem i doceniając całość ofiarowanej pracy.

Pierwsza wizyta animacyjna, dotycząca misjonarzy dla „Projektu Europa” odbyła się – od 30 września do 3 października – z dwunastoma misjonarzami pracującymi na Węgrzech w Budapeszcie i Kazincbarcika. W czasie powrotu uczestniczył w dorocznym spotkaniu Inspektorów z Rejonu *CIMEC* (CEP, CRO, SLK, SLO, UNG) w Bratysławie, razem z Radcą Regionalnym ks. Štefan Turanský (3-4 październik), wnosząc wkład do animacji misyjnej.

Po *sesji pośredniej* Rady Generalnej, Radca ds. misji wziął udział w IX Zebraniu generalnym „Don Bosco Network” (Rzym-Sacro Cuore, 15-16 października), po czym przewodniczył Kongresowi misyjnemu w Venezia-Mestre (INE), z zaproszeniem różnych grup misyjnych z Inspektorii Triveneto.

Jako owoc pierwszego spotkania Komisji ds. „Projektu Europa”, ks. Klement złożył wizytę w kilku Inspektoriatu Europy Północnej, aby zweryfikować przyjęcie i sukcesywną formację współbraci, którzy zostali posłani przez Księdza Generała, aby przyczynić się do ożywienia charyzmatu salezjańskiego. Kilka krótkich wizyt w Inspektoriatu GBR (London, 19-20 października); IRL (Dublin, 21-22 października); BEN i FRB (Bruxelles, Leuven, Amsterdam – 23-24 października) i w końcu AUS (Wien, 26-27 października). W tym samym czasie mógł podzielić się owocami wizyt ze wszystkimi Inspektorami Rejonu Tedesco-Atlantica (Benediktbeuern, 25 październik).

Aby odzyskać siły fizyczne i duchowe Radca odbył krótkie odwiedziny w rodzinie i następnie wygłosił Rekolekcje w Sebrance (CEP), w dniach 28 październik – 6 listopad. Przed powrotem do Rzymu poprowadził inspektorialne dni Inspektorii z Pragi o temacie „Ewangelizacja salezjańska dzisiaj”; uczestniczyło w nich około 200 członków, z 7 grup FS (Rodziny Salezjańskiej).

Krótką wizytą w nowej obecności misyjnej, w *Bangladesh*, w Utrail (9-14 listopada) pozwoliło poznać nadzieje i wyzwania pierwszej placówki zapoczątkowanej przez ks. Francis Alencherry w lutym 2009 roku; spotkał także Biskupa z Mymeshing, Jego Ekscelencję Ponen Paul Kubi, CSC.

Ostatnie seminarium regionalne w 2009 roku, dla Delegatów animacji misyjnej odbyło się w Manila, „Tuloy sa Don Bosco”, z uczestnictwem 15 Delegatów SDB i 7 CMW, w dniach 15-18 listopada.

Jako część dynamiki *DOMISAL* (Dzień Misji Salezjańskiej) 2010 – „*Salezjanie Księdza Bosko kroczą razem z Cyganami – Sinti*” – Radca uczestniczył w międzynarodowym Zjeździe w Košice-Bardejov (SLK, 20-23 listopada), z udziałem 89 SDB, CMW, świeckich współpracowników i także licznych Cyganów włączonych w tę misję.

Ostatnim wydarzeniem semestru było „Seminarium dla Dyrektorów Prokur inspektorialnych”, które odbyło się w Rzymie, w Domu Generalnym, w dniach 25-28 listopada. Razem z Radcą ds. misji i Ekonomem Generalnym, uczestniczyło w nim 37 Dyrektorów Prokur, przybyłych ze wszystkich ośmiu Regionów salezjańskich.

Począwszy od miesiąca sierpnia Dykasterium ds. Misji rozpoczęło tworzenie w witrynie www.sdb.org (AGORA-zarezerwowana), płaszczyznę wewnątrz aktywną dla formacji misyjnej (w pięciu językach) i animacji misyjnej. W ten sposób są do dyspozycji wszystkie podstawowe materiały dla Delegatów animacji misyjnej, bądź też trzydzieści zasadniczych tematów formacji misyjnej, na wzorze dorocznego kursu dla nowych misjonarzy (trzy jednostki: dynamiki kulturowe, uzasadnienie misyjności, dynamiki misji salezjańskich).

Ekonom Generalny

Zakończona sesja letnia Rady Generalnej i ko. Claudio Marangio od 12 do 26 września udał się do Kolumbii z wizytą animacji do dwóch Inspektorii, Bogotą i Medellín; w Bogotą jego wizyta włączyła się w tą nadzwyczajną Radcy Regionalnego.

Powróciwszy do Rzymu, 2 października, udał się do Turynu-Valdocco na spotkania z Inspektorem ICP i Prokuratorem misyjnym,

w związku z odnowieniem Umowy między Inspektorią Piemontu i Dyrekcją Generalną. Następnego dnia, 3 października, wziął udział w Radzie administracyjnej Wydawnictwa SEI.

Wróciwszy do Rzymu, od 5 do 14 października, uczestniczył w *sesji pośredniej* Rady Generalnej, po zakończeniu której, od 16 do 19 udał się z wizytą do Delegatury Ukraińskiej.

Ciągle w miesiącu październiku, od 28 do 29 uczestniczył w spotkaniu Rady Prokury misyjnej w Bonn, aby następnie pojechać z wizytą animacyjną do dwóch Inspektorii w Brazylii – Porto Alegre (od 31 października do 6 listopada) i Brazylii - Campo Grande (od 6 do 13 listopada).

Po powrocie do Rzymu, dnia 19 listopada, razem z Radcą ds. Formacji, udał się do Turynu, aby wziąć udział w pracach Komisji Centralnej „Projektu Valdocco”. Wciąż razem z Radcą ds. Formacji, dnia 24 listopada przewodniczył pracom Rady Wyższej Administracji dzieła PAS.

W końcu od 25 do 28 listopada, wspólnie z Radcą ds. Misji, przewodniczył seminarium dla inspektorialnych Prokuratorów misyjnych w Domu Generalnym.

Radca Regionu Afryka – Madagaskar

Radca Regionalny dla Afryki i Madagaskaru, ks. Guillermo Basańes, w czasie drugiej połowy sierpnia 2009 roku, wdrożył konsultację na nominację nowych Przełożonych w Wizytatoriach Afryki Tropikalno-Równikowej (ATE), Afryki Zachodniej języka angielskiego (AFW) i Afryki Zachodniej języka francuskiego (AFO). Przeprowadził animację różnych posiedzeń ze współbraćmi w Yaoundé (Kamerun) w Wizytatorii ATE; w Ibadan (Nigeria), w Ashaiman (Ghana) i w Freetown (Sierra Leone) w Wizytatorii AFW; i ostatecznie w Lomé (Togo) w Wizytatorii AFO.

Dnia 2 września rozpoczął *Wizytację Nadzwyczajną w Wizytatorii ZMB*, przemierzając wszystkie wspólnoty i spotykając każdego ze współbraci w czterech państwach, które tworzą tę Wizytację: Zambia, Malawi, Zimbabue i Namibia. Wizytacja w ZMB zakończona 26 listopada na spotkaniu z Radą Wizytatorii, w Domu Inspektorialnym w Cha-

wama (Lusaka, Zambia). Do tego momentu Radca Regionalny zwizytował już 32 kraje z 37, które stanowią część Regionu.

Wizytacja Nadzwyczajna w ZMB miała przerwę w miesiącu październiku, w którym ks. Basańes wziął udział w *2 Zgromadzeniu Specjalnym dla Afryki Synodu Biskupów*, od 4 do 25 października. Był jednym z Ojców Synodalnych Salezjańskich, którzy uczestniczyli w tym znamienym wydarzeniu.

W tym samym dniu zakończenia Synodu, powrócił do Afryki, a właściwie do Maputo (Mozambik), gdzie przewodniczył ósmej Konferencji Inspektorii i Wizytatorii Afryki i Madagaskaru (CIVAM). Była to sprzyjająca sposobność, aby przekazać osobiście wiadomości i doświadczenie Synodu. Dnia 1 listopada, po zakończeniu spotkania CIVAM, złożył wizytę w nowicjacie międzyinspektorialnym w Namaacha.

Od Maputo, 2 listopada, Radca Regionalny rozpoczął ponownie Wizytację w ZMB, przyjeżdżając do Harare (Zimbabwe). W końcu listopada powrócił do Rzymu, aby wziąć udział w zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej.

Radca Regionu Ameryki Łacińska – Stożek Południowy

Po zakończeniu sesji czerwiec–lipiec Rady Generalnej, ks. Natale Vitali uczestniczył w *Curatorium* Regionalnego Centrum Formacji dla Koadiutorów (*CRESCO*) w Gwatemali. Byli obecni po raz pierwszy obydwaj Radcy Regionalni Ameryki. Z Regionu Ameryki Łacińskiej – Stożek Południowy uczestniczył jeden przedstawiciel formacji, ks. Santiago Negrotti z ABA i 7 współbraci koadiutorów.

Dnia 8 sierpnia rozpoczął *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii z Recife, Brazylia*. Ta salezjańska Inspektoria ma 18 wspólnot i 106 salezjanów, którzy pracują w szkołach, parafiach, dziełach socjalnych i innych dziełach, na rzecz ubogich dzieci i młodzieży. Wizytacja zakończyła się 12 listopada.

Wizytator jednocześnie przeprowadził konsultację na nowego Inspektora w Recife, na ośmiu spotkaniach, w których uczestniczyło 100 salezjanów z Inspektorii.

Od 17 do 20 sierpnia, Radca Regionalny uczestniczył w *Curatorium* Studentatu teologicznego z São Paulo, Lapa. Następnie, towarzy-

szyl Księdzu Generałowi w czasie wizyty animacyjnej, którą przeprowadził od 21 do 25 sierpnia w Inspektorii Campo Grande i od 26 do 29 w Inspektorii Recife.

Dnia 31 sierpnia spotkał się z Radą Inspektorialną z Buenos Aires i 1 września z *Curatorium* Studentatu teologicznego z Buenos Aires, gdzie znajdują się wszyscy studenci teologii z Argentyny salezjańskiej.

Dnia 3 września, wziął udział w zebraniu Rady Inspektorialnej z Paragwaju i uczestniczył w spotkaniu salezjanów kapłanów i koadiutorów z *CISUR*, którzy przeżywają swoje pierwsze pięć lat kapłaństwa lub swojej profesji wieczystej.

W dniach 23 i 24 września uczestniczył w spotkaniu Delegatów ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego i ds. Formacji z Regionu w São Paulo, z obecnością ks. Fabio Attard i ks. Francesco Cereda.

Od 28 aż do 30 września wziął udział w spotkaniu *Inspektorów Regionu, w mieście Manaus*, Brazylia, z obecnością Księdza Generała i jego Wikariusza. Dnia 29 września rozpoczął swoją posługę jako Przełożony Inspektorii Manaus ks. Benjamin Morando.

Następnie, 1 października Radca Regionalny uczestniczył w zebraniu Dyrektorów Inspektorii z Manaus.

W dniach 20-21 października, w czasie Wizytacji nadzwyczajnej, spotkał się z Dyrektorami Inspektorii z Recife, Delegatami Duszpasterstwa Młodzieżowego i także Proboszczami.

Dnia 26 i 27 października zebrał się z pięcioma Radami inspektorialnymi z Argentyny salezjańskiej, w zakresie pracy, która pozwoli na wdrożenie w Argentynie dwóch nowych Inspektorii.

Dnia 13 listopada, w Córdoba, uczestniczył we wspólnym spotkaniu Inspektorów Salezjańskich i Inspektorek CMW, i 15 listopada – w zebraniu Inspektorów z *CISUR*.

Dnia 16 listopada udał się do Inspektorii z Porto Alegre, Brazylia, z wizytą do domów formacyjnych i aby wziąć udział w zebraniu Rady Inspektorialnej; tak samo uczynił dnia 19 w Inspektorii z Urugwaju, wizytując także studentat teologiczny, który jest wspólnie w Paragwaju; uczynił tak samo w Chile, uczestnicząc w Radzie inspektorialnej i dokonując wizytacji w nowicjacie, postnowicjacie i teologacie.

Dnia 27 listopada powrócił do Rzymu.

Radca Regionu Ameryka Środkowa

Po zakończeniu letniej sesji plenarnej Rady Generalnej, ks. Esteban Ortiz González, Radca Regionalny dla Ameryki Środkowej, w sobotę 1 sierpnia udaje się w podróż do Gwatemali (CAM), aby wziąć udział w *Curatoriun* z CRESCO (Centrum Formacji Specyficznej dla Salezjanów Koadiutorów), które przebiega w dniach 3 i 4 sierpnia.

W czwartek, 6 sierpnia, udaje się do Bogotą (COB) i uczestniczy, w piątek 7, w *Curatoriun* Wspólnoty Formacyjnej studentów teologii z Inspektorii z Andów (BOL, COB, COM, ECU, PER).

W niedzielę, 9 sierpnia, udaje się do Montrealu, gdzie bierze udział w rekolekcjach Współbraci Wspólnot Kanadyjskich, w prowadzonych 1 lipca 2009 w Inspektorii z New Rochelle (SUE);kaznodzieją jest ks. Michael Winstanley, Inspektor Wielkiej Brytanii (GBR).

W niedzielę, 16 sierpnia, jedzie do Medellin (COM), aby spotkać Inspektora ks. Vidal Niebles i Radę inspektorialną i odwiedzić domy formacyjne. We wtorek 18, po południu, uczestniczy w pogrzebie ks. Gustavo Acosta, współbrata z Inspektorii, który zmarł rano tamtego dnia, po długiej chorobie.

Następnego dnia, w środę 19 sierpnia, ks. Esteban Ortiz podróżuje do Bogotą, aby rozpocząć, w imieniu Księdza Generała, *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii „San Pietro Claver” (COB)*. Tego samego dnia spotyka Inspektora, ks. Mario Peresson; następnego dnia, w czwartek 20 sierpnia, Radę inspektorialną, Salezjanów ze Wspólnot z Bogotą i Mosquera, w obecności których zaczyna *Wizytację Nadzwyczajną*, podczas gdy wieczorem tego samego dnia, we Wspólnocie Teologatu, rozpoczyna wizytację domów (19).

W czasie trwania Wizyty Nadzwyczajnej, Radca Regionalny uczestniczy, 3 i 4 września, w zebraniu Dyrektorów, i w sobotę 5 w „święcie inspektorialnym” we Wspólnocie „La Holanda”, która obchodzi 40. rocznicę założenia Szkoły Rolniczej. Tutaj, wśród celebrazji jest obecny Jego Ekscelencja Jesús Coronado, Biskup emeryt z Duitama, założyciel dzieła.

Od 12 do 20 września jest obecny w Inspektorii, jako część działalności Wizyty Nadzwyczajnej, Ekonom Generalny, ko. Claudio Marangio.

W niedzielę 18 października ks. Esteban Ortiz przerywa wizytację we Wspólnocie, aby udać się do Limy i koordynować *doroczne zebranie Inspektorów Regionu Ameryki Środkowej*. Spotkanie odbywa się od 19 do 23 października; Ksiądz Generał, razem ze swoim Wikariuszem ks. Adriano Bregolin, jest obecny w czasie dwóch dni.

Zakończone zebranie Inspektorów, wszyscy uczestniczą w wykładach dotyczących V Konferencji Generalnej Episkopatu Ameryki Łacińskiej zorganizowanej w Aparecida, której przewodniczył Ksiądz Generał przy współpracy z Jego Ekscelencją Pedro Barreto, Arcybiskupem z Huancayo, Jego Ekscelencją Norbert Strotmann, Biskupem z Chosica, dr Luis Solari, i ks. Rafael Borges, członkiem *équipe* Dykasterium ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego. Biorą tu udział także Delegaci Inspektorialni ds. Formacji i ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego, konsulenci Salezjańskiego Ruchu Młodzieżowego Inspektorii z Regionu, oraz członkowie *équipe* regionalnej, która koordynuje pracę z młodzieżą w sytuacji zagrożenia.

Inspektor ks. Vicente Santilli i jego Rada, tak samo jak współpracują z Inspektorii (PER), dali wszystko z siebie, aby zapewnić jak największy udział we wszystkich spotkaniach.

W środę 28 października Radca Regionalny powraca do Bogotą, aby zakończyć Wizytację Nadzwyczajną. W sobotę 7 listopada, w Szkole im. „León XIII” przedstawił końcowe sprawozdanie Dyrektorom Wspólnot i Współbraciom, którzy przybyli na zakończenie Wizytacji; po południu spotyka Inspektora i jego Radę.

W niedzielę 8 listopada, podróżuje do Quito, gdzie spotyka Inspektora ks. Marcelo Farfán i jego Radę, aby dokonać refleksji nad listem, który Ksiądz Generał przesłał po niedawnej Wizytacji Nadzwyczajnej w Inspektorii p.w. Najświętszego Serca Jezusowego w Ekwadorze (ECU). W trakcie postoju w Quito, skierowuje słowa pozdrowień do uczestników spotkania trzeciego stopnia na temat salezjańskości w Centrum Regionalnym, spotyka *équipe* Centrum i uczestniczy w inauguracji Kapituły Inspektorialnej.

W środę 11 listopada przejeżdża do Port-au-Prince aby animować konsultację dotyczącą nominacji nowego Przełożonego Wizytatorii pw. „Beato Filippo Rinaldi” z Haiti (HAI). W czwartek 12 odbywa się spotkanie w prenowicjacie w Thorland z uczestnictwem 51 współbraci ze wszystkich Wspólnot z HAI, aby dokonać refleksji i modlić się z okazji konsultacji.

W piątek 13 ks. Ortiz kontynuuje podróż do Santo Domingo i następnego dnia, w godzinach porannych, uczestniczy w spotkaniu dwóch Rad inspektorialnych (SDB i CMW); następnie spotyka Inspektora ks. Víctor Pichardo i jego Radę.

W niedzielę 15 listopada jedzie do New York, aby odwiedzić swoją rodzinę; w czwartek 19 udaje się do New Rochelle, aby spotkać Inspektora ks. Thomas Dunne i wziąć udział w zebraniu Rady inspektorialnej SUE, której przewodniczy Wikariusz Księdza Generała, ks. Adriano Bregolin.

Ostatecznie, w piątek 27 listopada powraca do Rzymu na zimową sesję plenarną Rady Generalnej.

Radca Regionu Azja Wschodnia i Oceania

Radca Regionalny dla Regionu Azji Wschodniej – Oceanii, ks. Andrew Wong, wyjechał z Rzymu 1 sierpnia 2009 roku na wizytację Regionu. Udał się do Manili, gdzie w dniach 3-12 sierpnia wygłosił Rekolekcje.

Następnie spędził okres 13-25 sierpnia w Wizytatorii z Timor Est-Indonesia (ITM). Tam spotkał się z Inspektorem, Radcami inspektorialnymi i Dyrektorami w obliczu rozeznania dla przyszłej konsultacji w roku 2010 na nominację nowego Przełożonego Wizytatorii.

Od 26 do 31 sierpnia udał się do Wizytatorii z Myanmar (MYM). Także tam, jak w Wizytatorii ITM, dokonał przygotowań do konsultacji na nominację nowego Przełożonego w przyszłym roku.

W dniach od 1 do 6 września, przeprowadził wizytę animacji w Inspektorii z Tajlandii (THA), przede wszystkim we wspólnotach, w których nie mógł dokonać wizytacji w zeszłym roku. To są wspólnoty na południu kraju. W Hua Hin, mógł spotkać się ze współbraćmi i innymi członkami Rodziny Salezjańskiej, zebranymi na seminarium na temat

św. Franciszka Salezego, któremu przewodniczył ks. Joseph Boenzi. Na zakończenie swojej wizyty we wspólnotach, otrzymał wiadomość o wypadku drogowym i śmierci współbrata ks. Gerardo Macapinlac, dyrektora jednej ze wspólnot w Inspektorii Filipin Północnych. Pobłogosławił zwłoki, zanim zostały przetransportowane do Manili na pogrzeb i pochówek.

Od 7 do 10 września Radca Regionalny był w Kambodży na wizytacji wspólnot z Sihanoukville (na południu kraju) i Poipet (na północy). W istocie, nie mógł dokonać wizytacji w Sihanoukville z powodu deszczu i powodzi na drogach.

Natomiast, od 11 do 15 września dokonał wizytacji we wspólnotach z Inspektorii Japońskiej (GIA). Dnia 14 września, wraz ze współbraćmi mógł celebrować 80. rocznicę profesji zakonnej ks. Clodoveo Tassinari, w Beppu-Sōenchō. Przeżycie bardzo wzruszające, gdy w duchu rodzinnym i radości, misjonarze oraz miejscowi współpracownicy mogli podzielić się historią odległych lat początków obecności Salezjanów w tym kraju. W rzeczywistości, od 1931 Beppu było centrum misyjnym dla misjonarzy cudzoziemców.

Dnia 16 września ks. Wong przemieścił się z Japonii do Hongkongu i rozpoczął *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii Chińskiej* (CIN). Współbracia z Inspektorii znajdują się w Hongkongu, Macau, Mainland China i Tajwanie. W dniach 22-24 października Radca dokonał przerwy w Wizytacji, aby udać się do Manili, gdzie uczestniczył w dorocznym spotkaniu *Curatorium* Regionu, które odbyło się w Centrum Studiów im. Księdza Bosko, Parañaque, Manila.

Od 25 października do 19 listopada Radca kontynuował *Wizytację Nadzwyczajną* w Inspektorii Chińskiej. W dniach 20-21 listopada, spotkał Inspektora, członków Rady inspektorialnej i Dyrektorów, kończąc w ten sposób *Wizytację Nadzwyczajną*.

Dnia 23 listopada Radca Regionalny wyjechał z Hongkongu i powrócił do siedziby w Rzymie.

Radca Regionu Azja Południowa

Radca Regionalny Azji Południowej, ks. Maria Arokiam Kanaga, wyjechał z Rzymu 2 sierpnia i przybył do wspólnoty salezjańskiej z Fu-

jairah, w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, aby przeprowadzić wizytę animacji. Wspólnocie jest powierzona jedna parafia i dwie szkoły. Po trzech dniach ubogaconych spotkaniami z wychowawcami i ludźmi, dnia 6 sierpnia, Radca Regionalny wyjechał do Chennai, w Indiach. Dnia 7 przemieścił się do Vijayawada w Inspektorii z Hyderabad, i następnego dnia spotkał około 40 współbraci z Inspektorii INH, przeprowadzając konsultację na nowego Inspektora.

W dniach 9 i 10 sierpnia, uczestniczył w spotkaniu SPCSA, któremu przewodniczył ks. Francesco Cereda, Radca generalny ds. Formacji i ks. Chrys Saldanha, współpracownik Dykasterium. Od popołudnia 10 aż do wieczoru dnia 11 sierpnia wziął udział w Zebraniu Semestralnym SPCSA („Salesian Provincial Conference of South Asia”). Na zakończenie zebrania spotkał się w Hyderabad z „chłopcami z ulicy” i następnie zatrzymał się na kolacji ze wszystkimi Inspektorkami i Delegatkami Konferencji inspektorialnej CMW z Indii.

Dnia 12 sierpnia, ks. Maria Arokiam przewodniczył pierwszej Konsulcie Rodziny Salezjańskiej na poziomie regionalnym. Na spotkaniu byli obecni wszyscy Inspektorzy SDB i Inspektorki CMW, z Założycielem grupy „Disciples”, Przełożone Generalne Zgromadzeń SMA i VSDB oraz przedstawiciele Zgromadzeń SMI i MSMHC. Grupa wyraziła swoje zadowolenie ze spotkania i zdecydowała, aby co dwa lata zrobić takie zebranie programacyjne dla wspólnego posłannictwa. Dnia 13 i 14 sierpnia, udając się do Inspektorii z Hyderabad, Radca Regionalny animował konsultację na nowego Inspektora w trzech różnych miejscach: Karunapuram, Hyderabad i Cuddappah. Złożył wizytę także we wspólnotach z Kurnool, Punganur, Cuddappah i Sodum w Inspektorii.

Powróciwszy do Chennai, uczestniczył w krajowym spotkaniu wszystkich salezjańskich wyższych Instytutów wychowania, które odbyło się w Ennore, Chennai. Byli obecni na zebraniu, które trwało dwa dni, przedstawiciele z około trzydziestu Instytutów. Dnia 19 sierpnia Radca Regionalny pojechał do Tiruchy i wziął udział w inauguracji uniwersyteckiego kursu studiów pośrednictwa w „Don Bosco Alaihal Communications Centre”. Dnia 20 sierpnia rozpoczął *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii z Tiruchy* (INT), celebracją eucharystyczną

w domu inspektorialnym, z udziałem wszystkich Dyrektorów. Rozpoczynając następnego dnia w domu z Kazhiappanallur, Radca Regionalny przeprowadził wizytację siedmiu domów, zakończył 2 września. Dnia 3 września uczestniczył w pogrzebie ks. Benjamin Puthota, który zmarł niespodziewanie w Turcji, gdzie był dyrektorem. Następnego dnia Radca Regionalny, powrócił do Tiruchy, spotkał się – w ramach Wizytacji nadzwyczajnej – z odpowiedzialnymi Rodziny Salezjańskiej i młodymi współbraćmi salezjanami. Przed swoim wyjazdem do Sri Lanki, 11 września, z wizytą animacji i na spotkanie z przełożonymi Wizytatorii, przeprowadził wizytację w kolejnych trzech domach. Powróciłszy 14 września, kontynuował wizytację domów, z wyjątkiem dnia 28 września, kiedy to spędził cały dzień na spotkaniu z młodymi współbraćmi kapłanami z „kwinkwenium”.

Dnia 1 października Radca Regionalny spotkał wszystkie Komisje z Inspektorii, aby rozważyć ich funkcjonowanie. Dnia 3 października powrócił do Rzymu, aby uczestniczyć w *sesji pośredniej Rady Generalnej*, z rozpatrzeniem Regionu Azji Południowej. Po ubogającym zebraniu, które trwało 10 dni, powrócił do Tiruchy dnia 15 października i ponownie podjął wizytację domów, aż do końca miesiąca. Dnia 30 października spotkał się z Radą inspektorialną, aby przedstawić główne spostrzeżenia. Następnego dnia przedstawił Dyrektorom i pozostałym współbraciom zebranych końcowe sprawozdanie z Wizytacji i przewodniczył Eucharystii dziękczynienia.

Dnia 4 listopada, Radca Regionalny udał się do Dimapur, aby spotkać Księdza Generała i jego Sekretarza ks. Juan José Bartolomé i towarzyszyć im w ich wizycie w Inspektoriat z Dimapur i Guwahati. Inspektoriat z Guwahati obchodziła uroczystość 50 rocznicy jej założenia, jako Inspektorii. Towarzyszył Księdzu Generałowi aż do dnia 10 listopada, kiedy to razem pojechali do Delhi. Ksiądz Generał i jego sekretarz złożyli wizytę w SPCSA House [„SPCI Center”], po czym z powrotem wyjechali do Rzymu.

Przez kolejne dwa dni Radca Regionalny uczestniczył – z programowym przemówieniem – w krajowym Seminarium na temat „Praw ludzkich dzieci i młodzieży”, zorganizowanym przez Fundację „Konrad Adenauer”, „Jugend Dritte Welt” i „Don Bosco Youth Animation

of South Asia”. Potem, od 14 do 16 listopada, złożył wizytę w dwóch placówkach salezjańskich w Kathmandu, Nepal. Później, od 19 do 25 listopada, udał się do Thiruvananthapuram, Kerala, na doroczne rekollekcje. Na dwa dni powrócił do Chennai i dnia 28 listopada powrócił do Rzymu.

Radca Regionu Europa Północ

Po zakończeniu sesji letniej Rady Generalnej, ks. Štefan Turanský, po krótkim okresie odpoczynku, rozpoczął *Wizytację nadzwyczajną w Inspektorii „Świętego Jana Bosko” we Wrocławiu, Polska (PLO)*, która odbyła się od 2 września do 23 listopada 2009.

Pierwsze spotkanie z Radą inspektorialną, Salezjanami odpowiedzialnymi za duszpasterstwo młodzieżowe i formację umożliwiło Radcy zdobyć ogólny obraz Inspektorii. Następnie odbyło się spotkanie z dyrektorami wspólnot salezjańskich i proboszczami salezjańskimi.

Wizytacja została przerwana, aby wziąć udział w celebracji pierwszej profesji zakonnej współbraci nowicjuszy z Pinerolo, która miała miejsce na Colle Don Bosco, w dniu 8 września. Ks. Turanský przewodniczył celebracji eucharystycznej, na zaproszenie Księdza Magistra nowicjuszy, także z tej racji, że ponad połowa nowicjuszy pochodziła z Regionu Europy Północnej. W ceremonii uczestniczyli liczni współbracia, rodzice, krewni i bardzo dużo młodzieży.

Następnie Radca udał się do Smižany (na wschód Słowacji), gdzie w domu Ojców Pallotynów, od 11 do 13 września, przewodniczył spotkaniu animacji dla około 50 Przełożonych różnych zgromadzeń zakonnych żeńskich. W ciągu trzech dni przedstawił treść Instrukcji Kongregacji ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego na temat „*Postuga władzy i posłuszeństwo*” (11 maj 2008).

Dnia 15 września na nowo podjął Wizytację nadzwyczajną Inspektorii z Wrocławia. Ta Inspektoria, po prawie dwudziestu latach od upadku komunizmu, stara się dostosować do nowych wyzwań: wejście kraju do Unii Europejskiej, migracja młodzieży i całych rodzin, niepewność ekonomiczna, sekularyzacja społeczeństwa, i podobne. W ostatnich latach Salezjanie otworzyli różnorodne nowe dzieła dla młodzieży (szkoły,

ośrodki wychowawcze dla trudnej młodzieży) z zamierzeniem poszerzenia obszaru swojego posłannictwa.

W trakcie Wizytacji Radca spotkał się także z różnymi grupami młodzieżowymi oraz złożył wizytę w różnych szkołach salezjańskich. Bardzo pożyteczne i dodające odwagi były przede wszystkim spotkania z nauczycielami, którzy z gorliwością i poświęceniem angażują się w salezjańskie wychowanie.

Bardzo podnosząca na duchu i korzystna była wizyta w międzyinspektorialnym nowicjacie w Kopcu. Znajduje się w nim obecnie 9 nowicjuszy (8 pochodzących z dwóch Inspektorii polskich i jeden z Okręgu Wschodniego).

Od 2 do 5 października ks. Turanský pojechał do Bratysławy (Słowacja), na spotkanie animacyjne Inspektorów i Wikariuszy inspektorialnych z obszaru CIMEC (pięć Inspektorii z Europy Centralnej). Była także sposobność, aby uczestniczyć w krótkich momentach w Kongresie liczącym około 800 animatorów.

Ponowna przerwa w Wizytacji miała miejsce w dniach 23-26 października w Benediktbeurn (Niemcy), gdzie odbyło się spotkanie animacji Inspektorów i Delegatów inspektorialnych z obszaru Atlantycko-niemieckiego. Tematem spotkania była *Formacja świeckich*, którzy pracują i angażują się w naszych dziełach. W spotkaniu uczestniczyli także różni eksperci z Belgii i Niemiec w kwestii tematu.

Od 2 do 7 listopada Radca wziął udział w spotkaniu animacji Delegatów Regionu Europy Północnej, zorganizowanym przez Radcę ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego, ks. Fabio Attard, i Radcę ds. Formacji, ks. Francesco Cereda. W końcu, uczestniczył w spotkaniu animacji KSIP w Warszawie, dnia 16 listopada.

Zakończenie Wizytacji nadzwyczajnej w Inspektorii z Wrocławia (23 listopada 2009) zostało uwydatnione najpierw na pięknym spotkaniu z Salezjanami Współpracownikami, zebranych ze wszystkich ich Centrów, i następnie na końcowym spotkaniu z Radą inspektorialną, z dyrektorami i proboszczami.

Dnia 29 listopada Radca powrócił do Rzymu, na sesję zimową Rady Generalnej, w jej pierwszych dniach – od 4 do 6 grudnia – przeprowadził konsultację na nominację przyszłego nowego Inspektora w Pra-

dze. Spotkania ze współbraćmi odbyły się w Pradze, Brnie i w Ostrawie, która w tym roku obchodzi uroczystość 75 rocznicy obecności salezjańskiej.

Radca Regionu Europa Zachodnia

Po zakończeniu zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej, Radca Regionalny ks. José Miguel Núñez opuszcza Rzym, aby udać się do León i uczestniczyć w kursie nowo mianowanych dyrektorów, który odbywał się w Domu inspektorialnym, w dniach 1-4 sierpnia. Dnia 4 sierpnia podróżuje do Barcelony, aby wygłosić rekolekcje dla asystentów z Regionu na temat KG26.

Na zakończenie rekolekcji, dnia 11 sierpnia, ks. José Miguel udaje się do Turynu, aby uczestniczyć w „Confronto Europeo 2009”, wraz z młodzieżą z MGS.

Dnia 15 sierpnia znajduje się w Granada na rozpoczęcie nowego etapu nowicjatu salezjańskiego w tym mieście. Celebracją eucharystyczną, której przewodniczy Ksiądz Radca Regionalny, pięciu formatorów salezjańskich i siedmiu nowicjuszy rozpoczyna drogę formacji.

W dniach 17-20 sierpnia bierze udział w spotkaniu grupy refleksji z Regionu Europy Zachodniej, w klasztorze w Oseira (Ourense), którego tematyką jest sytuacja życia salezjańskiego na kontynencie europejskim, wyzwania i perspektywy.

Między 21 a 27 sierpnia ks. José Miguel głosi rekolekcje dla Salezjanów z Inspektorii z Bilbao, w domu salezjańskim w Pake-Leku w Urnieta (Guipuzkoa).

Od 30 sierpnia do 2 września Radca uczestniczy w dorocznym spotkaniu formatorów z Hiszpanii i później w Komisji Regionalnej ds. formacji w Madrycie, w domu El Plantío.

Między dniami 3 i 7 września ks. José Miguel przeżywa dni osobistego skupienia w klasztorze San Pedro w Cardena, w Prowincji Burgos. Od 7 do 14 września, spędza tydzień czasu na odpoczynku w rodzinie, w mieście Mérida.

Dnia 15 września ks. José Miguel rozpoczyna *Wizytację Nadzwyczajną w Inspektorii z Bilbao*. Wizytacja toczyć się będzie prawie

w trakcie trzech miesięcy, z kilkoma przerwami na inne wydarzenia z Regionu Europy Zachodniej i Zgromadzenia.

W dniach 10-11 października udaje się do miasta Algeciras na inaugurację roku jubileuszowego 75 lat obecności salezjańskiej.

W dniach 3-5 listopada przewodniczy zebraniu Konferencji Iberica w Madrycie i uczestniczy w spotkaniu z CIEP, organ koordynacyjny CMW w Hiszpanii i Portugalii, razem z tą samą Konferencją Iberica.

Jeszcze w miesiącu listopadzie, Radca uczestniczy w rekolekcjach, które Ksiądz Generał głosi w Lizbonie dla Rad inspektorialnych z Regionu Europy Zachodniej. Rekolekcje odbywają się w dniach 15-21 listopada. Lecz dnia 20, ks. José Miguel jedzie do Rzymu, aby uczestniczyć w zebraniu Komisji powołanej przez Księdza Generała dla prze-myślenia Duszpasterstwa Młodzieżowego w Zgromadzeniu. Spotkanie odbywa się w dniach 20-22 listopada.

Następnie Radca powraca do Bilbao, aby zakończyć Wizytację Nadzwyczajną na zebraniu z Radą inspektorialną i Dyrektorami.

Dnia 29 listopada, ks. José Miguel wygłasza konferencję na temat „Ewangelizować w nowych obszarach misyjnych”, podczas VII Krajowych Dni Duszpasterstwa Młodzieżowego, które odbywają się co roku w Sewilli.

Dnia 30 listopada powraca do Rzymu, aby uczestniczyć w zimowej sesji plenarnej Rady Generalnej.

Radca Regionu Włochy i Bliskiego Wschodu

Od 2 do 13 sierpnia 2009, ks. Pier Fausto Frisoli udał się w odwiedziny do brata i rodziców. Od 14 do 16 uczestniczył w „Confronto Europeo” w Colle Don Bosco, po czym (od 17 do 19 sierpnia) udał się z wizytą do współbraci, którzy wkrótce będą składali profesję wieczystą, i następnie (od 20 do 22 sierpnia) do współbraci kapłanów pierwszego kwinkwennium święceń kapłańskich i profesji wieczystej. Po krótkim powrocie do siedziby, od 26 do 28 sierpnia udał się do Messyny, aby złożyć wizytę współbraciom, którzy przechodzą pierwszy etap przygotowania do profesji wieczystej. W miesiącu wrześniu uczestniczył w Dniu Szkoły zorganizowanego przez Inspektoriat Lombardo-Emiliana

w Bolonii i Mediolanie. Dnia 10 września spotkał personel krajowej siedziby z VIS. Dnia 12 i 13 września uczestniczył w Rignano Garganico (Foggia) w prezentacji książki o ks. Angelo Gentile.

Następnie wziął udział w Radzie Inspektorialnej Okręgu Włochy Centralne (ICC). Od 21 do 23 września w Rzymie „Sacro Cuore” przewodniczył Konferencji Inspektorów z Regionu. Dnia 24 września spotkał współbraci ze wspólnoty Posługi Krajowej w Rzymie „San Lorenzo” i powitał nowego Sekretarza CISI i Przewodniczącego CNOS, ks. Luigi Perrelli.

Dnia 28 i 29 września rozpoczął *Wizytację nadzwyczajną w Inspektorii Lombardo-Emiliana*, spotykając Dyrektorów w Como i Radę inspektorialną w Mediolanie.

Następnie kontynuował wizytę we wspólnotach w Kaunas i Vilnius, na Litwie, a później, kolejno, wspólnoty z San Marino, Rimini, Codigoro, Castel de' Britti, Ferrara, Ravenna, Varese, Parma, Bologna „San Giovanni Bosco”, Lugano (Szwajcaria). W następnych powrotach do Rzymu uczestniczył w Krajowej Radzie Zarządzającej z CNOS-FAP, w Krajowym Zjeździe z CNOS-Scuola i CNOS-FAP, na temat „Konieczność ewangelizacji w szkole i w kształceniu zawodowym”, w kursie dla nowo mianowanych Dyrektorów (od 9 do 13 listopada).

Dnia 28 listopada powrócił do siedziby na zimową sesję plenarną Rady Generalnej.

Sekretarz Generalny

W realizacji określonych linii zaprogramowanych na sześćdziesiąt lat, Sekretarz Generalny w tym okresie, w porozumieniu z Księdzem Generałem i Radcą Regionalnym, przeprowadził *spotkanie Sekretarzy Inspektorialnych z Regionu Azji Wschodnia – Oceania*, które odbyło się w Korei, w dniach 26-30 października.

Jak było wskazane w liście zapraszającym, spotkanie miało charakter doszkalania i wzajemnej wymiany doświadczeń. Zagadnieniami porządku dziennego były te, które dotyczą Sekretarza i Sekretariat inspektorialny, z odniesieniem bądź do dokumentacji, czy statystyk, aspektów prawnych, archiwów i bibliotek. Szczególne uwypuklenie zostało

dane archiwom i także różnym praktykom prawnym. Należy uwypatnić aktywny udział Sekretarzy i braterskość spotkania, które miało również wartość wzajemnego poznania różnych rzeczywistości.

Z Seulu Sekretarz udał się do Inspektorii w Japonii, gdzie dzięki uprzejmości Przełożonego i współbraci mógł odwiedzić kilka domów w Inspektorii, podziwiając bogatą różnorodność placówek i zaangażowanie współbraci.

Szczególne podziękowanie należy wyrazić dla wspólnoty Domu inspektorialnego z Seulu, która przyjęła Sekretarzy z salezjańską gościnnością.

5. DOKUMENTY I WIADOMOŚCI

5.1 «Sprawiedliwość i kultury: drogi przyszłości dla życia konsekrowanego»

Zostaje przytoczony tekst „Powitania inauguracyjnego” ks. Pascual Chávez, jako Przewodniczącego USG, na 74 Zgromadzeniu Semestralnym USG (Unia Przełożonych Generalnych), które miało miejsce w „Salesianum”, w dniach 25-26 listopada 2009.

Główny temat «Sprawiedliwość i kultury: drogi przyszłości dla życia konsekrowanego», który był wzięty pod uwagę, ze spojrzeniem skierowanym w szczególności na życie konsekrowane w Afryce, jako odźwięk i zastosowanie Synodu Biskupów, który odbył się w poprzednim miesiącu października. Przemówienie inauguracyjne naszego Księdza Generała precyzuje niektóre aspekty wielce odnoszące się także do naszej obecności i posłannictwa salezjańskiego w Afryce, i nie tylko.

Drodzy bracia w Chrystusie,

pozdrawiam wszystkich i każdego z was, w imieniu moim osobistym i wszystkich członków Rady Wykonawczej, i witam was na naszym 74 Zgromadzeniu Semestralnym USG, po którym nastąpi Zgromadzenie Generalne.

Zgromadzenie Semestralne ma jako temat «Sprawiedliwość i kultury: drogi przyszłości dla życia konsekrowanego», który z jednej strony kontynuuje rozważanie poprzedniego Zgromadzenia (tego z ubiegłego maja: «Przemiany geograficzne i kulturowe w Instytutach Życia Konsekrowanego: wyzwania i perspektywy») i, z drugiej strony, przedstawia nowość wniesioną przez Synod o Afryce, zakończony miesiąc temu.

1. KONTEKST SPOŁECZNY I EKLEZJALNY

Kontekst, w którym odbywa się to nasze Zgromadzenie, naznaczone jest, w zakresie społecznym, przez pierwsze przebliski wyjścia z ostrego kryzysu gospodarczego i finansowego, który dotknął świat,

pozostawiając miliony osób bez pracy i z utratą ich standardu życia. Encyklika Benedykta XVI *Caritas in Veritate* nakreśliła obraz przyczyn, które są podłożem tej klęski politycznej i społecznej oraz zaofiarowała myśli na nowy porządek gospodarczy.

Z perspektywy eklezjalnej, przeżywamy zakończenie roku liturgicznego, w bliskości uroczystości Chrystusa Króla Wszechświata, w której celebrowaliśmy zadatek, w liturgii, przemijanie historii i pełne urzeczywistnienie planu miłości Boga, który chce, aby wszyscy ludzie zostali zbawieni i osiągnęli pełnię życia w Chrystusie.

Według nas, chodzi o dwie płaszczyzny tej samej, i jedynej historii, w którą my jesteśmy włączeni przede wszystkim jako ludzie, którzy w pełni dzielą ludzką rzeczywistość, ze swoimi „radościami i nadziejami, smutkami i trwogami” (por. *GS 1*), lecz także, jako wierzący i jako konsekrowani apostołowie, którzy żyją swoją wiarą, dają swoje świadectwo życia i realizują swoje posłannictwo, współdziałają w przyjsciu Królestwa Bożego.

To co najbardziej interesuje, jest właśnie fakt, że całość zaangażowania mężczyzn i kobiet dobrej woli, jakakolwiek jest ich kultura, narodowość, położenie społeczne i wiara, dla budowania świata bardziej sprawiedliwego, solidarnego, ludzkiego i braterskiego, nie idzie w próżnię, lecz jest przyjęte przez Pana, który prowadzi go do swojej pełni, aby „Bóg był wszystkim we wszystkich” (*IKor 15,28*).

W tym kontekście, nasze życie konsekrowane ma drogocenne znaczenie dla swojej obecności we wszystkich kulturach i we wszystkich narodach, dla swojego wcielenia w nie, i następnie dla swojego zaangażowanie na rzecz pojednania, sprawiedliwości i pokoju poprzez świadectwo braterskiego życia i poświęcenia dla sprawy przemiany społecznej, usuwając przyczyny niesprawiedliwości, biedy i wykluczenia.

2. TEMAT NASZEGO SPOTKANIA

Wybrany temat na Zgromadzenie, «Sprawiedliwość i kultury: drogi przyszłości dla życia konsekrowanego», pozwoli nam rzeczywiście znaleźć „drogi przyszłości” dla życia konsekrowanego.

Jego Ekscelencja Buti Thlagale OMI, Arcybiskup z Johannesburga, Fr. Anthony Rogers FSC, sekretarz biura ds. rozwoju humanitarne-

go z FABC (Manila) i Ojciec. Jean Jacques Perrenčs OP, członek centrum dominikanów ds. dialogu międzyreligijnego w Kairze, przedstawi nam swoje rozważania i podzieli się z nami swoimi doświadczeniem poprzez referat: „Sprawiedliwość i kultury: drogi przyszłości dla życia konsekrowanego”, w ogólnym zarysie, w *posłannictwie i życiu braterskim*. Wszystko to odbyło się w środę 25.

Następnego dnia, w czwartek 26, nasi przedstawiciele na Synodzie, ks. Gerard Chabannon MAfr, ks. Fiorentini Aquiléo IMC, ks. Edouard Tsimba CICM, ks. Kieran O'Relly SMA i ks. Antonio Pernia SVD, przedstawią nam odpowiednio: „Sprawiedliwość, kultury i Synod Afrykański: *intuicje i tory* dróg dla życia konsekrowanego”, „wyzwania dla *duchowości* posłannictwa”, „dla naszego życia w *komunii*”, „aby być prawdziwymi *prorokami* w historii”, „*otwarte tory dróg*”.

Podczas trzeciego dnia, w piątek 27, będziemy mieli Zgromadzenie Generalne, na którym oprócz relacji Sekretarza USG i różnych Komisji, tak jak co trzy lata, będziemy mieli wybory Przewodniczącego, Vice Przewodniczącego, członków Rady Wykonawczej i członków Rady 16 i Rady 18.

3. ŻYCIE KONSEKROWANE W AFRYCE

Pozwolę sobie wspomnieć, że wybór tematu był przez nas dokonany z myślą zaangażowania się w sposób bardziej bezpośredni w towarzyszenie życiu konsekrowanemu w różnych kontekstach. Tak samo, po rozważaniach przeprowadzonych na poprzednim Zgromadzeniu, na temat rzeczywistości przemian geograficznych i kulturowych, z ich wyzwaniami i perspektywami, oraz przeniesieniu życia konsekrowanego z Europy na inne kontynenty, postanowiliśmy sobie, aby wzięc je kolejno pod uwagę. Afryka była rozważana jako pierwsza i również dziś jest pośrodku naszych uwag, mając jako punkt odniesienia, bądź to niedawny Synod, czy też doświadczenie Zgromadzeń i Instytutów na tym kontynencie.

II Zgromadzenie Specjalne Synodu Biskupów dla Afryki, odbywające się w Rzymie od 3 do 25 października, miało jako temat *Kościół w Afryce w służbie pojednania, sprawiedliwości i pokoju*. „*Wy jesteście solą ziemi... Wy jesteście światłem świata*” (Mt 5,13.14). Mając na

uwadze sytuację, która przeważa dziś w Afryce, ze swoimi blaskami i swoimi cieniami, rozważa się o temacie bardzo aktualnym, który powinien zainteresować wszystkich misjonarzy Ewangelii. Otóż nie jest nic dziwnego, że z tej okazji zostały wielokrotnie powołane przez Ojców synodalnych osoby konsekrowane, ponieważ liczy się wiele na ich świadectwo i ich proroczą rolę.

3.1. Pojednani z Bogiem i posłańcy Chrystusa (por. 2 Kor 5, 18-20)

Pomimo wielu pozytywnych znaków, które wzywają do nadziei, niemało tragicznych sytuacji wojny, dużej liczby uchodźców, skrajnej biedy, chorób i głodu dręczących Afrykę, która kontynuuje szamotanie się pomiędzy kryzysem i chaosem (por. *Oreǳie*, §§ 4-6). Synod, właśnie przez wybór tematu, chciał wziąć pod uwagę wyzwania pojednania, sprawiedliwości i pokoju w Afryce w świetle wiary (por. *Oreǳie*, §§ 7-8). Istotnie, Bóg za pośrednictwem Chrystusa pojednał nas ze sobą i powierzył nam posługę pojednania. Dlatego też jesteśmy posłańcami Chrystusa (por. *2Kor 5, 18-20*). Ten sam Jezus Chrystus, stając się przez dzieło Boga mądrością, sprawiedliwością, uświęceniem i odkupieniem (*1Kor 1,30*), jest naszym pokojem (por. *Ef 2,14*). Przekonanie Ojców synodalnych jest takie, że tylko pojednani z Bogiem w Chrystusie przez Ducha Świętego, który został nam dany, możemy pojednać się między sobą i być świadkami-posłańcami pojednania w społeczeństwie, stając się więc solą ziemi i światłem świata. Członkowie życia konsekrowanego, przez świadectwo ich życia zakonnego według rad ewangelicznych: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa, są prorokami i wzorami pojednania, sprawiedliwości i pokoju. Według Synodu, ich apostołstwo okazuje się bardziej skuteczne o ile oni więcej angażują się w szczerą komunie i organiczne posłannictwo solidarności z miejscową hierarchią (por. *Oreǳie*, §§ 17.21; *Propositio 3*).

3.2. Życie konsekrowane w Afryce, prorocтво komunii i solidarności

Potwierdzając konieczność kontynuowania głoszenia Ewangelii do narodów Afryki, Ojcowie synodalni przypomnieli słowa Papieża Benedykta XVI, według których „życie w Chrystusie jest pierwszym i zasadniczym czynnikiem rozwoju” (Encyklika *Caritas in veritate*, nr 8;

por. *Oreǳie*, § 15). Jeżeli zaangażowanie na korzyść rozwoju wynika z przemiany serca, którą czerpie się z nawrócenia ku Ewangelii, rozumie się ważność świadectwa członków życia konsekrowanego, którzy żyją dogłębnie swoim charyzmatem i radami ewangelicznymi w obrębie własnej wspólnoty, w Kościele i świecie. Jak zaczyn w cieście, oni przemieniają rzeczywistości ziemskie i stają się znakami i narzędziami przychodzącego Królestwa (por. *Lineamenta*, § 59). Przez swoje życie, ofiarują konkretny przykład wierności Panu i komunii w odmienności, przezwyciężając tradycyjne i kulturowe praktyki w widocznej sprzeczności z Ewangelią.

Przeto, stwierdza prawnie Synod: «Kościół oczekuje wiele od świadectwa wspólnot zakonnych, charakteryzujących się odmiennością rasową, regionalną i etniczną. Przez swoje życie we wspólnocie głoszą oni, że Bóg nie czyni rozgraniczeń pomiędzy ludźmi, i że wszyscy jesteśmy Jego dziećmi, członkami tej samej rodziny, żyjąc w zgodności mimo odmienności i w pokoju» (*Propositio* 42). Według *Lineamenta* (por. § 59; *Instrumentum laboris*, § 126), zaangażowanie na rzecz pojednania, sprawiedliwości i pokoju jest w swej istocie przynależące do powołania osób konsekrowanych. Są one, w jakiś sposób, żywą pamięcią przeświadczenia każdego chrześcijanina, że nie mają „trwałego miasta” na ziemi (*Hbr* 13,14) albo, jeszcze lepiej, że nie przynależą do żadnego plemienia, rasy lub narodu na ziemi, i dlatego też są jedynie mieszkańcami w poszukiwaniu definitywnego urzeczywistnienia Królestwa Bożego, którego przyjścia bezustannie wzywają.

3.3. Życie konsekrowane, wzór inkulturacji wiary w Afryce

Osoby konsekrowane, w silnym wzroście liczebnym w Afryce, przyczyniają się istotnie do świadectwa w Kościele, który odbija światło Chrystusa na świat. Jednakże wymaga to zakorzenienia ich wspólnot w kulturę afrykańską, w żywą Tradycję Kościoła i w wartości ewangeliczne (por. *Instrumentum laboris*, § 70). Istotnie, Kościół może formować autentycznych chrześcijan, biorąc jedynie na serio pod uwagę inkulturację oręǳia ewangelicznego, która jest odzwierciedleniem i następstwem wcielenia Słowa. Kultura, kiedy jest przemieniona i odrodzona przez Ewangelię, tworzy ze swojej własnej żywej tradycji au-

tentyczne ekspresje życia, celebracji i myśli chrześcijańskich (por. *Instrumentum laboris*, §§ 73-74).

Pośród różnych wartości kultury afrykańskiej, mówiło się o głębokim sensie religijnym, który prowadzi do uznania istnienia Boga stwórcy i sensie rodziny, która prowadzi do szacunku życia. Jednakże, te wartości potrzebują być nasycone i oczyszczone przez Ewangelię, ażeby Afryka była naprawdę „duchowym płucem” dzisiejszej ludzkości (jest to wyrażenie Papieża Benedykta XVI, zacytowane z Orędzia, § 38), widząc zagrożenie dwojakim wirusem, praktycznym materializmem i religijnym fundamentalizmem. Również tutaj ukazuje się cenny wkład życia konsekrowanego, jako źródło „duchowej energii”, która zasila Kościół poprzez prostotę ich stylu życia w czystości, widzialny znak ich całkowitego daru Chrystusowi i Jego Kościołowi, z ewangelicznym duchem oderwania od rzeczy materialnych i prawości w używaniu dóbr materialnych, i poprzez posłuszeństwo w stosunku do przełożonych, osoby konsekrowane pracują w szerzeniu Chrystusowego Królestwa sprawiedliwości, pokoju i miłości, przede wszystkim dla najbardziej potrzebujących (por. *Lineamenta*, § 59; *Instrumentum laboris*, § 113). Czyniąc to, one są awangardą autentycznej inkulturacji, która jako droga do pełnej ewangelizacji, «ma sprawić, aby człowiek mógł przyjąć Jezusa Chrystusa całym swoim życiem osobowym, kulturowym, ekonomicznym i politycznym, dążąc do pełnej wierności Bogu Ojcu i do świętości życia dzięki działaniu Ducha Świętego» (JAN PAWEŁ II, Posynodalna Adhortacja Apostolska *Ecclesia in Africa*, § 62).

Podczas gdy dziękuję, od tej chwili, tym wszystkim którzy rozjaśnią naszą refleksję, i życzę wam wszystkim pogodnego i owocnego Zgromadzenia, powierzamy się wstawiennictwu Najświętszej Maryi Panny, wzywanej przez Ojców Synodalnych, jako Królowa pokoju i Nasza Pani Afryki (por. *Orędzie*, § 43), która jako Dziewica przyjmująca, Małżonka w tajemnicy przymierza i Matka w darze Syna Bożego, jest ikoną eschatologii Kościoła w drodze.

Rzym, Salesianum. 25-26.11.2009

Ks. Pascual CHÁVEZ VILLANUEVA, SDB

5.2 „System Zapobiegawczy i prawa ludzkie: wychowawcze wyzwanie na Trzecie Tysiąclecie”

*Zostaje przytoczony tekst Wykładu Inauguracyjnego Księdza Generała na Zjeździe, który miał miejsce w **Sali Kapitulanej Senatu Republiki Włoskiej**, na temat „System Zapobiegawczy i prawa ludzkie”, po południu 14 grudnia 2009, z okazji oficjalnej prezentacji Dokumentów międzynarodowego Kongresu „System Zapobiegawczy i Prawa Ludzkie”, który odbył się w pierwszych dniach stycznia 2009, w którym uczestniczyło ponad 350 operatorów, wychowawców, animatorów, salezjanów i świeckich, pochodzących z całego świata.*

Dostojny Panie Prezydencie, Dostojni Senatorowie i Senatorki, Zacni, Łaskawe Panie, Szanowni Panowie, jestem zadowolony, że jestem tutaj tego wieczoru i mogę złożyć, w tej prestiżowej siedzibie instytucjonalnej, w imieniu całej Rodziny Salezjańskiej, pozdrowienie i życzenie radosnych Świąt Bożego Narodzenia. Szczególne podziękowanie Przewodniczącemu nadzwyczajnej Komisji ds. praw ludzkich, Senatorowi Pietro Marcenaro, który umożliwił realizację tej inicjatywy.

Dni przygotowań do Bożego Narodzenia mają szczególne znaczenie w chrześcijańskiej tradycji i dla bardzo wielu narodów na ziemi.

Następnie, dla nas Salezjanów dni przygotowań do Bożego Narodzenia w tym roku mają dwojakie znaczenie, ponieważ przygotowujemy się także do obchodów urodzin naszego Zgromadzenia.

Ksiądz Bosko założył Zgromadzenie salezjańskie¹ 18 grudnia 1859, nie, aby dać żywot dziełu, które on już przedsięwziął, lecz, aby je podtrzymać i rozwinąć, dzieło dla ratowania i promocji, dzisiaj powiedzielibyśmy integralnego rozwoju ludzkiego, które powstało pośród tamtych chłopców, którym poświęcał się Ksiądz Bosko, i z nimi.

¹ Zgromadzenie zakonne założone przez Księdza Bosko było przez niego oficjalnie nazwane „Towarzystwo Świętego Franciszka Salezego”, chcąc – z jednej strony – przez pojęcie „Towarzystwo” wskazać nie tylko wartość religijną lecz także społeczną Zgromadzenia, i – z drugiej strony – obierając jako opiekuna Świętego Franciszka Salezego, Świętego łagodności i dobrotliwości, jedno z cech „systemu zapobiegawczego” w salezjańskim wychowaniu. Dzisiaj mówi się potocznie Towarzystwo salezjańskie lub Zgromadzenie salezjańskie.

W połowie XIX wieku Ksiądz Bosko działał nie tylko „dla”, lecz „z” chłopcami najbardziej biednymi i opuszczonymi w Turynie, który przeżywał burzliwy rozwój, niestety strapiony przez olbrzymie plądrowanie biedy i przemocy. Na północnych peryferiach miasta gęstniał coraz bardziej „czarny pas” powstałych baraków, przepelnionych imigrantami najbardziej biednymi. Coraz bardziej liczebne fale bardzo biednych wiejskich rodzin i samotnej młodzieży, którzy porzucali wioski i przybywali w poszukiwaniu pracy i dorobku w mieście, tłocząc się w budach, które powstawały pośród moczar rzeki Dora, gdzie wylewały się ścieki miasta, pozbawionego kanalizacji. Tamta młodzież, wiele dopiero co dorastającej młodzieży, jeśli jeszcze nie dzieci, była angażowana do pracy i wyzyskiwana w dużych placach budowy w rejonie południowym, w przedsiębiorstwach przemysłowych, przędzalniach, garbarniach, cegielniach, fabrykach. Podporządkowana nieludzkim rytmom pracy, wiele umierało przedwcześnie, w zaledwie 18-19 roku życia; wiele pozostałej, choćby wydalonej za „małą wydajność”, kończyło na ulicy. W męczącym i często rozpaczliwym poszukiwaniu przetrwania, ci chłopcy często łączyli się w bandy, żyli podkradając ze straganów targowych, jako mali złodzieje kieszonkowi, w stałym konflikcie z policjantami, którzy ich tropili, i skoro tylko mogli, to wrzucali ich do więzienia.

Oszalałająca aktualność sytuacji tego typu napełnia oczy i duszę tych wszystkich spośród nas, którzy odwiedzają Kraje biedne, lecz także tamtych spośród nas, którzy mają sposobność wejść w kontakt z osobami żyjącymi w biedzie i przemocy w naszym społeczeństwie.

Jest właśnie tak, że te zjawiska obejmują zakres światowy, co skłoniło nas, aby mocno zwrócić uwagę wszystkich wychowawców, jak wskazałem w mojej Wiązance do Rodziny Salezjańskiej w 2008. Z odpowiedzi na kwestionariusz o praktykach wychowania do praw ludzkich, które istnieją już w 97 salezjańskich Inspektoriatów i następnie przy działalnościach, które miały na celu włączenie innych do udziału, trwające dwa lata, w 130 krajach, został przygotowany Kongres, który zorganizowaliśmy w Rzymie, w styczniu 2009, i który to uroczyste zaświadczą nierozzerwalną więź w wychowaniu młodzieży między „Systemem Zapobiegawczym i Prawami Ludzkimi”. Z dokumentami

i multimedialną kasetą, które tego wieczoru zostaną przedstawione, mam świadomość złożenia wam zobowiązania Zgromadzenia salezjańskiego, aby „wychowywać z sercem Księdza Bosko, poprzez integralny rozwój życia młodzieży, przede wszystkim najbiedniejszej i znajdującej się w niekorzystnej sytuacji względem innych, wspierając ich prawa”.

Oratorium bardzo ubogiego Księdza Bosko zaczęło się w 1843, w szopie, i założył szkoły wieczorowe, warsztaty, dom dla dzieci i pracujących chłopców. Dnia 18 grudnia 1859, w domu Księdza Bosko żyło 184 młodzieży (następnego roku było ich już 355), i byli duszą Oratorium świątecznego, które w niedzielę mieściło w sobie ponad tysiąc chłopców.

Zgromadzenie salezjańskie powstało na Valdocco dnia 18 grudnia 1859, pośród tych chłopców, dla dokładności z 16 z nich, między 15 i 21 rokiem życia, którzy sami doświadczyli działalności przyczyniających się do ich uratowania i wsparcia przez Księdza Bosko i podjęli je jako główni aktorzy, osoby bohaterskie.

Charyzmat Księdza Bosko, święty wychowawca i wychowawca święty, jego miłość dla najbiedniejszych i opuszczonych chłopców wyprzedził, pod wieloma i różnorodnymi aspektami, teorie i opcje współczesnej pedagogiki i, w szczególności, wizję, którą dziś określamy jako opierającą się na prawach ludzkich dzieci i dorastającej młodzieży.

W kontekście, w którym dziecko, chłopiec „potrzebujący” – dlatego, że biedny, analfabeta, opuszczony, migrujący (18 grudnia, który jest także światowym dniem o prawa ludzkie dla migrantów) – postrzegany jest jako dewiant, zagrożenie dla społeczeństwa, to jest odpowiednik polityk represyjnych ze strony instytucji, Ksiądz Bosko całkowicie zmienia wizję i podejście wychowawcze, i daje zaufanie chłopcu, jako osobie, wierzy w jego zdolności, podmiot własnego rozwoju i tego wspólnotowego w którym żyje, wynajdując i zastosowując praktycznie nowy system wychowawczy: „System Zapobiegawczy”.

Dla Księdza Bosko, chłopiec zepchnięty na margines nie jest biernym odbiorcą, zwykłym adresatem opieki, któremu ofiaruje się rzeczy i świadczenia.

Ksiądz Bosko popiera nową wizję chłopca z marginesu, relację wychowawczą między wychowankiem i wychowawcą, która poprze-

dza tę wizję chłopca, jako podmiotu praw, które Konwencja sporządzona w Nowym Jorku usankcjonowała po raz pierwszy dwadzieścia lat temu, dnia 20 listopada 1989, jako narzędzie prawa międzynarodowego, dzisiaj prawnie wiążącego dla 193 Państw.

System Zapobiegawczy Księdza Bosko jest dzisiaj bardzo aktualny i ma szerokie zastosowanie społeczne: chce współdziałać z wieloma innymi przedstawicielstwami społecznymi, pracując dla zmiany kryteriów i wizji życia, dla promocji kultury innego, stałej postawy zaangażowania dla sprawiedliwości i godności osoby ludzkiej.

W istocie przekonaliśmy się o fakcie, że zbudowaliśmy system nie tylko finansowy, lecz także gospodarczy, na fałszywych wartościach.

W istocie przekonaliśmy się o szkodach spowodowanych w środowisku i wpływu, które te mają na klimat, narody, rozwój.

Jest teraz moment, kiedy to należy popierać autentyczność, solidarność, umiarkowanie, dla czynnego i odpowiedzialnego, nowego światowego obywatelstwa, które będzie w stanie przełamać ograniczoną koncepcję ewidencyjnego i/lub narodowego obywatelstwa, w imię obywatelstwa planetarnego, aby usunąć głębokie przyczyny niesprawiedliwości, ubóstwa, wykluczenia. Nasza praca z najbardziej potrzebującymi, nie może być działalnością „paliatywną”, dla złagodzenia cierpienia, lecz musi być przekształcająca społeczeństwo.

Dziś Salezjanie Księdza Bosko i 27 grup Rodziny Salezjańskiej, działają codziennie w szkołach, placówkach szkolenia zawodowego, oratoriach, ośrodkach skupiających młodzież, przyjmowaniu i resocjalizacji chłopców z ulicy, dzieci żołnierzy, chłopców w wymiarze alternatywnym do więzienia, w 130 krajach świata, na rzecz 15 milionów chłopców i dziewcząt.

Specjalny prelegent Organizacji Narodów Zjednoczonych na temat wychowania, akurat tutaj w Rzymie na naszym Kongresie dotyczącym „Systemu zapobiegawczego i praw ludzkich”, mówił nam, że zapewne salezjanie dzisiaj stanowią przedstawicielstwo wychowania najbardziej reprezentatywne w świecie.

Jak zawsze, jako istotna część ich samego charyzmatu, Salezjanie Księdza Bosko są bardzo wyczuleni na temat naruszania praw ludzkich, w szczególności dzieci i dorastającej młodzieży. Fundamentem

praw ludzkich są dla nas dane ontologiczne godności każdej osoby, tkwiące w ludzkiej naturze; prawa ludzkie, według nas, przynależą do planu Bożego mężczyzny i kobiety, „bez względu na jakiegokolwiek różnicę rasy, koloru, płci, języka, wyznania, poglądów politycznych i innych, narodowości, pochodzenia społecznego, majątku, urodzenia lub jakiegokolwiek innego stanu”².

Już w kwietniu 2002 r. rzuciłem, jako Przełożony Generalny, do wszystkich wychowawców Rodziny salezjańskiej to wezwanie, które następnie powtórzyłem na Campidoglio do wszystkich, świeckich i stowarzyszeń obywatelskich, wierzących i niewierzących: „Zanim będzie zbyt późno ratujmy dorastającą młodzież, która jest nadzieją świata”.

Dla nas jako Rodziny Salezjańskiej, wyzwanie to polega jednak, nie tyle na skoncentrowaniu się na doniesieniu, lecz bardziej polega ono na prewencji, wychowaniu zapobiegawczym, przerwaniu błędnego koła, które utrwała ciągłe naruszanie praw ludzkich i godność osoby, propagowaniu takiej obszernej kultury, która jest zdolna wyjść z pokoi prawników i filozofów prawa, aby stać się dziedzictwem ludzkości.

Wyzwaniem jest dla nas to, aby wychowywać młodzież do uczestnictwa i zaangażowania osobistego i społecznego na rzecz rozwoju ludzkiego, do stawania się czynnymi podmiotami nowego odpowiedzialnego obywatelstwa światowego.

W przedmiocie praw ludzkich nie ma Państw i społeczeństw zwolnionych. Kwestie na temat praw ludzkich nie są zagadnieniami, które dotyczą jedynie Krajów na drodze rozwoju. Także Kraje, które określają się jako „demokracja zaawansowana”, stosują polityki praw ludzkich „podwójnych państw i podwójnych miar”, tak zwanych „*double-standard*”.

Od 60 lat, od przyjęcia i proklamowania Powszechnej Deklaracji praw człowieka, przy nowych narzędziach, które mamy do dyspozycji (myślę o nowych technologiach, lecz także o sposobności dla naszej młodzieży, aby odbyć rok służby cywilnej za granicą), wychowywać do praw ludzkich jest dla nas, dziś jak nigdy przedtem, koniecznym i największym priorytetem zaangażowania jako ustawicznego wycho-

² Tak brzmi art. 2 Powszechnej Deklaracji praw człowieka.

wania, uprzywilejowana droga prewencyjna, ludzkiego rozwoju, dla zbudowania sprawiedliwszego, bardziej godziwego, zdrowszego świata globalnego.

Jedynie wychowanie może wypromować nowy świat. Wychowanie, a nie zwykła instrukcja. Wychowanie, które jest sztuką formowania osoby ludzkiej, rozwoju wszystkich jej wymiarów, dlatego też każdy mężczyzna, każda kobieta i każde dziecko mogą przeżywać w pokoju wolne i godne życie; równocześnie wychowanie jest najbardziej radykalnym środkiem, który może usunąć przyczyny uniemożliwiające taką promocję.

Wobec „konieczności wychowawczej”, która cechuje obecną chwilę z dużymi polaryzacjami i ambiwalencjami, wobec wychowania, które nieraz jest rozważane w „logice rynku zbytu”, wobec wychowania zbyt często potwierdzającego utrzymanie *status quo*, które kontynuuje prywatyzowanie bogactwa i społecznia wszelką postać ubóstwa, wobec pęknięcia między wychowaniem a społeczeństwem, rozłąki pomiędzy szkołą a obywatelstwem, jako Zgromadzenie salezjańskie odczuwamy potrzebę zjednoczenia się z młodzieżą, nauczycielami, wychowawcami, rodzinami i stowarzyszeniami, instytucjami społeczności obywatelskiej, aby ocenić jakość naszych propozycji wychowawczych, zdolność dojrzewania u młodzieży, i nie tylko, powszechnych wartości poszanowania i promocji godności osoby ludzkiej, osobistej i społecznej odpowiedzialności za sprawiedliwość i solidarność, czynnego obywatelstwa.

Prawo do edukacji nie jest, jak nieraz się podtrzymywało, prostą kwestią o dostępie do nauczania, lecz także jakości edukacji jako prawa samego w sobie ale również jako *empowering right* do awansu i korzystania z wszystkich innych praw ludzkich.

W edukacji rozumianej w jakościowych wymiarach, edukacja nie tylko „do” lecz także „dla” praw ludzkich, jest składnikiem nie do pominięcia.

Praw ludzkich nie uczy się w sposób odgórny, tak samo jak nie narzuca się, lecz do praw ludzkich wychowujemy się ustawicznie. W nowym kontekście globalnym, wychowanie „do” i „dla” ofiaruje nowe horyzonty i sposobność dialogu i współpracy w sieci z wieloma podmiotami i przedstawicielstwami wychowawczymi.

W kontekście bojowniczego i nasilonego laicyzmu, który dąży do wymazania wartości, które natomiast przynależą także do laickiego świata, prawa ludzkie są narzędziem, który jest w stanie przekroczyć wąskie granice narodowe, aby przedłożyć wspólne ograniczenia i obiektywy, stworzyć porozumienia i strategie, i uruchomić zasoby.

Zagadnienia, dobre procedury, narzędzia, wnioski i linie przewodnie zaproponowane przez Rodzinę Salezjańską, na koniec długiej drogi międzynarodowego uczestnictwa w przygotowaniu, są szczególnie znaczące dziś na zakończenie 2009, roku poświęconego przez Zgromadzenie Generalne Narodów Zjednoczonych dla pogłębienia praw człowieka, i z okazji 10 grudnia, Międzynarodowego Dnia praw człowieka, na którym ma początek druga faza Międzynarodowego Programu Narodów Zjednoczonych o wychowaniu do praw ludzkich, skoncentrowana na formacji wychowawców, która jest także dla nas salezjanów kluczowym tematem.

Propagowanie Dokumentów Międzynarodowego Kongresu i Dzieła multimedialnego w 7 językach, które będą w obiegu w 130 krajach świata są pewnym wkładem Rodziny Salezjańskiej poprzez wychowanie do i dla Praw Człowieka, poprzez promocję i ochronę praw dzieci i młodocianych, jako narzędzia nie do pominięcia dla utrzymania rozwoju.

Promować prawa ludzkie jako drogę do promocji kultury pokojowej i rozwoju ludzkiego, jako zaangażowanie dla sprawiedliwości i godności osoby są wyzwaniem salezjańskimi, lecz także obywatelstwa świeckiego i działalność Trzeciego Tysiąclecia.

Wokół tego wyzwania jesteśmy wszyscy i osobiście wezwani aby zjednoczyć się w zwarte i operatywne porozumienie.

Dziękuję.

Rzym, 14 grudnia 2009 r.

Ks. Pascual CHÁVEZ VILLANUEVA
Przełożony Generalny

5.3 Ksiądz Bosko i Instytucje rządowe

*Przytoczony zostaje tekst przemówienia Księdza Generała w czasie **Symposium na 150 lecie Założenia Towarzystwa Salezjańskiego**, które odbyło się w Rzymie, dnia 15 grudnia 2009, mający jako swoisty temat związku Księdza Bosko z Instytucjami rządowymi. Symposium został wypromowany i zorganizowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Włoskiej wraz z Papieskim Uniwersytetem Salezjańskim.*

Panie Ministrze, panie Podsekretarzu, panie Prefekcie Giuseppe Procaccini, panie Dyrektorze Generalny Szkoły doskonalenia, który nas gości, Panie i wszyscy Panowie.

Jestem wdzięczny za to symposium, które Ministerstwo Spraw Wewnętrznych chciało zorganizować, aby uwydatnić związek wzajemnej współpracy między Księdzem Bosko i Instytucjami rządowymi, w dziesięcioleciach, które widziały narodowe zjednoczenie i narodziny nowoczesnego Państwa Włoskiego.

Referaty wygłoszone tego wieczoru przedstawiły nam zakresy i powody tego owocnego wzajemnego oddziaływania pomiędzy obywatelem, kapłanem i wychowawcą, założycielem rozległej rodziny wychowawczej rozproszonej po całym świecie, i ludźmi z odpowiedzialnością rządową, którzy chociaż mając inne punkty widzenia, niekiedy odmienne od jego, jednakże czuli się zjednoczeni przez wspólne ideały i głębokie poczucie własnej odpowiedzialności obywatelskiej.

Były to czasy w których patrzyło się z nadzieją lecz także z obawą o przyszłość. Massimo d'Azeglio pisał we wstępie „Moje wspomnienia” interpretując powszechne poczucie: «Pierwszą potrzebą Włoch jest to ażeby kształtować Włochów, którzy cechować się będą głębokimi i mocnymi znamionami. A niestety coraz bardziej z każdym dniem podąża się ku przeciwnemu biegunowi: stworzyło się Włochy lecz niestety nie tworzy się Włochów».

Tego roku, Zgromadzenie założone przez Księdza Bosko wspomina swoje 150 lat istnienia. Począwszy od pierwszych kroków, dzieło Księdza Bosko i jego kontynuatorów, z własnymi narzędziami oraz dą-

zeniami wychowawczymi, moralnymi i religijnymi inspirowanymi chrześcijańskim humanizmem długiej tradycji europejskiej, towarzyszyło historycznemu losowi narodu włoskiego we wszystkich jego chwilach, świetlanych i smutnych, podobnie jak czyniło to również w innych 130 państwach w których rozpostarte jest ono obecnie. Jest to posłannictwo otrzymane od Założyciela i dążące przy wszechstronnym spojrzeniu do formowania „uczciwych, pożytecznych i pracowitych obywateli i dobrych chrześcijan”, jak miał zwyczaj mówić Ksiądz Bosko.

Święty ludzi młodych miał wnikliwą percepcję problemów społecznych i był przekonany, że wychowanie zapobiegawcze młodzieży mogłoby tworzyć najbardziej skuteczne narzędzie dla uzdrowienia społeczeństwa i jego umocnienia duchowego i moralnego, ale także dla rozkwitu narodu. Dlatego dał duże znaczenie dla szkoły i kształcenia zawodowego, oprócz tego, że Oratoriom i Centrom młodzieżowym. Wybrał pracę z młodzieżą, zwłaszcza z tą przynależącą do najniższego poziomu społeczeństwa, lecz jego powiedzenie było „awangardą postępu”.

Jak wskazali historycy, dzieło Księdza Bosko towarzyszyło przeobrażeniom społeczeństwa włoskiego, dając cenny wkład w prawidłową integrację i promocję młodzieży, począwszy od pierwszych doświadczeń z chłopcami imigrantami w Turynie XIX wieku. Kształcić, wychowywać, formować umysł i serce, ukształtować duchowe wartości, wzbudzać powołania na korzyść społeczności obywatelskiej, udzielać kompetencje do włączenia w świat pracy i zawodów..., to są wszystkie skuteczne i konstruktywnie zapobiegające środki, aby przyczynić się do formowania pożytecznych obywateli i prawdziwych chrześcijan, zdatnych wykonać należną im część, współpracując ze wszystkimi instancjami obecnymi we współczesnym społeczeństwie. Skuteczność wychowawcza sieci dzieł salezjańskich, rozsypanych na terytorium jest poświadczona jakością byłych wychowanków, spośród których wielu zajmuje miejsca odpowiedzialne w służbie społeczności narodowej (niektórzy z nich są tutaj obecni).

Dla nas Salezjanów jest najważniejsze – z jednej strony – kultywować czujne i krytyczne spojrzenie na historyczne doświadczenie Księ-

dza Bosko, kontynuować, studiować i zgłębiać je, gdyż stanowi ono rdzeń naszej tożsamości, i – z drugiej strony – uwzględniać z czynną uwagą dzisiejsze czasy, z myślą o przyszłości. «Jesteśmy w czasach – mówił Ksiądz Bosko – w których należy działać [...]. Obecny świat chce widzieć czyny, chce widzieć nas, jak pracujemy dla kształcenia i wychowania biednej i opuszczonej młodzieży» (MB XIII, 126-127).

Wychowanie było zawsze priorytetem w historii. Nasze posłannictwo wychowawcze chce być wierne intuicjom i metodzie Księdza Bosko, czyniąc własnym jego podstawową zasadę: troskliwa czujność względem młodzieży w ich konkretnej życiowej sytuacji, wobec ich potrzeb i ograniczeń, ich marzeń i potencjalności; bliskość dodająca odwagi i zachęcająca; asystencja, która wspiera, koryguje i towarzyszy, aż do osiągnięcia dojrzałości; słowo potwierdzone dobrym przykładem wychowawców, którzy okazują się jako przykładowe wzorce i są w stanie zaproponować znamienne wartości.

Wszystko to chcemy czynić, podobnie jak kiedyś Ksiądz Bosko, w dialogu i współpracy z Instytucjami świeckimi.

Dziękuję, zatem, wszystkim tym, którzy zechcieli, zorganizowali i zrealizowali to sympozjum. Dziękuję prelegentom, w szczególności prof. Aldo Giovanni Ricci, za owocne poszukiwania i odkrycie interesującego nie opublikowanego materiału i Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Salezjańskiego księdzu Carlo Nanni.

Rzym, 15 grudnia 2009 r.

Ks. Pascual CHÁVEZ VILLANUEVA
Przełożony Generalny

5.4 Pismo podziękowania ze strony Księdza Generała za nadanie Honorowego Obywatelstwa Miasta Turynu, dnia 18 grudnia 2009 r., w dniu 150. rocznicy założenia Zgromadzenia Salezjańskiego

Zostaje przytoczony tekst pisma podziękowania wygłoszonego przez Księdza Generała w następstwie nadania Honorowego Obywatelstwa Miasta Turynu, dnia 18 grudnia 2009 r., w dniu upamiętniającym 150. rocznicę założenia Zgromadzenia Salezjańskiego.

Najszanowniejszy Panie Burmistrzu, Przewodniczący Rady Miejskiej, wszyscy Radni,

Przede wszystkim chciałbym podziękować, w imieniu moim osobistym, lecz także całego Zgromadzenia, za dar Honorowego Obywatelstwa, które zostało mi dopiero co nadane. Wiem bardzo dobrze, że jest to gest wdzięczności Księdzu Bosko, którego niegodnym jestem dziewiątym następcą, i Zgromadzeniu Salezjańskiemu, powstałemu tutaj już 150 lat temu, które stało się duchowo apostołską Rodziną, pośród najbardziej rozległych na świecie.

Chciałbym dodać, że właśnie poprzez obecność Salezjanów w 130 krajach świata, Turyn, Valdocco, podobnie jak inne miejsca Piemontu, są znane i lubiane wszędzie. Ksiądz Bosko jest najcenniejszym darem, jaki Włochy, a konkretniej Piemont, podarowali młodzieży całego świata. A my staliśmy się posłańcami Turynu.

Jest wiadome wszystkim, w jakim stopniu Ksiądz Bosko był pełen szacunku względem władz świeckich. Nie mając nigdy służalczej postawy, okazywał szczerzy szacunek i zaufanie, nie omieszczał prosić o zrozumienie dla swojego dzieła, a także o możliwą pomoc.

Jest rzeczą piękną wspomnieć, że związek między Rodziną salezjańską i zarządem miejskim Turynu zaczyna się z rozpoczęciem dzieła Księdza Bosko. Najdawniejszy list napisany przez naszego Założyciela do Burmistrza Turynu, nazywanego wówczas Wikariuszem miasta, jest z dnia 13 marca 1846 r. Ksiądz Bosko opisuje w nim powstanie swojego Oratorium i tak streszcza jego cel ówczesnemu Burmistrzowi,

Michele Benso di Cavour: «Celem tej katechizacji jest przyjąć w dniach świątecznych tę młodzież, która pozostawiona samej sobie, nie idzie do żadnego kościoła. Nauczanie sprowadza się precyzyjnie do tego: 1° Zamiłowanie do pracy, 2° Uczęszczanie do Sakramentów Świętych, 3° Szacunek dla każdej władzy».

Ksiądz Bosko nawiązał od razu ścisły związek z władzami miasta, prosząc o wsparcie, ale powiadamiając o swojej działalności i zapraszając na Valdocco Burmistrzów, którzy następowali po sobie przy różnych „kamieniach węgielnych” Oratorium, które się rozrastało.

W 1851 r. Ksiądz Bosko zorganizował pierwszą wielką loterię, aby wesprzeć Oratorium i razem z Zastępcą Burmistrza z balkonu Ratusza uczestniczył w losowaniu

Jego związek nie pomniejszył się w chwilach trudnych ludności miasta, jak w czasie epidemii cholery w 1854, co więcej! Ksiądz Bosko przyjął do swojego przytułku osierocone dzieci chorych na cholere i Burmistrz podziękował mu z uznaniem i podziwem.

I nie należy sądzić, że od początku następujący po sobie Burmistrzowie byli wszyscy ze stronnictw przychylnych duchowieństwu, a wręcz przeciwnie. Powoli dopiero Ksiądz Bosko i następnie Salezjanie weszli do *DNA* miasta, jako coś dogłębnie turyńskiego, wzrastając w stałej i odczuwalnej z obu stron współpracy, mimo powiedzenia „wolny Kościół w wolnym Państwie” włoskiego odrodzenia.

Ten związek trwał mocno także z następcami Księdza Bosko; wystarczy przytoczyć obchody pogrzebowe, jakie zarząd miejski zorganizował w hołdzie Księdzu Rua, pierwszemu następcy Księdza Bosko, w dniu jego śmierci 6 kwietnia 1910 r. Ówczesny Burmistrz, senator Rossi, w taki oto sposób rozpoczynał posiedzenie Rady miejskiej: «pozwólcie mi uczynić wyjątek w regulaminie, który nie pozwala nam robić przerw podczas zatwierdzania budżetu miejskiego, lecz dzisiaj rano zgasło życie, które uosabiało nie tylko człowieka, lecz także wielką ideę, co więcej wielką misję: wychowanie narodu».

Miasto które się przemienia, związek który trwa

Centrum tego związku było zawsze kroczyć z miastem w ciągłych przemianach. Ksiądz Bosko we *Wspomnieniach z Oratorium*, spisanych między 1873 a 1876, pisze: «początkowo, niedzielną katechizację, mię-

dzy 1842 a 1845 uczęszczały dzieci i młodzież bardzo różnego pochodzenia: „sabaudezcy, z Valle d’Aosta, biellesi, novaresi, lombardzcy”; „przeważnie młodzi chłopcy obcokrajowcy, którzy spędzają w Turynie część roku”; „kamieniarze, murarze, sztukatorzy, brukownicy, szpachlarze oraz inni, którzy pochodzili z odległych miejsc”».

Salezianie przyzwyczajeni, jak zwykle do rozumowania w pojęciach wychowawczych, a więc stosownie do charakterów przemiany i rozwoju, uczynili swoją obecność na terytorium turyńskim niezaprzeczalnym punktem swojego programu pracy, przystosowując się w ten sposób do wielu przemian miejskiego porządku, lecz jednocześnie dochowując wierności własnym obiektynom i swojemu powołaniu.

W tej chwili na terytorium Gminy Turyn jest obecnych dziesięć salezjańskich wspólnot zakonnych, którzy są współodpowiedzialni, razem w wieloma dorosłymi osobami świeckimi, za siedem oratoriów, dwa przedszkola, cztery licea i technika, trzy centra szkolenia zawodowego, dwa uniwersytety i cztery bursy uniwersyteckie, łącznie biorąc dzienna obecność w różnych środowiskach przekracza spokojnie ilość dziesięciu tysięcy.

Wszystkie te dzieła miały zawsze, między innymi, dwie precyzyjne charakterystyki: na pierwszym miejscu, otwartość na terytorium i tworzenie wychowawczych sieci, po pierwsze z podmiotami publicznymi, lecz także z innymi strukturami prywatnymi zaangażowanymi w wychowanie, i na drugim miejscu chęć przyczynienia się, dzięki salezjańskiemu stylowi, do formowania osób, które mogłyby poświęcić swoje życie, także w profesjonalny i trwały sposób, do „spraw społecznych”, do ról politycznych lub administracyjnych dla całej społeczności turyńskiej.

To dało żywot, odnoszę się tylko do ostatnich lat, projektom powstałym i rozwijanym wspólnie w różnych asesoratach Gminy Turyn. Aby przywołać jedynie w sposób nie wyczerpujący przykłady: sieć Centrów Dziennych, skupiających osoby; projekt, trwający wiele lat, nazwany „Młodzi dla młodych”, dla pracy wychowawczej na ulicy; przyjmowanie dzienne, a także w formie wspólnoty przyjmującej, młodzieży imigrującej pozostawionej samej sobie; towarzyszenie wspierające, pewne formy powierzenia opieki wolontariuszom i młodzieży; ponad dwudziestoletnie doświadczenie współpracy w projektach po-

święconych na *wakacje dla dzieci*; prowadzenie wraz z Gminą nowego projektu „Solidarny wspólny dom”. W tym samym czasie, z domów i podwórzy Księdza Bosko wyszły osoby, które poświęciły i nadal poświęcają swoje życie w instytucjach gminnych i formowaniu innych do tej wrażliwości dla wspólnego dobra, które staje się także zaangażowaniem osobistym i umiejętnością zarządzania rzeczami publicznymi.

Ten uprzywilejowany związek był wielokrotnie potwierdzany przez Miasto Turyn, na pierwszym miejscu przez osobę Burmistrza Chiamparino, choćby przez zażyłą, kompetentną i dyspozycyjną obecność do wzięcia udziału w spotkaniach przy wielu okazjach świętowania i imprezach a także, właśnie niedawno, na spotkaniu formacyjnym dla turyńskiej młodzieży na temat działalności obywatelskiej, tak, aby połączyć siły Instytucji i Zgromadzenia oraz wzbudzić ideały u młodzieży i uczynić skuteczne to „dobre i chrześcijańskie wychowanie”, które otrzymali w domu Księdza Bosko.

Absolutnie ważne, jednak nie w sensie ilościowym, ponieważ już drobniawo rozłożona na całym terytorium turyńskim, liczba byłych wychowanków, przyjaciół Księdza Bosko, osób dorosłych i rodzin, którzy weszli w kontakt ze Zgromadzeniem salezjańskim i następnie wnieśli do własnej pracy i swojego bycia obywatelami, styl Księdza Bosko: być współodpowiedzialnymi solidarnie i po chrześcijańsku z innymi za dobro wszystkich, w służbie całego społeczeństwa, w szczególnie sposób, wewnątrz i poza dziełami salezjańskimi, dotrzymując wierności posłannictwu Księdza Bosko, tzn. jak pisze on sam, aby „zebrać najbardziej niebezpieczne dzieci, z preferencją tych, którzy wyszli z więzienia”, wykazując jednocześnie uprzywilejowaną troskę o młodzież „która znajdowała się z dala od swoich rodzin, gdyż byli obcymi w Turynie” z zamiarem „aby zmniejszyć liczbę łobuzów i tych którzy idą zamieszkać w więzieniach”.

Dzisiaj, podobnie jak wówczas, Zgromadzenie salezjańskie w tym mieście chce kontynuować nadal, podejmując się pracy z młodzieżą trudną, która przychodzi do oratoriów i uczęszcza kursy szkolenia zawodowego, i czyni to ze szczególną uwagą na dzieci i młodzież, cudzoziemców drugiego pokolenia, nie zaniedbując działalności formacyjnej, rekreacyjnej i duszpasterskiej z tak wielką ilością ludzi młodych

„normalnych”, których spotyka w codziennej swojej działalności duszpasterskiej i wychowawczej.

Oprócz niepełnoletnich cudzoziemców, pozostawionych samych sobie, których przyjmujemy na sposób stałego miejsca zamieszkania w niektórych oratoriach, wspólnoty, które są otwarte dla wszystkich, lecz nie oznacza to, że są one o niskim poziomie wychowania, chcemy opiekować się dziećmi mającymi różnorakie trudności, dziećmi imigrantów, których w Turynie jak wiemy jest spora liczba. Wiemy bardzo dobrze jak to Miasto ze swoimi Instytucjami państwowymi, kościelnymi i prywatno społecznymi stworzyło dla nich sieć opieki, którą my zwykliśmy nazywać, z Księdzem Bosko, zapobiegawczą.

Zgromadzenie salezjańskie w Turynie prowadzi swoją działalność pod tym względem i będzie nadal kontynuowało ją, ponieważ jak mówił Ksiądz Bosko «Wystarczy, że jesteście młodzi, abym was kochał», i także dlatego wydaje się nam rzeczą piękną wspomnieć, że jesteśmy częścią całościowego „systemu Turynu” i w sieci pomiędzy Instytucjami państwowymi, kościelnymi i prywatnymi, czego wiele innych miast nam zazdrości.

Gdyż jesteśmy świadomi trudności, jakie ci młodzi ludzie napotykają na niełatwym poziomie integracji, połączenia ich odmiennych kultur, tej pochodzenia, która nie może być wykorzeniona, z tą tego Miasta, które wzięło na siebie obowiązek przyjęcia i integracji ruchów migracyjnych. Może dlatego, że Święci społecznicy z XIX wieku, jeszcze dziś roztaczają swoją opiekę, albo dlatego że introwersyjny i oporny charakter turyńskich „bôgianen”, jest też wolny od nadmiaru ostentacji, lecz przede wszystkim mający wiele zdrowego rozsądku. Jeśli jednak nie dotrze się do ludzi młodych („zapobiegawczość” Księdza Bosko), zanim ktoś inny postara się przechwycić i usidlić ich w łatwo zdobyty dobrobyt ale, jak wiadomo, również w ruinę fizyczną i moralną. Pomóc im w zbudowaniu tożsamości ukształtowanej przez integrację wartości odmiennych kultur, jest strategią pozwalającą nie tylko na przetrwanie, która pozwala młodocianemu zachować własną tradycję etniczną, ale jednocześnie wejść w kontakt z kulturą, w której obecnie żyje. W taki oto sposób „opiekujemy się nimi”.

Jestem przekonany, że wszystko to idzie po tej linii, aby „dać więcej temu, kto otrzymał mniej”³. Innymi słowy, wydaje nam się, że prio-

rytetem, który należy zgłębić są typowe charakterystyki uprzywilejowanych adresatów naszego posłannictwa: „uboga, opuszczona i zagrożona młodzież”. Predylekcja, która zakłada „miłość uniwersalną”, z pewnymi zaakcentowaniami; nie wyklucza nikogo, lecz nie uprzywilejowuje wszystkich,; byłoby sprzecznością. Forma predylekcji, którą stosujemy jest ta ewangeliczna, która realizuje praktykę „dania maksimum temu, kto w swoim życiu otrzymał minimum”.

Nasza praktyka wychowawcza musi odnowić się także dlatego, aby móc dokonać przemiany współczesnej młodzieży, do której czujemy się być posłani, innymi słowy, musi nadawać ton nadzwyczajności temu, co jest powszednie. Zabarwia się ona codzienną obecnością, która zakorzeniona jest w kontekście społecznym i terytorialnym w jakim działa, ażeby wyrazić własną działalność społeczną, poprzez codzienność, na którą składają się spotkania, obecność, czujność.

Na zakończenie, jestem przekonany, że monogramem naszego bycia z młodzieżą trudną, będzie zagwarantowanie jej także sposobności wychowania. Wychowanie, które przekłada się na to, aby „pomagać każdemu stawać się w pełni osobą, poprzez wyrobienie się sumienia, rozwoju umysłu, zrozumienie własnego losu”.⁴

Dzisiaj również do tych nowo przybyłych Święty turyński powiedziałby: «Co się dotyczy rzeczy, które są z pożytkiem dla młodzieży niebezpiecznej, lub służą do pozyskiwania dusz dla Boga, ja biegnę naprzód, posuwając się aż do zuchwałości» (MB XIV, 662). Może niekiedy zuchwałość została trochę złagodzona, lecz pozostajemy przekonani, że «Wychowanie jest sprawą serca i tylko Bóg jest jego zarządcą i my nie zdołamy nic uczynić jeśli Bóg nie nauczy nas tej sztuki i nie da nam do ręki kluczy».⁵

Natomiast to, czego nauczyliśmy się, jako Salezjanie, nie może być wykonywane przez nas samych, lecz w dialogu z tymi, którzy podzie-

³ Pascual Chávez in CISI/FEDERAZIONE SCS/CNOS, *Dare di più a chi ha avuto di meno, un ripensamento educativo per un cambio culturale*, Atti Seminario Frascati 27-30 dicembre 2004.

⁴ PASCUAL CHÁVEZ, *Educhiamo con il cuore di Don Bosco, per lo sviluppo integrale della vita dei giovani, soprattutto i più poveri e svantaggiati, promuovendo i loro diritti*. Atti Consiglio Generale, n. 400, Roma 2008.

⁵ Lettere di Don Bosco, Epistolario, Torino 1959.

lają nasze posłannictwo, aby czynić z młodych ludzi „dobrych chrześcijan i uczciwych obywateli”. Piękną rzeczą jest wszystko to wspomnieć tutaj, w Ratuszu Turynu, które to miasto Zgromadzenie uważa za kolebkę, z której wszystko wzięło początek.

Turyn, 18 grudnia 2009 r.

Ks. Pascual CHÁVEZ VILLANUEVA
Przełożony Generalny

5.5 Biskupi Salezjańscy

1. *TOSO Mario, Sekretarz Papieskiej Rady ds. Sprawiedliwości i Pokoju*

Z datą 22 października 2009 r. Watykańskie Biuro Prasowe zakomunikowało wiadomość ze strony Ojca Świętego Benedykta XVI, o mianowaniu *ks. Mario TOSO, S.D.B. na Sekretarza Papieskiej Rady ds. Sprawiedliwości i Pokoju*, wynosząc go równocześnie do godności *Biskupa z Siedzibą Tytularną w BISARCIO (Włochy, Sardynia)*.

Mario Toso, urodzony w Mogliano Veneto (TV) dnia 2 lipca 1950 r., złożył pierwsze śluby zakonne jako salezjanin Księdza Bosko dnia 16 sierpnia 1967 r. i śluby wieczyste dnia 24 września 1976 r. Po ukończeniu studiów teologicznych na Wydziale Teologii w Turynie-Crocetta, przyjął święcenia kapłańskie dnia 22 lipca 1978 r. Uzyskał Doktorat z Filozofii na Katolickim Uniwersytecie Najświętszego Serca w Mediolanie (1978) i następnie Licencjat z Teologii na Papieskim Uniwersytecie Lateraneńskim. Profesor Zwyczajny z Filozofii Teoretycznej na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim, od 1994 do 2000 był Dziekanem na tym samym Wydziale Filozoficznym. W lipcu 2003 r. został nominowany Jego Magnificencją Rektorem Papieskiego Uniwersytetu Salezjańskiego (UPS), którą to funkcję pełnił do lipca 2009 r. Od listopada 2003 r. był również Doradcą Papieskiej Rady ds. Sprawiedliwości i Pokoju, której teraz został mianowany Sekretarzem. Był autorem różnych publikacji.

Dnia 12 grudnia 2009 r. Jego Ekscelencja Mario Toso przyjął konsekrację biskupią przez nałożenie rąk Kard. Tarcisio Bertone S.D.B.,

Sekretarza Stanu Jego Świątobliwości, w Papieskiej Bazylice Świętego Piotra w Watykanie

2. **MORESCHI Angelo, Wikariusz Apostolski w GAMBELLA (Etiopia)**

Ojciec Święty Benedykt XVI, z datą 5 grudnia 2009 r. wyniósł Prefekturę Apostolską z Gambella (Etiopia) do rangi Wikariatu Apostolskiego, z taką samą nazwą i konfiguracją terytorialną. Ponadto, Papież mianował **pierwszym Wikariuszem Apostolskim w Gambella (Etiopia), ks. Angelo MORESCHI S.D.B.**, obecnego Prefekta Apostolskiego tego samego okręgu kościelnego, przydzielając mu tytułarną Siedzibę biskupią z *Elefantaria w Mauritania*. Prefektura Apostolska w Gambella, powierzona Salezjanom (SDB), powstała dnia 25 listopada 2000 r., w ślad za podziałem Prefektury Apostolskiej w Jimma-Bonga. Terytorium Prefektury (teraz Wikariatu) rozciąga się na powierzchni około 50.000 km² i zamieszkały jest przez 507.000 osób. Katolików jest około 8.500.

Angelo Moreschi urodził się w Nave (Brescia) dnia 13 czerwca 1952 r. i jest salezjaninem od 1 września 1974 r., kiedy to złożył pierwsze śluby zakonne, w Inspektorii Lombardo-Emiliana. Dnia 15 sierpnia 1980 r. profes wieczysty, studia teologiczne odbył w Cremisán, w Palestynie. Został wyświęcony prezbiterem w Brescia, dnia 2 października 1982 r. Tego samego roku, włączając się do „Projektu Afryka”, wyjechał do Etiopii, tam przez wiele lat pracował w placówce, w Dilla – wówczas przynależącej do Inspektorii Lombardo-Emiliana – będąc dyrektorem i proboszczem (od 1991). Inkardynowany do Wizytatorii Etiopia-Eritrea, w 1998 r. został członkiem Rady Wizytatorii. Z ustanowieniem Prefektury Apostolskiej, dnia 25 listopada 2000 r., został mianowany pierwszym Prefektem Apostolskim.

3. **ŠTUMPF Peter, Biskup Diecezji w MURSKA SOBOTA (Słowenia)**

Dnia 28 listopada 2009 r. Ojciec Święty Benedykt XVI nominował **Jego Ekszelencję Peter ŠTUMPF, S.D.B.**, dotychczasowego Biskupa tytułarnego w Musti w Numidia i Pomocniczego w Maribor (Słowenia), **Biskupem Diecezji w Murska Sobota, w Słowenii.**

Urodzony dnia 28 czerwca 1962 r. w Beltinci (Słowenia), Peter Štumpf złożył pierwsze śluby zakonne, jako salezjanin Księdza Bosko, dnia 9 października 1980 r. i śluby wieczyste dnia 29 września 1985 r. Studiował na Wydziale Teologicznym w Turynie-Crocetta i został wyświęcony na kapłana dnia 29 czerwca 1990 r. Kolejno był proboszczem w parafiach salezjańskich w Ig, Sevnica, Maribor i Verzej. W 1990 r. uzyskał doktorat z Teologii na Wydziale Teologicznym w Ljubljana. Następnie dnia 24 maja 2006 r. został nominowany Biskupem tytularnym w Musti w Numidia i Pomocniczym w Maribor, otrzymując konsekrację biskupią dnia 10 września br. (zob. także ACG n. 394, 5.1).

4. *CASTRELLÓN PIZANO Camilo Fernando, Biskup Diecezji w BARRANCABERMEJA (Kolumbia)*

Dnia 2 grudnia 2009 r. Ojciec Święty Benedykt XVI powierzył *Jego Ekscelencji Camilo Fernando CASTRELLÓN PIZANO, S.D.B.*, dotychczas Biskupowi w Tibú (Kolumbia), *Diecezję Barrancabermeja (Kolumbia)*.

Urodzony dnia 22 września 1942 r. w Bogotá, Kolumbia, Camilo Castellón złożył pierwsze salezjańskie śluby zakonne dnia 29 stycznia 1963 r. i śluby wieczyste dnia 24 grudnia 1968 r. Na studia teologiczne uczęszczał w Bogotá, gdzie został wyświęcony na kapłana dnia 2 grudnia 1972 r. Następnie uzupełnił swoje studia, uzyskując Licencjat z Teologii na Papieskim Uniwersytecie Javeriana (1972), Licencjat z Nauk o Wychowaniu na Papieskim Uniwersytecie Salezjańskim w Rzymie (1983) i kolejno Licencjat z Filozofii na Uniwersytecie Santo Tomás w Bogotá.

Po święceniach kapłańskich wykonywał intensywną pracę wychowawczą i duszpasterską w domach Inspektorii, dopóki w 1985 r. został sprowadzony do Domu inspektorialnego i włączony do équipe duszpasterstwa. W 1988 r. został mianowany Radcą inspektorialnym i w 1993 r. dyrektorem wielkiego dzieła „Niño Jesús” w Santafé w Bogotá. W czerwcu 1998 r. Przełożeni Generalni powierzyli mu prowadzenie Inspektorii z Bogotá, jako Inspektorowi. Dnia 23 kwietnia 2001 r. został mianowany przez Ojca Świętego Biskupem w Tibú, otrzymując konsekrację biskupią dnia 6 czerwca br. (zob. także ACG n. 376, 5.5).

5.6 Zmarli Współbracia (3 elenko 2009)

„Wiara w Chrystusa Zmartwychwstałego podtrzymuje naszą nadzieję i zachowuje żywą więź ze współbraćmi, którzy spoczywają w pokoju Pańskim. Oni poświęcili swoje życie w Zgromadzeniu, a wielu cierpiało, aż do męczeństwa dla miłości Bożej... Pamięć o nich pobudza nas do ciągłego pełnienia z wiernością naszego posłannictwa” (Konst. 94).

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	INSP
P	ACOSTA BETANCUR Gustavo de Jesús	Medellín (Kolumbia)	18-08-2009	73 COM
L	AIMASSO Giuseppe	Lombriasco (Włochy)	16-11-2009	72 ICP
L	ALCALDE GARCÍA Fermín	León (Hiszpania)	13-09-2009	60 SLE
L	ALONSO MARTÍNEZ Zósimo	Ávila (Hiszpania)	02-10-2009	91 SMA
P	ANNONI Paolo	Milano (Włochy)	09-09-2009	96 ILE
P	ARÉCHIGA Limón Ramón	Guadalajara (Meksyk)	14-09-2009	48 MEG
P	BARREIROS Ernesto	Poiares da Régua (Portugalia)	23-10-2009	90 POR
P	BENEDETTI Renato	Parma (Włochy)	20-07-2009	61 ILE
L	BRACCHI Francis	Bellflower, CA (USA)	19-08-2009	93 SUO
L	BRAVO AMARO Luis Gastón	Santiago de Chile	09-08-2009	89 CIL
P	BUMBALO Salvatore	Pedara (Włochy)	04-12-2009	93 ISI
P	CANGIANI Laureano Elviro	Buenos Aires (Argentyna)	10-08-2009	82 ABA
P	CASASNOVAS Alfonso	Manaus (Brazylia)	16-12-2009	84 BMA
L	CHAN Yim Chi Boniface	Hong Kong (Chiny)	11-09-2009	78 CIN
P	CHIAMENTI Faustino	Porto Alegre (Brazylia)	04-11-2009	81 BPA
P	CLAES Henri	Zelzate (Belgia)	23-10-2009	87 BEN
L	CLEVES RENZA José Hilario	Bogotá (Kolumbia)	09-08-2009	86 COB
L	COMPERNOLLE Luk	Lubumbashi (Kongo R.D.)	23-09-2009	68 AFC
P	CRESPO MANJÓN Gregorio	Vigo (Hiszpania)	24-09-2009	83 SLE
P	Da SILVEIRA Sabastião Alves	Recife (Brazylia)	27-11-2009	72 BRE
P	DE LA GARZA NAJERA Javier	México (Meksyk)	27-09-2009	72 MEG
L	De RAIMOND Philippe	Lees Ponts-de-Cé (Francja)	13-09-2009	79 FRB
P	DE SILVA Edwin	Pyin Oo Lwin (Myanmar)	30-11-2009	65 MYM
P	DÍAZ MACHADO Jesús Antonio	Caracas (Wenezuela)	22-09-2009	91 VEN
P	DOMENECH i COROMINAS Antoni	Barcelona (Hiszpania)	20-07-2009	66 SBA
<i>Był przez 2 lata Inspektorem i przez 12 lat Radcą Generalnym ds. Duszpasterstwa Młodzieżowego</i>				
P	ECHEA GUZMÁN Valentín	Cusco (Peru)	19-12-2009	89 PER
P	ENNE Johannes	Comodoro Rivadavia (Argentyna)	21-11-2009	74 ABB
P	FEDER Daniel	Campinas (Brazylia)	21-08-2009	94 BSP
L	FONTANELLA Felice	Turyn	29-07-2009	86 ICP
L	FONTANILLA Bernardo	Makati City (Filipiny)	03-10-2009	79 FIN
L	FRAGA António	Paradaña (Portugalia)	04-08-2009	81 POR
P	FRISO Guerrino	Caracas (Wenezuela)	25-12-2009	92 VEN
P	FRITSCH Robert	Chambéry (Francja)	24-11-2009	86 FRB
P	GÓMEZ BARÉS Julián	Sevilla (Hiszpania)	13-10-2009	83 SSE

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	INSP
P	GONZÁLEZ DIZ Domingo <i>Był Inspektorem przez 6 lat</i>	Sevilla (Hiszpania)	29-12-2009	80 SSE
P	GOTTER Józef	Kazembe (Zambia)	27-09-2009	69 ZMB
P	GREGORIO ROMÁN Juan José	San Juan (Porto Rico)	09-12-2009	74 ANT
P	GUARDE Alexandre	Porto Velho (Brazylia)	03-08-2009	95 BMA
L	HENDRIKS Henk	Wijchen (Holandia)	16-07-2009	91 BEN
P	HERNÁNDEZ FARELO José María	León (Hiszpania)	09-08-2009	78 SLE
P	HERNANDO Santiago	Buenos Aires (Argentyna)	23-12-2009	93 ABA
P	HEROLD Winfried	Neunkirchen (Niemcy)	12-08-2009	80 GER
P	HO (WOU) Kwang Tsy, Martin	Hong Kong (Chiny)	30-07-2009	80 CIN
P	IACOANGELI Roberto	Rzym	27-12-2009	93 UPS
P	IGUACEN GLARÍA José Luis	Barcelona (Hiszpania)	17-08-2009	80 SBA
P	IRLIK Józef	Oświęcim (Polska)	02-11-2009	77 PLS
P	JELLICI Luigi	Siliguri (Indie)	11-08-2009	94 INC
P	JUKNEVICIUS Kryzantas	Kaunas (Litwa)	04-12-2009	92 ILE
P	JURÍO BERRADE Jesús	Barcelona (Hiszpania)	23-10-2009	58 SBA
P	KALINOWSKI Lucjan	Okuniew (Polska)	10-08-2009	44 PLE
P	KOLLÁR František	Bechov (Słowacja)	27-11-2009	95 SLK
L	KUSIAK Bronisław	Maków Mazowiecki (Polska)	17-10-2009	86 PLE
P	LAKSHMAN (Neththasinghe) Nicholas	Colombo (Sri Lanka)	30-12-2009	54 LKC
P	LENAERTS Jacques	Kigali (Ruanda)	23-11-2009	80 AGL
P	LONGO Nicola	Civitavecchia (Włochy)	25-12-2009	58 ICC
P	MA (alias MACHUY) Alexander <i>Był Inspektorem przez 6 lat</i>	Hong Kong (Chiny)	28-12-2009	90 CIN
P	MADDHICHETTY Ray Peter	Chennai (Indie)	30-11-2009	75 INM
P	MAFFEI Giuseppe	Turyń	27-12-2009	78 ICP
P	MAGAROTTO Agotino	Castelfranco Vneto (Włochy)	10-09-2009	89 INE
P	MANASSERO Matteo	Lombriasco (Włochy)	07-10-2009	81 ICP
P	MARULANDA Jorge Eliecer	Cali (Kolumbia)	23-12-2009	67 COM
L	MELLANO Giuseppe	Turyń	08-08-2009	93 ICP
L	MIRAGLIA Antonino	Pedara (Włochy)	03-12-2009	86 ISI
P	MOLL ANGLADA Bartolomé	Barcelona (Hiszpania)	24-10-2009	81 SBA
P	MORENO Eraclio	Bahía Blanca (Argentyna)	12-11-2009	95 ABB
P	MOYA LÓPEZ Ramón	Madrid (Hiszpania)	24-07-2009	60 AFO
P	OLIVÉ PICAÑOL Ramón	Barcelona (Hiszpania)	05-08-2009	85 SBA
P	O'MAHONY Donal	Dunboyne, Co. Meath (Irlandia)	19-11-2009	90 IRL
L	ORTÍZ REBOLLAR José Manuel	Logroño (Hiszpania)	30-07-2009	78 SBI
P	PECORELLA Giovanni	Palermo (Włochy)	10-08-2009	74 ISI
P	PEDRON Luigi Danilo	Valencia (Wenezuela)	05-12-2009	82 VEN
P	PENENGO GALVALISI Horacio	Montevideo (Urugwaj)	27-09-2009	62 URU
P	PERUCCHI Giovanni	Piura (Peru)	12-08-2009	71 PER
P	PINTO Cosimo	Cisternino (Włochy)	24-12-2009	81 IME
P	PIOVESAN Leone	Bahía Blanca (Argentyna)	30-09-2009	78 ABB

Tyt.	Nazwisko i imię	Miejsce i data śmierci	Wiek	INSP
P	POWER Michael	Johannesburg (Afryka Południowa)	20-11-2009	80 AFM
P	PUTHOTA Benjamin <i>Był Inspektorem przez 12 lat</i>	Istanbul (Turcja)	27-08-2009	77 LKC
P	RECALDE ATIENZA Joaquín	El Campello (Hiszpania)	26-12-2009	80 SVA
P	REPETTI Enrico	Savona (Włochy)	02-12-2009	79 ICC
P	RESÉNDIZ MARTÍNEZ Raúl	Zamora, Mich. (Meksyk)	25-11-2009	72 MEG
P	REVILLA Lazaro <i>Był Inspektorem przez 6 lat</i>	Burgos (Hiszpania)	12-12-2009	70 FIN
L	RODRÍGUEZ ARCE Alberto	Pamplona (Hiszpania)	22-09-2009	66 SBI
P	ROS GALBETE José Luis	Aibonito (Porto Rico)	19-12-2009	75 ANT
E	ROSA Onofre Cándido <i>Był Biskupem przez 38 lat: przez 6 lat Biskupem Pomocniczym i Koadiutorem w Uberlândia (MG - Brazylia), przez 4 lata Biskupem w Corumbá (MS - Brazylia), przez 18 Biskupem w Jardim (MS - Brazylia) i przez 10 lat Biskupem emerytem</i>	Belo Horizonte (Brazylia)	09-12-2009	85 --
P	RUBINI Luigi	Hong Kong (Chiny)	10-11-2009	89 CIN
P	SABATTI Lucio	Brescia (Włochy)	23-09-2009	71 ABB
P	SANTANA ARENCIBA Gregorio	Las Palmas de Gran Canaria (Hiszpania)	30-09-2009	83 SSE
P	SCHÜSSLBAUER Siegfried	Ensdorf (Niemcy)	26-11-2009	75 GER
P	ŠIMIĆ Petar	Zagreb (Chorwacja)	26-12-2009	71 CRO
L	SIMÕES Francisco	Vendas Novas (Portugalia)	17-12-2009	86 POR
L	SIRONI Angelo	Arese (Włochy)	13-10-2009	88 ILE
P	SOLAROLI Ercole Michele	Makati City (Filipiny)	19-11-2009	82 FIN
P	STRAPPAZZON Tarcisio	Arese (Włochy)	16-07-2009	94 ILE
P	TOMASZEWSKI Stefan	Międzylesie (Polska)	29-08-2009	78 PLE
P	TYMINSKI Joseph	St. Petersburg, FL (USA)	15-10-2009	89 SUE
P	VALONGO Luigi	Maracay (Wenezuela)	10-10-2009	76 VEN
L	VAN DER HEIJDEN Pieters	Caracas (Wenezuela)	29-08-2009	71 VEN
P	VAN LOCHEM Henk	Soest (Holandia)	06-09-2009	79 BEN
P	VAN TITTELBOOM Casimir	Sint-Denijs-Westrem (Belgia)	26-09-2009	84 BEN
L	VIGUIÉ Robert	Toulon (Francja)	02-09-2009	84 FRB
P	VIVAR Telmo	Guayaquil (Ekwador)	30-08-2009	82 ECU
P	WANG Chung Ren Francis	Taipei (Tajwan)	18-07-2009	49 CIN
P	ZRIM Joze	Golnik (Słowenia)	28-07-2009	92 SLO
P	ZULIANI Antonio	Conegliano (Włochy)	30-07-2009	89 INE